

HOGE RAAD VAN FINANCIEN

***AFDELING
"FINANCIERINGSBEHOEFTE VAN DE OVERHEID"***

JAARVERSLAG 1994

JUNI 1994

Woord vooraf.

Het voorliggende verslag bestaat naast een synthese uit drie delen.

In het eerste deel worden en de aanbevelingen m.b.t. de Gezamenlijke Overheid en haar deelsectoren weergegeven.

In deel II worden de door de Entiteit II en meer in het bijzonder de door de Gemeenschappen en de Gewesten te leveren inspanningen nader omschreven. Dit deel bevat ook een aantal methodologische aspecten waarop de gehanteerde simulaties steunen.

In deel III worden de budgettaire realisaties van het verleden geanalyseerd en dit zowel vanuit de ESER definities als vanuit de traditionele begrotingsoptiek. Tenslotte wordt in dit deel aandacht besteed aan de naleving van de norm in 1994.

Brussel, 29 juni 1994

De leden van de Afdeling :

de h. P. VAN ROMPUY, voorzitter.

de hh. A. VERPLAETSE
W. FRAEYS
J.P. PAUWELS
vertegenwoordigers van de Nationale Bank van België.

de hh. G. BROUHNS
vertegenwoordiger van de Minister van Financiën.
B. de CLOSSET

de hh. L. COENE
W. MEEUSEN
R. DESCHAMPS
R. TOLLET
G. DEBOUVERIE
G. CLEMER

vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, de Regering van de Franse Gemeenschap, de Waalse Gewestregering en de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

Waarnemers :

de hh. L. DE RYCK
H. BOGAERT

Het Secretariaat :

de hh. A. VAN de VOORDE
A. BOON
R. SAVAGE
mevr. C. SPINNOY

INHOUDSTAFEL

Woord vooraf**Synthese**

1. Inleiding
2. De budgettaire vooruitzichten voor 1995-1996
 - 2.1. De macro-economische omgeving
 - 2.2. De verwachte budgettaire evolutie
 - 2.3. De aanbevolen budgettaire inspanningen
 - 2.3.1. *Op het vlak van Entiteit II*
 - 2.3.2. *Op het vlak van Entiteit I*

DEEL I. Advies en aanbevelingen

1. Inleiding
2. Nieuwe macro-economische parameters
3. De verwachte budgettaire evoluties voor de Gezamenlijke Overheid en de vereiste bijkomende inspanning.
4. De verwachte evolutie voor de grote Entiteiten en voor de sub-sectoren
 - 4.1. De verwachte evoluties op het vlak van Entiteit I
 - 4.2. De interne evoluties voor Entiteit I
 - 4.3. De evoluties op het vlak van Entiteit II
 - 4.4. De evoluties binnen de Entiteit II
5. Aanbevelingen voor 1995 en 1996
 - 5.1. Inleiding : criteria en methoden

- 5.2. Geaggregeerde en gedesaggregeerde aanbevelingen inzake Entiteit II en de Gemeenschappen en de Gewesten
 - 5.2.1. *Globale aanbevelingen*
 - 5.2.2. *Globale en specifieke aanbevelingen voor de Gemeenschappen en de Gewesten*
 - 5.2.3. *Besluiten*
- 5.3. Aanbevelingen voor Entiteit I
- 6. Besluiten

DEEL II. De normbepaling voor de Gemeenschappen en de Gewesten voor de periode 1995-1997

Hoofdstuk I. Methodologische beschouwingen

- 1. Technische elementen m.b.t. de optie van de horizon 2010 voor de Vlaamse Gemeenschap
- 2. Technische verwerking van het Sint Kwintensakkoord
- 3. Het Ankerjaar
- 4. Raming van de ontvangsten
- 5. Raming van de intrestlasten
- 6. De totale schuld van de deelgebieden
- 7. Macro-economische parameters

Hoofdstuk II. Aanbevelingen voor de Gemeenschappen en de Gewesten voor de periode 1995-1997

- 1. Vlaamse Gemeenschap
- 2. Franse Gemeenschap
- 3. Waalse Gewest
- 4. Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- 5. Franse Gemeenschapscommissie (COCOF)
- 6. Duitstalige Gemeenschap
- 7. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
- 8. Totaal van Gemeenschappen en Gewesten

DEEL III. Budgettaire retrospectieve van de Gezamenlijke Overheid en van de verschillende sub-sectoren

Hoofdstuk I. Evolutie op basis van de rekeningen van de Gezamenlijke Overheid

1. Globale evoluties
 - 1.1. Resultaten, cyclische invloeden en discretionaire impulsen
 - 1.2. Discretionaire impulsen en relatieve Belgische begrotingsprestaties
 - 1.3. Elasticiteit van de fiscale en parafiscale ontvangsten
2. Evolutie per grote sector
 - 2.1. De financiën van de globale Centrale Overheid
 - 2.2. De evolutie inzake de Sociale Zekerheid
 - 2.3. De financiën van de Lokale Overheden
 - 2.4. Vergelijkende resultaten inzake de reële groei van de primaire uitgaven
3. De overheidsrekening per grote Entiteiten
 - 3.1. De interne evoluties binnen de Centrale Overheid
 - 3.1.1. *De evoluties van de reële primaire uitgaven*
 - 3.1.2. *Evoluties inzake de ontvangsten*
 - 3.1.3. *De gevolgen op het vlak van de primaire saldi*
 - 3.2. De geconsolideerde rekeningen van de twee grote Entiteiten
 - 3.2.1. *De financiën van Entiteit I (Federale Overheid en Sociale Zekerheid)*
 - 3.2.2. *De financiën van Entiteit II*
 - 3.2.3. *Vergelijkende synthese*
4. Synthese en besluiten

Hoofdstuk II. Analyse van de budgettaire realisaties vanuit de begrotingsoptiek

1. Entiteit I
 - 1.1. De budgettaire realisaties m.b.t. de Federale Overheid
 - 1.1.1. *De evoluties m.b.t. de totale ontvangsten zoals geïnd door de Federale Overheid*
 - 1.1.2. *De uitgavenevoluitie*
 - 1.1.3. *Samenvattende beoordeling*

1.2. De evoluties in de Sociale Zekerheid op basis van de budgettaire evenwichtstabellen

1.2.1. *De Sociale Zekerheid voor werknemers*

1.2.2. *De Sociale Zekerheid voor zelfstandigen*

2. Entiteit II

2.1. De budgettaire evoluties m.b.t. de Gemeenschappen en de Gewesten

2.1.1. *De Vlaamse Gemeenschap*

2.1.1.1. De begrotingen 1992-1993

2.1.1.2. De schuldevolutie

a) De directe schuld

b) De gedebudgetteerde schuld

2.1.1.3. Samenvattend

2.1.2. *De Franse Gemeenschap*

2.1.2.1. Begrotingen 1992-1993

2.1.2.2. Schuldevolutie

a) De directe schuld

b) De gedebudgetteerde schuld

2.1.2.3. Samenvattend

2.1.3. *Het Waalse Gewest*

2.1.3.1. Begrotingen 1992-1993

2.1.3.2. Schuldevolutie

a) De directe schuld

b) De gedebudgetteerde schuld

2.1.3.3. Samenvattend

2.1.4. *Het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest*

2.1.4.1. Begrotingen 1992-1993

2.1.4.2. Schuldevolutie

a) De directe schuld

b) De gedebudgetteerde schuld

2.1.4.3. Samenvattend

- 2.1.5. *De Duitstalige Gemeenschap*
 - 2.1.5.1. Begrotingen 1992-1993
 - 2.1.5.2. Samenvattend
- 2.1.6. *De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie*
 - 2.1.6.1. Begrotingen 1992-1993
 - 2.1.6.2. Samenvattend
- 2.1.7. *De Franse Gemeenschapscommissie en de Vlaamse Gemeenschapscommissie*
- 2.1.8. *Globaal overzicht m.b.t. de uitvoering van de norm van de Afdeling in 1992 en 1993*
- 2.2. De evolutie van de budgettaire toestand van de Lokale Overheden
 - 2.2.1. *De gemeenten*
 - 2.2.2. *De provincies*
 - 2.2.3. *De schuldevolutie van de Lokale Overheden*

Hoofdstuk III. De aangepaste begrotingen 1994 en de normen van de Afdeling

1. Methodologische opmerking
2. De evaluatie van de begroting 1994 van de Vlaamse Gemeenschap
3. De evaluatie van de begroting 1994 van de Franse Gemeenschap
4. De evaluatie van de begroting 1994 voor het Waalse Gewest
5. De evaluatie van de begroting 1994 van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest
6. De evaluatie van de begroting 1994 van de Duitstalige Gemeenschap
7. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
8. De Franse Gemeenschapscommissie
9. Samenvattend overzicht

LIJST VAN DE AFKORTINGEN

BBP	: Bruto binnenlands produkt
BFW	: Bijzondere wet betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten
BNP	: Bruto Nationaal produkt
BS	: Belgisch Staatsblad
BTW	: Belasting over de toegevoegde waarde
CO	: Centrale Overheid (FO + G&G)
DAB	: Diensten met afzonderlijk beheer
EBI	: Europese Investeringsbank
EG	: Europese Gemeenschappen
EMS	: Europees Monetair Stelsel
EMU	: Europese Monetaire Unie
FGC	: Franse Gemeenschapscommissie
FO	: Federale Overheid
FOREM	: Office Régional et Communautaire de la Formation Professionnelle et de l'Emploi.
FFE	: Fonds voor het financieel evenwicht
G&G	: Gemeenschappen en Gewesten
GGC	: Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
GM	: Gemeenschappen
GO	: Gezamenlijke Overheid
IMF	: Internationaal Monetair Fonds
ION	: Instellingen van openbaar nut
KVD	: Kredietverleningen en deelnemingen
LO	: Lokale Overheden
NFB	: Netto financieringsbehoeften
NFS	: Netto te financieren saldo
OESO	: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PB	: Personenbelasting
RIZIV	: Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RSVZ	: Rijksinstituut voor Sociale Verzekering van Zelfstandigen
RVA	: Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SOFICO	: Société Wallonne de Financement complémentaire des Infrastructures
SZ	: Sociale Zekerheid
VGC	: Vlaamse Gemeenschapscommissie
ZIV	: Ziekte- en invaliditeitsverzekering

SYNTHESE

1. Inleiding.

De Afdeling heeft in het voorliggende advies, zoals dit overigens ook sinds het advies van juni 1992 het geval is geweest, twee fundamentele doelstellingen voor het budgettaire beleid van de onderscheiden deelsectoren van de Gezamenlijke Overheid nagestreefd:

- enerzijds, het uitstippelen van een traject voor de tekorten van de Gemeenschappen en de Gewesten, zowel gezamenlijk als individueel beschouwd, dat tegen het begin van volgende eeuw een stabiele schuldgraad (d.i. schuld t.o.v. de ontvangsten) inhoudt voor elk van hen. Dit traject dient tevens de intertemporele neutraliteit van hun budgettaire beleid te waarborgen, hetgeen bij een als gegeven onderstelde groei van de ontvangsten, een constante groei impliceert van de uitgaven exclusief interestlasten, de zgn. primaire uitgaven:
- anderzijds, in het kader van het convergentieplan van België, geactualiseerd in april 1993, het bepalen van de bijdrage van elke budgettaire entiteit tot de afbouw van het overheidstekort tot maximaal 3% van het BBP in 1996.

Het objectief m.b.t. de financieringsbehoeften voor 1996 van de zgn. Entiteit II, dit zijn de Gemeenschappen en de Gewesten en de Lokale Overheden, werd in het geactualiseerde convergentieplan bepaald op 0,4% van het BBP. Het was a priori mogelijk dat deze korte termijn doelstelling voor Entiteit II aan de Gemeenschappen en de Gewesten een meer restrictief budgettair beleid zou opleggen dan uit het nastreven van de stabilisatie van hun schuldgraad zou volgen.

De Afdeling heeft echter in dit advies de voorwaarden onderzocht onder dewelke de doelstellingen voor 1996 van het geactualiseerde convergentieplan op het vlak van de Entiteit II, verzoend kunnen worden met het structurele schuldstabilisatie-objectief voor de Gemeenschappen en de Gewesten.

De Afdeling wenst de aandacht te vestigen op het feit dat in de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989, waarin haar opdracht wordt omschreven, wordt gesteld dat bij de beoordeling van de financieringsbehoeften van de deelsectoren van de Gezamenlijke Overheid, in het bijzonder van de Gemeenschappen en de Gewesten, ook rekening dient gehouden te worden met de verbintenissen van instellingen waarvan de financiële lasten de begrotingen van de deelgebieden bezwaren. Anderzijds worden de financieringsbehoeften in het convergentieplan gedefinieerd overeenkomstig de ESER-methodologie waarin o.m. een specifieke omschrijving van het budgettaire concept "overheidssector" wordt toegepast.

2. De budgettaire vooruitzichten voor 1995-1996.

2.1. De macro-economische omgeving.

De Afdeling heeft zich m.b.t. de macro-economische basisonderstellingen, geïnspireerd op het economisch budget van juni 1994. Voor dit jaar wordt een reële economische groei van 1,5% aangenomen, die stijgt tot 2,4% volgend jaar en tot 2,5% in 1996. De inflatie zou dit jaar 2,7% bedragen en teruglopen tot 2,5% in de periode 1995-1996.

De macro-economische vooruitzichten worden ten zeerste bemoeilijkt door de heersende onzekerheid omtrent de renteverwachtingen en de financieringsmethodes.

2.2. De verwachte budgettaire evolutie.

De budgettaire verwachtingen voor de periode 1994-1996 zijn afhankelijk van een viertal uitgangspunten:

- **in de eerste plaats**, de strikte toepassing van de maatregelen vervat in het "Gloobaal Plan" van de regering op het vlak van de Entiteit I (de Federale Overheid en de Sociale Zekerheid) en de realisatie van hun budgettair rendement;
- **in de tweede plaats** een toepassing in 1996 van de nulgroei-norm op de primaire uitgaven van de Federale Overheid, inclusief de transfers ten gunste van de Sociale Zekerheid. Voor 1995 wordt aangenomen dat zij in reële termen met 0,7% toenemen;
- **in de derde plaats**, een gemiddelde jaarlijkse reële groei van de primaire uitgaven van de Gemeenschappen en de Gewesten van 1,8% voor de periode 1995-1996, in de onderstelling dat de begrotingen van 1994 worden uitgevoerd. Deze verwachte uitgavengroei ligt lager dan de vastgestelde gemiddelde uitgavengroei van 2,9% (1) per jaar in reële termen over de periode 1993-1994 en hoger dan de reële maximale uitgavengroei van 0,8% die de Afdeling voor 1995-1996 aanbeveelt ten einde het tekort objectief van 0,4% van het BBP in 1996 te bereiken;
- **in de vierde plaats** werd bij de budgettaire toekomstverkenning uitgegaan van een daling van de impliciete rentevoet van de overheidsschuld die van 8,1% in 1993 zou evolueren naar 6,8% in 1996.

1 De verwachte groei overtreft met 0,8% per jaar de gemiddelde verwachte groei van de finale primaire uitgaven van de Entiteit I in dezelfde periode (1%).

Uitgaande van deze onderstellingen wordt voor 1994 een tekort van 5,3% (2*) van het BBP verwacht voor de Gezamenlijke Overheid. Dit tekort wordt in 1995 gehandhaafd en zou vervolgens dalen tot 4,6% (2*) van het BBP in 1996. Hieruit volgt dat, t.o.v. de doelstellingen van het convergentieplan, een overschrijding met 1,6% van het BBP in 1996 wordt verwacht.

Het IMF, de OESO en de Commissie van de EU komen gemiddeld tot dezelfde conclusies voor 1994. Zij verwachten daarentegen gemiddeld voor 1995 een daling van de financieringsbehoeften met 0,5% van het BBP, in tegenstelling tot het constante peil in de vooruitzichten van de Afdeling.

Het ogenschijnlijke verschil in benadering kan zonder twijfel ten dele verklaard worden door het feit dat alle vermelde internationale instellingen voor 1995 rekenen op hypothesen inzake intrestvoeten, zowel op korte als op lange termijn, die merkkelijk beter zijn dan deze die weerhouden werden in het centrale referentiescenario en/of dat bepaalde van die instellingen uitgaan van specifieke hypothesen met betrekking tot de evolutie van de niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten in 1995.

Inzake de evolutie van de tekorten van de subsectoren van de Gezamenlijke Overheid, verwacht de Afdeling tegengestelde bewegingen in de periode 1995-1996.

In vergelijking met 1994, zou de daling van de financieringsbehoeften van de Federale Overheid met 0,9% van het BBP, in overwegende mate in 1996 worden gerealiseerd.

De maatregelen vervat in het Globaal Plan verhinderen niet dat de financieringsbehoeften van de Sociale Zekerheid in de periode 1995-1996 met 0,2% van het BBP toenemen t.o.v. 1994. Deze verslechtering kan hoofdzakelijk worden toegeschreven aan het remmend effect dat de loonmatigingsmaatregelen op de sociale bijdragen.

De financieringsbehoeften van de Gemeenschappen en de Gewesten zouden slechts in 1995, steeds in het aangehouden scenario, in geringe mate (0,1% van het BBP) dalen. Tenslotte wordt voor de Lokale Overheden een budgettair evenwicht in de twee volgende jaren vooropgesteld.

2* Deze cijfers houden rekening met aanpassingen in de ESER-definitie waarvoor een lid voorbehoud maakt. Deze aanpassingen bedragen 0,3% in 1994 en 0,1% in 1996.

2.3. De aanbevolen budgettaire inspanningen.

2.3.1. Op het vlak van Entiteit II.

De Afdeling gaat ervan uit dat de Lokale Overheden in ESER-termen in de volgende jaren een budgettair evenwicht realiseren.

In deze onderstelling dienen de Gemeenschappen en de Gewesten overeenkomstig de objectieven van het geactualiseerde convergentieplan van april 1993 het maximaal tekort in 1996 volgens de ESER-methodologie te beperken tot 0,4% van het BBP.

Dit maximaal tekort van de Gemeenschappen en de Gewesten is, op grond van het schuldstabilisatie-criterium van de Afdeling, haalbaar in de onderstelling dat enerzijds de deelgebieden zich voor 1994 houden aan de maximaal toelaatbare gecorrigeerde tekorten die na methodologische aanpassingen werden vastgesteld (cfr. hoofdstuk I van het advies) en dat zij zich anderzijds voor de jaren 1995-1997 strikt beperken tot het onderstaande traject:

*Tabel I.1.
Gedetailleerde toelaatbare begrotingsaldi voor de Gemeenschappen en de Gewesten*

miljarden

	Vlaamse Gem.	Franse Gem.	FGC	Waals Gewest	Brussels Gewest	Totaal G&G	Franse Gemeenschap (b)
1995	-31,4	-13,2	0	-14,4	-4,3	-63,2	(-5,3)
1996	-24,3	-11,6	0	-13,1	-4,1	-52,9 (a)	(-6,0)
1997	-13,6	-9,5	0	-11,1	-3,6	-37,9	(-6,6)

(a) stemt overeen in ESER-termen met 37 miljard, dit is 0,4% van het BBP.

(b) rekening houdend met de opbrengst van de verkoop van de schoolgebouwen.

Het bovenstaande traject impliceert, bij een als gegeven onderstelde groei van de ontvangsten, een maximale reële en trendmatige groei van de primaire uitgaven van 0,8% per jaar voor de periode 1995-1996 voor het geheel van de Gemeenschappen en de Gewesten.

In dit verband wenst de Afdeling eraan te herinneren dat, ingeval een structurele ontsporing van de financieringsbehoeften zich op ondubbelzinnige wijze mocht manifesteren in één of andere Gemeenschap of Gewest, zij op grond van de bijzondere financieringswet van januari 1989, dient over te gaan tot het adviseren van een ontleningsbeperking voor het betrokken deelgebied.

2.3.2. *Op het vlak van Entiteit I.*

De afwijking van de financieringsbehoeften van Entiteit I t.o.v. het in maart 11. door de Afdeling geadviseerde traject in het kader van het convergentieplan, wordt voor 1995 op 0,9% van het BBP, of nagenoeg 70 miljard BF in ESER-termen geraamd.

Ongeveer twee derden van deze afwijking (0,6% van het BBP of 45 miljard BF) situeert zich bij de Federale Overheid. De precieze omvang van deze te leveren inspanning dient echter gesitueerd te worden tegen de achtergrond van de onzekere rente-ontwikkeling, waarvan de weerslag in hoofdzaak door de Federale Overheid wordt opgevangen.

Tenslotte impliceert het evenwicht (in ESER-termen) van de Sociale Zekerheid een bijkomende inspanning voor 1995 van nagenoeg 0,3% van het BBP (ongeveer 25 miljard BF) voor deze deelsector.

DEEL I**ADVIES EN AANBEVELINGEN**

1. Inleiding.

De evolutie van de Belgische openbare financiën werd, sinds de opstelling van het laatste Jaarverslag van de Afdeling in juni 1993, in hoofdzaak gekenmerkt door twee factoren.

Eenzijds, was de omvang van de in 1993 vastgestelde recessie veel dieper dan vooropgesteld in de toch reeds pessimistische vooruitzichten zoals die in de lente van 1993 reeds aangepast waren. Bovendien en parallel ermee waren er de grote monetaire schokken van de zomer van 1993 en meer recent de sinds de lente van 1994 vastgestelde belangrijke turbulenties op de Amerikaanse en Europese obligatiemarkten. Ze deden de hoop op de sterk verwachte ontspanning van de binnenlandse intrestvoeten wegsmelten.

Anderzijds werden de voorbije twaalf maanden gekenmerkt door de opstelling en de uitvoering van het Globaal Plan van de Belgische Regering. Dit plan zal over de driejarige periode 1994-1996 op een ingrijpende wijze de evolutie van de Belgische openbare financiën beïnvloeden.

Die twee factoren die in verschillende en tegengestelde zin het lopende budgettaire consolidatieproces beïnvloeden, moeten gezamenlijk in de navolgende analyse geïntegreerd worden.

Dit Advies bestaat in hoofdzaak uit een poging tot actualisering van de budgettaire vooruitzichten tot 1996 van de Gezamenlijke Belgische Overheid en van de voornaamste samenstellende delen. Deze actualisering gebeurt op basis van de meeste recente economische en financiële informatie evenals op basis van een geactualiseerd geheel van macro-economische en financiële hypothesen voor de jaren 1995 en 1996.

Het is eveneens in het kader van deze geactualiseerde evaluatie dat de nieuwe normatieve, voor 1996, gedefinieerde aanbevelingen voor de twee grote Entiteiten, alsmede deze voor elke Gemeenschap en elk Gewest, afzonderlijk moeten worden gesitueerd.

2. Nieuwe macro-economische parameters.

De uitgevoerde geactualiseerde simulatie gaat in hoofdzaak uit van de basishypothesen die werden weerhouden voor het Economisch Budget van juni 1994 zoals opgesteld door het Planbureau. Meer in het bijzonder werd uitgegaan van een hypothese van een reële groei van 1,5% in 1994. Dit is een matige groei die juist toelaat om als jaargemiddelde het niveau van de groei van het BBP van 1992 opnieuw te overstijgen. Voor de jaren 1995 en 1996 wordt een gemiddelde reële groei van het BBP verondersteld van respectievelijk 2,3% en 2,5%. Het voornaamste element van onzekerheid is op dit ogenblik meer dan ooit gelegen in de financiële sfeer en meer bepaald op het niveau van de intrestvoeten op lange termijn waarvoor verondersteld wordt dat na de stijging van de obligatierente gedurende de laatste 6 maanden er een zekere, zij het beperkte daling zou optreden zonder dat dit rentepeil daardoor opnieuw tot de bodem, die eind 1993 werd bereikt, zou dalen. De impliciete gemiddelde lange termijnrente voor de herfinanciering van de geconsolideerde Belgische rijksschuld in BEF (nieuwe leningen op middellange en lange termijn) wordt voorlopig, stabiel, op 7% geschat voor de rest van de simulatieperiode, terwijl de gemiddelde rente voor de herfinanciering van de schuld op korte termijn rond de 5% zou liggen in 1995 en 1996. Deze financiële hypothesen zijn geldig voor de leningen in BEF.

Met betrekking tot de inflatie (index van de consumptieprijzen) bedragen de weerhouden ramingen voor de periode 1994-1996 respectievelijk 2,7%; 2,5% en 2,5%, terwijl voor de BBP-deflator de weerhouden ramingen respectievelijk 3,2%; 2,5% en 2,4% bedragen. Rekening houdend met de geringere daling dan voorzien in 1993 van de gemiddelde impliciete rentevoet op de schuld, maar eveneens met de hypothese van een meer uitgesproken daling van de rentevoeten op korte termijn in 1995-1996 in vergelijking met het Jaarverslag van juni 1993 (5% gemiddeld in de plaats van 6%), is de daling van de impliciete rentevoet over de periode 1993-1996 in deze geactualiseerde simulatie iets meer uitgesproken, doch zij vertrekt van een iets hogere impliciete rentevoet dan in 1993. Deze vermindering belooft -1,25% op drie jaar (men zou gaan van 8,1% in 1993 naar 6,8% in 1996). In reële termen (in termen van BBP-deflator) blijft de gemiddelde impliciete rentevoet op de brutoschuld (exclusief de certificaten in handen van het IMF) in 1995-1996 nochtans hoog (gemiddeld ongeveer 4,5%).

Indien de rentevoet van de referentie-obligaties op lange termijn (10 jaar) boven de 8% zou blijven tijdens de komende twee jaar, dan zou de herfinanciering van de Belgische geconsolideerde schuld ten opzichte van het basisscenario gemiddeld ongeveer 0,5% duurder uitvallen (3). Ten gevolge daarvan zou de globale kost van de financiering van de Belgische schuld bij een ongewijzigde financieringsstructuur tegen 1996 ongeveer 0,1% van het BBP hoger liggen (maximaal ongeveer 10 miljard). Moesten in tegenstelling daarmee de intrestvoeten op korte termijn merkbaar blijven dalen in 1994 en 1995 (4)(rond 4,5% gemiddeld), dan zou dit ongetwijfeld en ten opzichte van de huidige lange termijn rentevoeten een zekere ontspanning met zich meebrengen op de Europese obligatiemarkten en zou in dat geval de last van de financiering van de Belgische overheidsschuld in 1995 bijkomend ongeveer 0,2% van het BBP minder bedragen.

-
- 3 In het basisscenario, dat vertrekt van een referentie-rentevoet op 10 jaar van 7,8% en rekening houdend met de sterke ommekeer van de rendementscurve die dat impliceert, werd verondersteld dat de gemiddelde rentevoet voor de financiering (nieuwe leningen) en voor de herfinanciering van de geconsolideerde schuld 7% zou bedragen. Een afwijking met 0,5%-punt in de lange termijn rentevoeten op 10 jaar wordt verondersteld proportioneel tot uiting te komen in de gemiddelde rente op de nieuwe leningen op middellange en lange termijn.
- 4 Zoals dat verondersteld wordt in de meest recente vooruitzichten van de grote internationale instellingen (EFG, OESO, IMF).

3. De verwachte budgettaire evoluties voor de Gezamenlijke Overheid en de vereiste bijkomende inspanning.

Het hier ontwikkelde scenario vertrekt van een raming van de gezamenlijke Belgische overheidsrekening voor het jaar 1994⁽⁵⁾ die rekening houdt met de geraamde conjunctuurevoluties voor de jaren 1993-1994 evenals met de becijferde gevolgen van het Globaal Plan en de begrotingscontrole 1944.

Voor 1995 werd, op enkele kleine technische aanpassingen na, de rekening van de Overheid afgeleid uit de evoluties zoals die door het Planbureau werden geraamd naar aanleiding van de voorbereidende werkzaamheden van het Economisch Budget van juni 1994.

Voor 1996 werd op het niveau van Entiteit I (Sociale Zekerheid en Federale overheid) een volledige uitvoering van het Globaal Plan voorzien evenals de toepassing van de nulgroeinorm voor de totale primaire uitgaven (6) van de Federale Overheid.

Het hier ontwikkelde scenario kan daardoor eerder omschreven worden als een scenario "bij ongewijzigd beleid" dan als een scenario dat de spontane evoluties weergeeft.

Met betrekking tot de ontvangsten uit de verkoop van activa of het innen van niet-recurrente niet-fiscale ontvangsten (zowel lopende als kapitaal) werd voor de jaren 1995-1996 uitgegaan van de hypothese dat de weerhouden ontvangsten zich zouden beperken tot de 10 miljard per jaar die reeds voorzien waren in het Convergentieplan van april 1993. Op het niveau van de Gemeenschappen en de Gewesten werden daar bovendien de voorziene ontvangsten uit de verkoop van schoolgebouwen van de Franse Gemeenschap aan toegevoegd. Daaruit volgt een verwachte sterke "spontane" daling van de niet-fiscale (lopende en kapitaal) en van de niet-parafiscale Belgische overheidsontvangsten in 1995 en in het bijzonder van die van de Federale Overheid. Dit verklaart op zijn beurt de nieuwe verwachte verslechtering van het zichtbare primaire surplus voor 1995, vóór het gedeeltelijk herstel ervan dat zich vanaf 1996 inzet.

Op het niveau van de Gemeenschappen en de Gewesten houdt deze simulatie rekening met de correctie aan de ontvangstenzijde (transfers vanwege de gezinnen) voor de middelen voor de financiering van de investeringen van het vrij onderwijs. Zij houdt rekening met de neutralisering in ESER-termen van de (7) verkoop van de schoolgebouwen van de Franse Gemeenschap en de alternatieve financiering van bepaalde infrastructuurwerken (SOFICO) die gecofinancierd worden door de Europese Investeringsbank (EIB).

5 Raming van het Economisch Budget van juni 1994 voor de ontvangsten, raming van de NBB voor het merendeel van de posten van de primaire uitgaven.

6 Daarin begrepen de totale transfers naar de Sociale Zekerheid, maar exclusief de bijdragen aan de EEG.

7 Hierbij wordt akte genomen van de aanbevelingen van de werkgroep "Concepten en methoden" die in de lente van 1994 vergaderd heeft om bepaalde methodologische problemen betreffende de rekeningen van de Gemeenschappen en de Gewesten volgens de ESER-definities te onderzoeken. Een lid van de Afdeling gaat evenwel niet akkoord met de weerhouden oplossing en beschouwt deze verrichtingen als debudgettering.

Voor 1994 vertrekt deze simulatie voor de Gemeenschappen en de Gewesten van de geraamde realisaties voor 1993 en van de omzetting in nationale rekeningen van de begrotingen 1994 zoals die werden neergelegd (vermoedelijke tekorten). Daarvan vertrekkend veronderstelt zij voor de jaren 1995 en 1996 met betrekking tot de globale groei voor de primaire uitgaven van de Gemeenschappen en de Gewesten het toepassen van een "spontaan" reëel of niet-normatief groeiritme (1,9% gemiddeld) dat 1% (8) lager ligt dan de geraamde reële groei van de primaire uitgaven van de Gemeenschappen en de Gewesten in 1993-1994 (2,9% gemiddeld). Dit globale groeiritme ligt evenwel merkkelijk hoger dan het theoretisch toelaatbare ritme dat voor het geheel van de Gemeenschappen en de Gewesten voortvloeide uit de normatieve simulaties die uitgevoerd werden naar aanleiding van dit Advies (zie punt 5.2. hierna).

De tabellen I.2 en I.3 bevatten een synthese van de belangrijkste factoren zowel op het globale vlak als per entiteit van het scenario "bij ongewijzigd beleid" of semi-normatief. De tabellen I.4 en I.6 geven de verschillen weer tussen dat scenario en, voor de jaren 1994-1995, het tussentijdse normatieve scenario dat werd aanbevolen door de Afdeling ter gelegenheid van haar Advies van maart 1994 met betrekking tot het Convergentieplan en, voor 1996, de objectieven van het geactualiseerde Convergentieplan. Bijlage I.1. geeft de voornaamste hypothesen weer die weerhouden werden met betrekking tot de determinanten van de primaire saldi en de interestlasten.

8 Dit verschil met 1% kan in hoofdzaak gerechtvaardigd worden door het veronderstelde "mechanisch" effect van het Globaal Plan en in het bijzonder van de invloed van de loonbevrozing en van de gezondheidsindex op de loonmassa van de Gemeenschappen en Gewesten (en van de Lokale Overheden) en dus op de "spontane" groei van de totale primaire uitgaven.

Tabel I.2.
Verwachte saldi per grote Entiteit

in % van het BBP

Overheidsrekeningen	1993	1994	1995	1996	1993-96
Gezamenlijke Overheid					
- Primair saldo	4,4%	5,2%	4,4%	4,8%	0,4%
- Intresten	11,1%	10,5%	9,7%	9,4%	-1,7%
- NFB	-6,7%	-5,3%	-5,3%	-4,6%	2,1%
Entiteit I					
- Primair saldo	4,4%	4,9%	4,2%	4,5%	0,1%
- Intresten	10,1%	9,5%	8,7%	8,4%	-1,7%
- NFB	-5,7%	-4,6%	-4,5%	-3,9%	1,8%
Federale Overheid					
- Primair saldo	4,5%	4,9%	4,4%	4,7%	0,2%
- Intresten	10,0%	9,4%	8,6%	8,3%	-1,7%
- NFB	-5,5%	-4,5%	-4,2%	-3,6%	1,9%
Sociale Zekerheid					
- Primair saldo	-0,1%	0,0%	-0,2%	-0,2%	-0,1%
- Intresten	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
- NFB	-0,2%	-0,1%	-0,3%	-0,3%	-0,1%
Entiteit II					
- Primair saldo	-0,0%	0,3%	0,2%	0,3%	0,3%
- Intresten	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	-0,0%
- NFB	-1,0%	-0,7%	-0,8%	-0,7%	0,3%
Gemeenschappen en Gewesten					
- Primair saldo	-0,5%	-0,5%	-0,4%	-0,3%	0,2%
- Intresten	0,3%	0,3%	0,4%	0,4%	0,1%
- NFB	-0,8%	-0,8%	-0,8%	-0,7%	0,1%
Lokale Overheden					
- Primair saldo	0,5%	0,8%	0,6%	0,6%	0,1%
- Intresten	0,7%	0,7%	0,6%	0,6%	-0,1%
- NFB	-0,2%	0,1%	-0,0%	0,0%	0,2%

Tabel I.3.
Determinanten van de resultaten inzake openbare financiën

In % van het BBP

Overheidsrekeningen	1993	1994	1995	1996	3 jaar 1996-93	2 jaar 1996-94
Gezamenlijke Overheid						
- Totale ontvangsten	48,7%	49,6%	48,3%	48,1%	-0,6%	-1,4%
- fiscale	29,9%	31,1%	31,0%	31,0%	1,1%	-0,0%
- parafiscale	16,8%	16,3%	16,0%	15,8%	-1,0%	-0,5%
- andere	2,0%	2,2%	1,3%	1,3%	-0,7%	-0,9%
pm fiscale + parafiscale	46,8%	47,4%	47,0%	46,9%	0,1%	-0,5%
- Primaire uitgaven	44,3%	44,3%	44,0%	43,3%	-1,0%	-1,0%
- lopende	41,6%	41,5%	41,2%	40,6%	-1,0%	-0,9%
- kapitaal (netto)	2,8%	2,8%	2,8%	2,7%	-0,0%	-0,1%
- Primair saldo	4,4%	5,2%	4,4%	4,8%	0,4%	-0,4%
- excl. niet recurrente ontvangsten (°)	3,8%	4,2%	4,1%	4,6%	0,8%	0,4%
Entiteit I						
- Totale ontvangsten	35,5%	35,8%	34,8%	34,6%	-0,9%	-1,3%
- fiscale	17,6%	18,2%	18,2%	18,2%	0,7%	0,0%
- parafiscale	16,7%	16,2%	15,9%	15,7%	-1,0%	-0,5%
- andere	1,2%	1,5%	0,7%	0,7%	-0,6%	-0,9%
- Primaire uitgaven	31,1%	30,9%	30,6%	30,1%	-1,0%	-0,8%
- Primair saldo	4,4%	4,9%	4,2%	4,5%	0,1%	-0,4%
- excl. "andere" ontvangsten	3,2%	3,4%	3,4%	3,8%	0,7%	0,4%
Totaal transfers I naar II	0,7%	0,6%	0,6%	0,6%	-0,1%	-0,0%
Entiteit II						
- Totale ontvangsten	13,9%	14,4%	14,2%	14,2%	0,3%	-0,2%
- BFW	9,4%	9,6%	9,8%	9,8%	0,4%	0,2%
- Andere	4,5%	4,7%	4,4%	4,3%	-0,2%	-0,4%
- Primaire uitgaven	13,9%	14,1%	14,0%	13,9%	-0,1%	-0,2%
- Primair saldo	-0,0%	0,3%	0,2%	0,3%	0,3%	-0,0%

Ingevolge afrondingen kunnen de totalen lichtjes verschillen van de som van de elementen.

(°) Verkoop activa en schoolgebouwen, bepaalde kapitaaltransfers.

Tabel I.4.
Afwijkingen met het tussentijds traject van maart 1994 van de Afdeling (voor de jaren 1994-1995) en de objectieven van het geactualiseerde Convergentieplan (voor het jaar 1996)

In % van het BBP

Gezamenlijke Overheid (GO)	1994	1995	1996
Primair saldo			
- Objectieven	4,6%	5,4%	6,5%
- Scenario bij ongewijzigd beleid	5,2%	4,4%	4,8%
- Verschil (°)	0,6%	-1,0%	-1,7%
Intrestlasten			
- Objectieven (Convergentieplan)	10,3%	9,7%	9,5%
- Scenario bij ongewijzigd beleid	10,5%	9,7%	9,4%
- Verschil	0,2%	-0,0%	-0,1%
Netto-financieringsbehoefte			
- Objectieven	-5,7%	-4,3%	-3,0%
- Scenario bij ongewijzigd beleid	-5,3%	-5,3%	-4,6%
- Verschil (°)	0,4%	-1,0%	-1,6%

(°) Rekening houdend met een positieve ESER-correctie op de NFB van 0,4% van het BBP in 1994 en 0,3% van het BBP in 1995-1996 (vrij onderwijs, verkoop van schoolgebouwen en SOFICO).

Uit bovenstaande tabellen blijkt dat er in termen van netto-financieringsbehoeften voor de Gezamenlijke Overheid op basis van de hypothesen en ondanks de toepassing van het Globaal Plan in 1996 een niveauverschil van 1,6% van het BBP of ongeveer 130 miljard bestaat ten opzichte van de objectieven van het Convergentieplan. De gehanteerde technische hypothesen hebben voor gevolg dat voor 1994 de door de Afdeling in maart 1994 gherdefinieerde objectieven zouden worden gehaald, ongeacht de aangebrachte ESER-correcties (9). Maar de verbetering van het primair saldo van de Gezamenlijke Overheid wordt daarna duidelijk onderbroken. De sterke "spontane" vermindering in 1995 en 1996 (2 jaar) van de niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten (lopende en kapitaal), ongeveer -0,9% van het BBP, evenals van een zekere terugval van de sociale zekerheidsbijdragen (-0,5% van het BBP in 1995-1996) ten gevolge van de verwachte daling van het loonaandeel in het BBP neutraliseren immers meer dan volledig de verdisconteerde daling van de primaire uitgaven (-1% van het BBP in 3 jaar) ingevolge de loonblokkering en de als geslaagd veronderstelde omkadering van de sociale uitgaven.

9 In het totaal ongeveer 26 miljard positieve weerslag op de netto-financieringsbehoeften, d.i. ongeveer 0,35% van het BBP, volledig in het voordeel van de rekening van de G&G zonder rekening te houden met de integrale aanrekening van de ontvangsten uit de verkoop van activa en andere niet-recurrente ontvangsten in dit geval ten gunste van de Federale Overheid.

Daarentegen zou, in het kader van de weerhouden hypothesen, de daling van het aandeel van de interestlasten zich globaal verder zetten zoals voorzien en zou de negatieve afwijking van 0,4% van het BBP die in 1993 tegenover het Convergentieplan werd vastgesteld, progressief geneutraliseerd worden, voor de helft in 1994 en ten belope van 0,1% van het BBP per jaar daaropvolgend. Dit alles als gevolg van de later ingetreden maar meer uitgesproken daling van de interestvoeten op korte termijn. Hieruit blijkt dus dat de verwachte afwijkingen in 1995-1996 op het vlak van de netto-financieringsbehoeften volledig voortvloeien uit de verschillen tussen de verwachte primaire saldi (bij ongewijzigd beleid) en de initieel weerhouden objectieven.

Er dient nochtans opnieuw benadrukt te worden dat de resultaten van deze vooruitzichten sterk beïnvloed worden door de zeer grote onzekerheid, meer bepaald inzake de evolutie van de obligatierentevoeten en dat zij voor 1995 in grote mate afhankelijk zijn van de weerhouden hypothesen, in het bijzonder deze met betrekking tot de structuur van de financiering van de schuld en de evolutie van de niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten.

De hiernavolgende tabel herneemt de recentste ramingen van het IMF, de OESO en de Commissie van de Europese Unie inzake de evolutie van het saldo van de Gezamenlijke Belgische Overheid.

*Tabel I.5.
Saldo van de Gezamenlijke Belgische Overheid volgens de internationale instellingen*

In % van het BBP

	1993	1994	1995
IMF	7,2%	5,6%	5,1%
OESO	7,2%	5,8%	4,7%
EEG	7,0%	5,4%	5,4%
Gemiddeld (1)	7,1%	5,6%	5,1%
Op gecorrigeerde basis vergelijkbaar met de hiervoor voor de Afdeling gerealiseerde ramingen, geeft dit de volgende resultaten :			
ESER-correcties (2)	-0,4%	-0,3%	-0,3%
Gemiddelde na correctie (1+2)	6,7%	5,3%	4,8%
Jaarlijkse verbetering	-1,4%	-0,5%	

Men zal vaststellen dat de verwachte verbetering in 1994 ten opzichte van 1993 (1,4% van het BBP in termen van netto-financieringsbehoeften) precies overeenstemt met de eigen raming van de Afdeling.

Voor 1995 laat het gemiddelde van de ramingen van de internationale instellingen de mogelijkheid tot verdere verbeteringen, zij het minder uitgesproken, voorzien (0,5% van het BBP), dit in vergelijking met een stabilisatie in het "spontane" scenario van de ramingen van de Afdeling. Het ogenschijnlijke verschil in benadering kan zonder twijfel ten dele verklaard worden door het feit dat alle vermelde internationale instellingen voor 1995 rekenen op hypothesen inzake intrestvoeten, zowel op korte als op lange termijn, die merkkelijk beter zijn dan deze die weerhouden werden in het centrale referentiescenario en/of dat bepaalde van die instellingen uitgaan van specifieke hypothesen met betrekking tot de evolutie van de niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten in 1995.

4. De verwachte evolutie voor de grote Entiteiten en voor de sub-sectoren.

4.1. De verwachte evoluties op het vlak van Entiteit I.

In het ontwikkelde scenario zou het tekort van Entiteit I sterk verminderen tussen 1993 en 1996. Het zou op die wijze evolueren van 5,7% van het BBP in 1993 naar 3,9% in 1996 (-1,8% van het BBP in drie jaar) bijna geheel tengevolge van een gevoelige vermindering van het gewicht van de intrestlasten (-1,7% van het BBP tussen 1993 en 1996, waarvan -0,6% van het BBP alleen al in 1994) en op marginale wijze ten gevolge van de verbetering van het primaire surplus (+0,1% van het BBP in 3 jaar) (10).

Met het oog op 1996 zou het verschil in termen van netto-financieringsbehoeften voor deze Entiteit nochtans beduidend verschillend blijven van het objectief van 2,6% van het BBP dat werd weerhouden in het Convergentieplan. Het verschil zou zelfs na de integrale toepassing van het Globaal Plan (ongeveer 110 miljard te dekken in twee jaar) 1,3% van het BBP belopen.

De als onvoldoende beschouwde verbetering in termen van primair saldo zou voor het overgrote deel voortvloeien uit de vooropgestelde vermindering van de para-fiscale (sociale bijdragen) ontvangsten die 1% van het BBP zou bedragen tussen 1993 en 1996 en dit als gevolg van het Globaal Plan en van de verwachte vermindering van het globale loonaandeel ingevolge de loonblokkering en de toepassing van de gezondheidsindex. Bovendien zou de vooropgestelde evolutie van de fiscale ontvangsten (+0,6% van het BBP geheel in 1994) bijna volledig geneutraliseerd worden door de "spontane" verwachte achteruitgang van de niet-fiscale en niet-parafiscale totale ontvangsten (-0,5% van het BBP).

Bij de primaire uitgaven leidt het vooropgestelde restrictieve scenario tot een "endogene" vermindering van hun relatief aandeel in het BBP met 1% van het BBP in drie jaar. Dit vloeit voort uit een jaarlijkse veronderstelde gemiddelde groeivoet van die uitgaven (1,1% gemiddeld tussen 1994 en 1996 -3 jaar- in constante franken) die bijna de helft lager ligt dan de jaarlijkse veronderstelde gemiddelde groei van het BBP in volume (2,1% ongeveer in 1994-1996).

10 Een verbetering van 0,5% van het BBP in 1994 die bijna volledig geneutraliseerd werd door een achteruitgang van 0,7% van het BBP in 1995 (terugloop van de niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten), gevolgd door een nieuwe verdisconteerde winst van 0,3% van het BBP in 1996 (hoofdzakelijk bij de uitgaven).

Tabel I.6.
Globale verschillen en verschillen per Entiteit tussen de evoluties bij ongewijzigd beleid en de "Maastricht"-objectieven

In % van het BBP

Tekorten (NFB) van de overheden	1994	1995	1996
Gezamenlijke Overheid			
- Objectief (*)	- 5,7%	- 4,3%	- 3,0%
- Scenario "ongewijzigd beleid"	- 5,3%	- 5,3%	- 4,6%
- Verschil (°)	0,4%	- 1,0%	- 1,6%
Entiteit I			
- Objectief (*)	- 4,7%	- 3,6%	- 2,6%
- Scenario "ongewijzigd beleid"	- 4,6%	- 4,6%	- 3,9%
- Verschil	0,1%	- 1,0%	- 1,3%
Federale Overheid			
- Objectief (*)	- 4,5%	- 3,6%	- 2,8%
- Scenario "ongewijzigd beleid"	- 4,5%	- 4,2%	- 3,6%
- Verschil	- 0,0%	- 0,6%	- 0,8%
Sociale Zekerheid			
- Objectief (*)	- 0,2%	0,0%	0,2%
- Scenario "ongewijzigd beleid"	- 0,1%	- 0,3%	- 0,3%
- Verschil	0,1%	- 0,3%	- 0,5%
Entiteit II			
- Objectief (*)	- 1,0%	- 0,7%	- 0,4%
- Scenario "ongewijzigd beleid"	- 0,7%	- 0,8%	- 0,7%
- Verschil	0,3%	- 0,1%	- 0,3%

(*) Objectieven : Tussentijds traject van het Advies van maart 1994 van de Afdeling voor 1994-95, van het Convergentieplan (actualisering van april 1993) voor 1996.

(°) Rekening houdend met een voor het NFB positieve ESER-correctie ten belope van 0,4% van het BBP in 1994 en 0,3% van het BBP in 1995 en 1996 (investeringen van het vrij onderwijs, verkoop schoolgebouwen en SOFICO)

4.2. De interne evoluties voor Entiteit I

Binnen Entiteit I, en nog altijd binnen het kader van de weerhouden macro-economische en financiële hypothesen, zou het tekort van de Federale Overheid evolueren van 5,5% van het BBP in 1993 naar 4,5% in 1994 en 3,6% van het BBP in 1996. Hier ook zou de verbetering (van 1,9% van het BBP) voornamelijk toe te schrijven zijn aan de vermindering van het gewicht van de intrestlasten (-1,7% van het BBP in 3 jaar, waarvan -1,1% van het BBP in 1995-1996). Het primaire saldo zou zich in 1996 op een iets hoger (0,2% van het BBP) niveau dan in 1993 bevinden.

Tegenover het eindobjectief dat gevormd wordt door netto-financieringsbehoeften van 2,8% op het Federale niveau blijft er op die manier een "gap" die moet gedicht worden en die 0,8% van het BBP belooft over 2 jaar (ongeveer 65 miljard).

Op het vlak van de stelsels van Sociale Zekerheid zou men ondanks de toepassing van het Globaal Plan, na de verbetering die voor de rekeningen van 1994 verwacht wordt, opnieuw een trendmatige verslechtering vaststellen voor de jaren 1995 en 1996 (een achteruitgang van de netto-financieringsbehoeften van bijna 0,3% van het BBP in 2 jaar). Het globaal tekort van de stelsels van Sociale Zekerheid zou op die wijze in 1996 in beperkte mate 0,3% van het BBP overschrijden, dit in vergelijking met het objectief zoals dat in het Convergentieplan en in de vorige adviezen van de HRF werd vooropgesteld en dat een overschot van 0,2% van het BBP in ESER-termen (11) voorzag. De structurele correctie die in 2 jaar zou moeten doorgevoerd worden, zelfs rekening houdend met de volledige uitvoering van het Globaal Plan, zou in dat geval 0,5% van het BBP of bijna 45 miljard BEF bedragen.

Deze verslechtering van de rekeningen van de Sociale Zekerheid komt er ondanks de veronderstelde correcte beheersing van de totale sociale uitgaven (een gemiddelde jaarlijkse groei in constante franken van slechts 1%) tengevolge van de nogal uitgesproken vermindering, in % van het BBP, van het aandeel van de totale sociale zekerheidsontvangsten (en in het bijzonder van de sociale bijdragen) tussen 1994 en 1996.

Zo zou tussen 1994 en 1996 (2 jaar) de vermindering van het aandeel van de totale sociale zekerheidsontvangsten meer dan 0,8% van het BBP belopen. Over dezelfde periode zou de veronderstelde vermindering van het aandeel van de totale uitgaven "slechts" 0,5% van het BBP belopen. Meer in het bijzonder zou inzake de sociale zekerheidsontvangsten de vermindering van de bijdragen over twee jaar bijna 0,5% van het BBP bedragen, terwijl het aandeel van de "andere" ontvangsten ongeveer 0,1% van het BBP en dat van de totale transfers van de Federale Overheid (daarin begrepen de nieuwe toegewezen ontvangsten in het kader van het Globaal Plan) ongeveer 0,3% van het BBP zou belopen (dit volgend op de stijging van 0,7% van het BBP tussen 1992 en 1994).

11 Overeenstemmend met een evenwicht in traditionele budgettaire termen.

4.3. De evoluties op het vlak van Entiteit II

Op het niveau van Entiteit II (G&G en LO) zouden de netto-financieringsbehoeften (12) met 0,3% van het BBP in 3 jaar (1993-1996) verbeteren ten gevolge van een gelijkwaardige verbetering van hun primair saldo. In hoofdzaak (0,2% van het BBP) zou de vastgestelde verbetering voor rekening komen van de Lokale Overheden (13), het saldo (iets meer dan 0,1% van het BBP) zou gelegen zijn op het niveau van de Gemeenschappen en Gewesten (14).

Dit resultaat werd bekomen onder de gematigd restrictieve hypothese dat men tussen 1994 en 1996 een verdere vertraging van het groeiritme van de geconsolideerde primaire uitgaven van deze Entiteit zou vaststellen. Die groei zou aldus van 3,1% in constante franken in 1993 (15) naar 2,8% in 1994 en iets minder dan 2% in 1995-1996 gaan (1,8% gemiddeld).

In globlo zou de verbetering van het primair saldo in de loop van die 3 jaar volgens dit scenario volledig (0,3% van het BBP) te wijten zijn aan de stijging van het aandeel van de totale geconsolideerde ontvangsten (eigen en overgedragen) van deze Entiteit, terwijl het aandeel van de geconsolideerde primaire uitgaven van de Entiteit globaal zou stabiliseren tegen 1996 (de achteruitgang van 0,2% van het BBP in 1994-1995 zou de gelijkwaardige verwachte stijging in 1994 compenseren).

In het kader van die hypothesen zouden de netto-financieringsbehoeften van de Entiteit in 1996 in ESER-termen nog met bijna 0,3% van het BBP (ongeveer 20 à 25 miljard) het in het aangepaste Convergentieplan vooropgezette objectief (hetzij maximaal een deficit van 0,4% van het BBP) voor het geheel van deze Entiteit overschrijden. Dit stemt ongeveer overeen met 2% van de totale geconsolideerde primaire uitgaven. In andere termen en rekening houdend met een veronderstelde gemiddelde jaarlijkse "endogene" groei van 1,8% van de finale geconsolideerde primaire uitgaven van de Entiteit in 1995-1996 zou deze groei, bij ongewijzigde regionale en lokale fiscaliteit, moeten teruggebracht worden tot beneden de 1,0% gemiddeld (0,8 à 0,9% per jaar gemiddeld rekening houdend met de verwachte deficits in 1994) in de loop van die twee jaar om het objectief van een geconsolideerd deficit van 0,4% van het BBP voor de Entiteit in 1996 te halen.

In andere termen gesteld dient de verbetering van het primaire saldo van Entiteit II tussen 1993 en 1996 dat bij "ongewijzigd" beleid op ongeveer +0,3% van het BBP in 3 jaar kan geschat worden, op ongeveer 0,6% van het BBP gebracht te worden om het vooropgestelde objectief inzake tekort in ESER-termen te realiseren.

-
- 12 Na rekening te hebben gehouden met de reeds vermelde in hun voordeel uitvallende "ESER-correcties" inzake de ontvangsten die verband houden met de investeringen van het vrij onderwijs (kapitaaltransfers gestort door de gezinnen), de niet-fiscale ontvangsten (kapitaal) die voortvloeien uit de verkoop van de schoolgebouwen van het Franstalige Gemeenschapsonderwijs en met de alternatieve financiering van de infrastructuurwerken in het Waalse Gewest (SOFICO).
 - 13 Ingevolge de hypothese van een verwachte en gevoelige (+0,2% van het BBP tussen 1993 en 1996) stijging van hun eigen ontvangsten die voor een groot deel overeenstemt met de normalisering van de vertragingen in de inningen die in 1993 werden vastgesteld.
 - 14 Het spreekt voor zich dat deze verdeling enigszins arbitrair is en fundamenteel afhankelijk is van de terzelfder tijd in aanmerking genomen hypothesen inzake de evolutie van de transfers van de Gewesten naar de Lokale Overheden enerzijds en inzake de groeirimes van de reële primaire finale uitgaven van de twee sub-sectoren anderzijds.
 - 15 Op gecorrigeerde basis in ESER-termen.

4.4. De evoluties binnen de Entiteit II.

Meer specifiek op het niveau van de G&G vloeit de verwachte "spontane" verbetering van de netto-financieringsbehoeften met 0,1% van het BBP in 3 jaar voort uit een verbetering van het geconsolideerde primair saldo met 0,2% van het BBP dat voor de helft geneutraliseerd wordt door een toename met 0,1% van het BBP van het gewicht van de interestlasten.

Op het niveau van het geconsolideerde primaire saldo van de Gemeenschappen en de Gewesten in het bijzonder zou de winst van 0,2% van het BBP, integraal voortvloeiend uit een verwachte gelijkwaardige stijging van het aandeel van hun totale netto-middelen (exclusief de transfers naar de Lokale Overheden) in het BBP, terwijl het aandeel van de finale primaire uitgaven (exclusief de transfers naar de Lokale Overheden) in het weerhouden "spontane" scenario ongewijzigd 8,3% van het BBP zou blijven bedragen.

Op het niveau van de Lokale Overheden vloeit de verbetering van de netto-financieringsbehoeften met 0,2% van het BBP tegelijkertijd voort uit de verbetering van het primaire saldo met 0,1% van het BBP tussen 1993-1996 (in feite 1994) en de progressieve vermindering van het aandeel van hun interestlasten (-0,1% van het BBP). De verbetering van het primaire saldo van de Lokale Overheden (LO) vloeit voort uit een gelijkwaardige stijging van hun totale middelen, de gevoelige stijging (+0,2% van het BBP) van hun eigen ontvangsten (normalisering van de in 1994-1995 geïnde fiscale ontvangsten) die voor de helft geneutraliseerd werd door een zekere terugloop van het aandeel van de middelen die komen van de Centrale Overheid (FO + Gewesten).

5. Aanbevelingen voor 1995 en 1996

5.1. Algemene inleiding: criteria en methoden.

Er dient aan herinnerd te worden dat aan de Afdeling een dubbele taak werd toevertrouwd:

- ten eerste en dit in het kader van de Bijzondere Financieringswet van 1989 diende een traject op middellange en lange termijn gedefinieerd dat de financiële en budgettaire leefbaarheid van elke Gemeenschap en elk Gewest veilig stelde. De vastgestelde of verwachte evoluties dienden daarna geëvalueerd in functie van het voormelde criterium dat technisch werd vertaald in een objectief van schuldstabilisatie tegen het einde van het decennium en in een norm van stabiliteit of intertemporele neutraliteit van de budgettaire politiek;
- daarnaast en meer recent werd in het kader van het Convergentieplan van België en van de objectieven van budgettaire convergentie (in termen van Europese ESER-boekhouding) in het kader van de wording van de Europese Economische en Monetaire Unie een opvolging gevraagd van de uitvoering van dat Plan, dit zowel voor het geheel als wat betreft de bijdrage van elke Entiteit.

Er dient op gewezen dat de evaluatie-criteria met betrekking tot deze dubbele taak niet noodzakelijk en à priori indientiek of convergent zijn (16).

De criteria met betrekking tot de eerste opdracht kaderen in het perspectief van een financiële leefbaarheid op middellange en lange termijn zoals deze sinds 1989 -1990 gedefinieerd werd door de Afdeling. Zij brengen met zich mee dat de budgettaire en financiële verplichtingen van de Gemeenschappen en de Gewesten in ruime zin, ongeacht hun juridische definitie of hun klaarblijkelijke boekhoudkundige codificatie, in aanmerking dienen genomen te worden. Ze worden in aanmerking genomen voor zover zij verplichtingen met zich meebrengen onder één of andere vorm van toekomstige economische of financiële lasten en voor zover zij op een terugkerende wijze de toekomstige budgettaire marges op middellange termijn beperken. De Afdeling meent dat de meest adequate indicator om dit te evalueren het gecorrigeerd maximaal toelaatbaar (financieel) tekort is en blijft. Dit tekort omvat de netto-uitgaven voor kredietverleningen en deelnemingen (KVD) evenals alle netto-debudgetteringen (17).

16 Meer details betreffende de methodologische en conceptuele aspecten van de aanbevelingen vindt de lezer in het Methodologisch deel (Deel II) als aanvulling op dit Advies.

17 De term debudgettering dient hier begrepen te worden in een ruime economische en financiële betekenis en niet in zijn strikt juridische en boekhoudkundige zin. In die betekenis zijn het dus alle verplichtingen buiten begroting en buiten de institutionele eenheid die op termijn in de ene of de andere vorm en direct of indirect toekomstige budgettaire en financiële terugkerende lasten veroorzaken die mogelijkerwijze op een structurele manier de beschikbare budgettaire marges voor de andere uitgaven beperken.

De criteria met betrekking tot de tweede taak dienen gezien te worden op een kortere termijn (tegen de horizon 1996 van het Convergenceplan) en worden gedefinieerd in termen van Europese ESER-boekhouding. De Afdeling heeft zich over de inhoud van dat concept op zich niet uit te spreken. Er dient aan herinnerd te worden dat de evaluatieprocedure van de "buitensporige tekorten" in het kader van het Verdrag van Maastricht als tussenstap een evaluatie voorziet door het Monetair Comité van de Commissie van de EG en dit op basis van een technisch rapport dat door de bevoegde diensten van de Commissie zal worden opgesteld. Het zijn dus die diensten van de Commissie die uiteindelijk en vermoedelijk na overleg met de bevoegde nationale diensten zullen beslissen over eventuele technische factoren die in discussie blijven en van welke kan vermoed worden dat ze de uiteindelijke evaluatie van de budgettaire convergentie van België zullen beïnvloeden.

Binnen haar taak die erin bestaat haar traditionele aanbevelingen (in termen van financieel toelaatbaar tekort per entiteit) om te zetten in een evaluatie van het overeenstemmende geconsolideerde saldo in ESER-termen, heeft de Afdeling akte genomen van de besluiten van de werkgroep ad hoc "Concepten en methoden" die door het Overlegcomité belast werd om voor de Interministeriële Conferentie van Financiën en Begroting een rapport te maken over de concepten en methoden van de ESER-rekeningen en heeft ze bijgevolg zijn overgangsregels naar de ESER-rekeningen aangenomen.

5.2. Geaggregeerde en gedesaggregeerde aanbevelingen inzake Entiteit II en de Gemeenschappen en de Gewesten.

5.2.1. Globale aanbevelingen.

Een centraal probleem dat nog diende uitgeklaard en opgelost te worden bestond er juist in na te gaan, gegeven wat hiervoor werd aangehaald, of de omzetting in ESER-termen van de geconsolideerde normatieve aanbevelingen van de Afdeling inzake gecorrigeerde toelaatbare tekorten van de diverse sub-sectoren het zou mogelijk maken om al of niet tussen nu en 1996 de door het Convergentieplan (de geactualiseerde versie van april 1993) gestelde objectieven in termen van geconsolideerde netto-financieringsbehoeften voor Entiteit II (0,4% van het BBP in 1996) te halen.

Uit de normatieve simulaties met betrekking tot de Gemeenschappen en de Gewesten (cfr infra) (18) blijkt dat het geconsolideerd gecorrigeerd toelaatbaar tekort (netto debudgettering en KVD inbegrepen) van de Gemeenschappen en de Gewesten in 1996 53 miljard niet zou mogen overschrijden (0,6% van het BBP). In ESER-termen en rekening houdend met de conceptuele verschillen die er tussen de twee benaderingen bestaan en met de technische aanpassingen die moeten doorgevoerd worden om van het ene naar het andere concept over te gaan, stemt dit overeen met een geraamde geconsolideerde netto-financieringsbehoefte van 37 miljard (19) of iets meer dan 0,4% van het BBP in ESER-termen.

*Tabel I.7.
Toelaatbare saldi voor het geheel van de Gemeenschappen en de Gewesten*

Miljarden

	Normen van de IIRF max. toelaatb. tek.	Totale correcties	waarvan : ontvangsten uit verkoop	NFB ESER	NFB ESER in % BBP
	(1)	(2)		(3)=(1+2)	
1995	-63,2	+18,4	(+7,9)	-44,8	-0,6%
1996	-52,9	+16,1	(+5,6)	-36,8	-0,4%
1997	-37,9	+13,5	(+3,0)	-24,4	-0,3%

18 In de "traditionele" optiek van stabilisatie van hun schuldquote ten laatste tegen het begin van de zogenoemde "definitieve" fase evenals in de optiek van stabiliteit en intertemporele neutraliteit van de budgettaire politiek van elk deelgebied.

19 In de veronderstelling van 10 miljard voor de KVD (SOFICO inbegrepen) en van 6 miljard voor de andere aanpassingen aan de ESER-boekhouding, geeft dit een maximaal toelaatbaar gecorrigeerd financieel tekort (netto-debudgettering en KVD inbegrepen) van 0,6% van het BBP of 53 miljard (37+10+6).

Voor 1995 en op diezelfde grondslagen worden de genormeerde geconsolideerde netto-financieringsbehoeften van de Gemeenschappen en de Gewesten vastgelegd op ongeveer 45 miljard BEF of 0,6% van het BBP in ESER-termen (20).

In de normatieve hypothese dat de netto-financieringsbehoeften voor de Lokale Overheden in 1995 en 1996 een evenwicht (21) zouden vertonen, zou het geconsolideerde objectief voor Entiteit II in 1996, zoals voorzien in het geactualiseerde Convergentieplan van april 1993, overeenstemmen met een netto-financieringsbehoefte die beperkt zou zijn tot 0,4% van het BBP. Het tussentijdse objectief voor 1995 voor Entiteit II wordt dan in procent van het BBP onveranderd verondersteld (ten opzichte van dat vermeld in het rapport van maart 1994 van de Afdeling (tabel 10, blz. 17).

Bovendien dient er opgemerkt dat door het verleggen (22) van de horizon voor de schuldstabilisatie van het jaar 2000 naar het jaar 2010 de Vlaamse Gemeenschap reeds aanvaard heeft om op vrijwillige basis een bijkomende inspanning te doen tussen nu en het jaar 2000. De weerslag van die extra inspanning kan in niveau in 1996 geraamd worden op ongeveer 10 miljard, hetzij iets meer dan 0,1% van het BBP. Dit vormt een specifieke vrijwillige bijdrage van Vlaanderen tot de realisatie van het Maastricht-objectief, zonder dewelke een gelijkwaardige bijkomende inspanning boven het criterium van schuldrationabilisatie in het jaar 2000, had moeten worden opgelegd en verdeeld over de verschillende Gemeenschappen en Gewesten.

5.2.2. Globale en specifieke aanbevelingen voor de Gemeenschappen en de Gewesten.

De navolgende tabel herneemt op een meer gedetailleerde wijze de voornaamste aanbevelingen met betrekking tot de maximaal toelaatbare deficits van elke Gemeenschap of elk Gewest voor de jaren 1995 tot 1997.

-
- 20 Rekening houdend met een hypothese voor de KVD's ten belope van 10 miljard en andere "positieve" ESER-correcties geraamd op 8 miljard, stemt dit voor 1995 overeen met een toelaatbaar financieel deficit (KVD en netto-debudgettering inbegrepen) dat een tekort van 63 miljard (0,8% van het BBP) niet mag overschrijden.
- 21 Een dergelijk evenwicht in ESER-termen werd in het recente verleden in 1991 en 1992 vastgesteld en vormt daardoor een realiseerbaar objectief.
- 22 Cfr Jaarverslag 1993, blz. 26 tot 36.

*Tabel I.8.
Toelaatbare saldi voor de Gemeenschappen en Gewesten en maximale theoretische
groeinorm voor de primaire uitgaven (a)*

miljarden

	Vlaamse Gem.	Franse Gem.	FGC	Waals Gewest	Brussels Gewest	Totaal G&G	Franse Gemeenschap (b)
1995	-31,4	-13,2	0	-14,4	-4,3	-63,2	(-5,3)
1996	-24,3	-11,6	0	-13,1	-4,1	-52,9 (c)	(-6,0)
1997	-13,6	-9,5	0	-11,1	-3,6	-37,9	(-6,6)
maximale theoretische groeinorm voor de primaire uitgaven in constante franken (a)							
	+1,8%	-0,6%		+2,2%	+1,0%	+1,2%	

- (a) Voor de periode 1994-1999; voor zover de deficits van 1994 de herraamde maximaal toegelaten tekorten niet overschrijden.
- (b) Rekening houdend met de opbrengst van de verkoop van de schoolgebouwen
- (c) Stemt in ESER-termen overeen met 37 miljard, dit is 0,4% van het BBP.

Men dient er zich bewust van te zijn dat het hier voor Entiteit II voorgestelde normatieve scenario een zeer uitgesproken beperking van de budgettaire marges impliceert en dit vooral voor die Gemeenschappen en Gewesten die ofwel objectief gezien benadeeld worden door een lagere (dan het gemiddelde) verwachte groei van hun middelen uit de Bijzondere Financieringswet of die in 1994 een overschrijding van hun (tekort)norm hebben opgetekend en die in 1995-1996 opnieuw gecompenseerd moet worden door een bijkomende inspanning.

In het geactualiseerde normatieve scenario bekommt de Afdeling een nieuwe maximaal toelaatbare theoretische groei voor de primaire (23) uitgaven van 1,2% voor de periode 1994-1999. Deze groeivoet is merkkelijk lager dan deze die werd weerhouden in het Jaarverslag van 1993 (+1,6%). Bovendien is die groeivoet een theoretisch gewogen gemiddelde van 1,8% voor de Vlaamse Gemeenschap en van een "gelijkwaardige" (24) theoretische groeivoet van 0,4% aan de Franstalige zijde (gewogen gemiddelde van -0,6% voor de Franse Gemeenschap en van +2,2% voor het Waalse Gewest). Bovendien zijn deze theoretische groeivoeten voor de periode 1995-1999 en in het bijzonder voor de periode 1995-1996 slechts geldig in zoverre de effectief gerealiseerde begrotingstekorten in 1994 de herraamde maximaal toelaatbare tekorten per deelgebied voor 1994 niet overschrijden (25). Elk tekort dat ten opzichte van deze herraamde maxima wordt

- 23 Gemiddelde geconsolideerde groeivoet die voortkomt uit het gewogen gemiddelde van de theoretische van elkaar afwijkende groeivoeten van de verschillende deelgebieden.
- 24 In termen van bevoegdheden, met inbegrip van de FGC, die op haar beurt gedeeltelijk gefinancierd wordt door een geplafonneerd trekkingsrecht op de eigen middelen van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.
- 25 Deze herrekenende maximaal toelaatbare tekorten bedragen respectievelijk 36,6, 14,6, 15,7 en 4,5 miljard voor de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap (+FGC, maar exclusief de 9,7 miljard aan totale ontvangsten uit de verkoop van de schoolgebouwen), het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

vastgesteld of verwacht moet onvermijdelijk gecompenseerd worden binnen de toegelaten groeimarges, hetzij door een lagere groei van de primaire uitgaven in 1995-1996 dan diegene die werd toegelaten, hetzij door het vrijmaken van bijkomende ontvangsten, hetzij door een mix van die twee opties.

Het probleem zou zich tenvolle kunnen stellen voor het Waalse Gewest en voor het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest die in 1995 en 1996 op een meer volledige wijze de kost van de intra-francophone akkoorden zouden moeten opvangen (26). De Franse Gemeenschap moet van haar kant onmiddellijk een meerjarenprogramma van structurele besparingen doorvoeren dat het moet mogelijk maken vooruit te lopen op het geleidelijk wegvallen van de ontvangsten uit de verkoop van haar schoolgebouwen. Zij heeft evenwel via haar meerjarenplan reeds een verbintenis in die zin aangegaan..

26 Voor het Waalse Gewest; transfer van bevoegdheden en van budgettaire lasten afkomstig van de Franse Gemeenschap in het kader van de Sint-Kwintens-akkoorden en gedeeltelijk (iets meer dan 70%) gefinancierd door overeenstemmende middelen. Voor het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest : toenemende geplafonneerde trekkingsrechten van de Franse Gemeenschapscommissie op de eigen middelen.

5.2.3. Besluiten voor Entiteit II

Het hier uitgebrachte advies en het nieuw weerhouden normatief scenario op het niveau van de als geheel beschouwde Gemeenschappen en Gewesten (27) worden gekenmerkt door het feit dat er in principe verenigbaarheid is tussen, enerzijds, de budgettaire leefbaarheid op middellange termijn en de stabilisatie van de schuldratio van elke entiteit afzonderlijk genomen en, anderzijds, het objectief op meer korte termijn een niveau van voor de Gemeenschappen en de Gewesten geconsolideerde netto-financieringsbehoeften te bereiken dat in 1996 en in ESER-termen niet hoger ligt dan 0,4% van het BBP ("Maastricht"-objectief).

Deze mogelijke verenigbaarheid blijft evenwel bovenop de strikte naleving door de Gemeenschappen en Gewesten van hun respectievelijke normen inzake de maximaal toelaatbare tekorten, afhankelijk van twee voorwaarden :

- dat de weerhouden hypothesen inzake de "overgangsregels" (KVD en andere aanpassingen) tussen de twee concepten op het vlak van de tekorten ("gecorrigeerde toelaatbare" en ESER) juist zouden worden gewaardeerd;
- dat er geen transfer van tekorten zou zijn van de Gewesten naar de Lokale Overheden, via verminderingen van dotaties aan de ondergeschikte besturen die niet zouden gecompenseerd worden door overeenstemmende besparingen op het niveau van deze laatste.

5.3. Aanbevelingen voor Entiteit "I"

Het ter zake in het Advies van maart 1994 aanbevolen traject volgend, zou het objectief voor de netto-financieringsbehoeften in ESER-termen voor de Federale Overheid moeten vastgesteld worden op 3,6% van het BBP in 1995 (ongeveer 285 miljard BEF), te vergelijken met een in het basisscenario weerhouden evolutie "bij ongewijzigd beleid" geraamd op 4,2% van het BBP (ongeveer 330 miljard). De netto te verwezenlijken inspanning op dit overheidsniveau kan aldus geraamd worden op 0,6% van het BBP (of ongeveer 45 miljard BEF)

Bij de Sociale Zekerheid wijzen de geraamde endogene evoluties voor 1995 op een mogelijk tekort, in ESER-termen, van 0,3% van het BBP, daar waar een globaal evenwicht zou moeten worden bereikt; de noodzakelijke recurrente aanvullende inspanning, bovenop de veronderstelde integrale toepassing van het Globaal Plan, bedraagt dus 0,3% van het BBP of ongeveer 25 miljard.

Voor Entiteit I, globaal beschouwd, zou de vereiste aanvullende recurrente inspanning in 1995, en dit geconditioneerd door de weerhouden macro-economische en financiële hypothesen, ongeveer 0,9% van het BBP (ongeveer 70 miljard BEF) bedragen; deze inspanning zou in 1996 moeten worden aangevuld met een meer beperkte recurrente bijkomende inspanning (0,5% van het BBP of ongeveer 40 miljard BEF) om het beoogde objectief van een geconsolideerd tekort van 2,6% van het BBP voor Entiteit I te bereiken.

27 En meer algemeen van Entiteit "II".

6. Besluiten

De Afdeling wenst te onderlijnen dat er absolute prioriteit moet worden gegeven aan de volledige en efficiënte uitvoering van het Globaal Plan en dan meer bepaald van de structurele maatregelen die een duurzame beheersing van de evolutie van de primaire uitgaven, en dan vooral van de Sociale Zekerheidsprestaties, moeten verzekeren. De uitgevoerde simulatie laat evenwel uitschijnen dat het Globaal Plan alleen onvoldoende is om de in 1996 beoogde doelstellingen op het vlak van de netto-financieringsbehoeften van de Entiteiten I en II en van de Gezamenlijke Overheid, te bereiken. Het is zelfs zeer waarschijnlijk dat zonder belangrijke aanvullende maatregelen in 1995-96 het objectief om het gewenste tekort terug te dringen beneden de 3,5% (28) van het BBP niet zal kunnen worden bereikt vóór het einde van het decennium. De structurele en duurzame omkering van het "sneeuwbaaleffect" vereist, en dit zelfs onafhankelijk van de kalender met betrekking tot de begrotingsconvergentie in het kader van het proces van de verwezenlijking van de EMU, op zichzelf reeds dat het tekort van de Belgische Gezamenlijke Overheid zo vlug mogelijk merkbaar beneden de grens van de 3,5% van het BBP zou worden gebracht.

Vermits de mogelijke weerslag van de vastgestelde en verwachte daling van de gemiddelde impliciete intrestvoeten op de schuld reeds verrekend zijn in de centrale simulatie, is het duidelijk dat men in de toekomst slechts zal kunnen rekenen op een structurele versterking van het primair overschot, en dit met ongeveer 1,5 à 1,6% van het BBP boven hetgeen verworven is via het Globaal Plan (ongeveer 4,8% van het BBP in 1996) om de beoogde omkering van het "sneeuwbaaleffect" te realiseren en om tegelijkertijd te voldoen aan de noodzakelijke voorwaarden die gesteld zijn voor een volledige en volwaardige deelname van België aan de EMU.

Aan de kant van de Gemeenschappen en de Gewesten, en meer in het algemeen van Entiteit "II", is het duidelijk dat, na de sterke stijging van de finale primaire uitgaven die geboekt werden in 1992-1993, waarvan het onhoudbaar karakter op middellange termijn niet kan worden genegeerd, en na een overgangsjaar in 1994, dit ritme in 1995 duurzaam in dalende richting zal moeten worden omgebogen, dermate dat het stijgingsritme structureel beneden het trendmatige reële groeiritme van de ontvangsten van de betrokken deelgebieden wordt gebracht; het gaat er aldus om om op hun niveau een traject te bereiken waarbij de nominale tekorten merkbaar worden verminderd, waardoor zij in overeenstemming te brengen zijn met de stabilisatie van de schuldratio's van elke Entiteit op het einde van de overgangsfase, alsmede met een evenwichtige bijdrage van de Gemeenschappen en de Gewesten in het proces van de budgettaire consolidatie die kadert in het Convergenceplan en in de zogenaamde "Maastricht"-objectieven.

28 Het theoretisch niveau van het financieel tekort nodig om, binnen de verwachte voorwaarden inzake reële groei en de impliciete rentevoet van de schuld, op structurele wijze het "sneeuwbaaleffect" te breken. Dit financieel tekort van 3,5% van het BBP, inclusief de KVD en andere aanpassingen, komt praktisch overeen met een netto-financieringsbehoefte van 3% van het BBP volgens de ESER-definitie.

BIJLAGE DEEL I

Bijlage I.1.

Hypothesen betreffende de determinanten van de overheidsrekeningen

Determinanten van de overheidssaldi	1993	% reële groei			Jaargemiddelde		
		1994	1995	1996	1996/92 4 jaar	1994/92 2 jaar	1996/94 2 jaar
A. Reële groei van de finale primaire uitgaven							
- Gezamenlijke Overheid	2,0%	1,9%	1,4%	1,2%	1,6%	1,9%	1,3%
- lopende	1,8%	1,9%	1,4%	1,2%	1,5%	1,8%	1,3%
- kapitaal	4,8%	3,1%	1,9%	0,8%	2,7%	4,0%	1,4%
- Entiteit I	1,4%	1,3%	1,1%	0,8%	1,2%	1,4%	1,0%
- FO	0,6%	1,2%	1,1%	0,4%	0,8%	0,9%	0,7%
waarvan : lopende	0,7%	1,2%	0,9%	0,4%	0,8%	1,0%	0,7%
- Sociale Zekerheid	1,9%	1,3%	1,1%	1,0%	1,3%	1,6%	1,0%
- Entiteit II	3,1%	2,8%	1,9%	1,7%	2,4%	3,0%	1,8%
waarvan : lopende	2,5%	2,6%	2,0%	1,8%	2,2%	2,6%	1,9%
- Gemeenschappen en Gewesten	2,6%	3,0%	1,9%	1,8%	2,3%	2,8%	1,9%
- Lokale Overheden	3,9%	2,5%	1,8%	1,6%	2,4%	3,2%	1,7%
B. Elasticiteit van de ontvangsten van de Gezamenlijke Overheid							
	Jaarelasticiteit/BBP				Jaarl. geometr. gemid.		
	1993	1994	1995	1996	1993-96	1993-94	1995-96
- fiscale	2,38	1,86	0,93	1,05	1,37	1,99	0,99
- parafiscale	2,99	0,28	0,63	0,75	0,79	0,93	0,69
- fiscale en parafiscale	2,60	1,29	0,83	0,95	1,17	1,61	0,89
C. Macro-economische hypothesen							
	Rekenkundig gemiddelde						
- impliciete intrestvoet in % (°)	8,1%	7,5%	6,9%	6,8%	7,3%	7,8%	6,8%
- nominale groei BBP	1,5%	4,7%	4,8%	5,1%	4,0%	3,1%	4,9%
- reële groei BBP	-1,3%	1,5%	2,3%	2,5%	1,2%	0,1%	2,4%

(°) in % van de brutoschuld, exclusief IMF-certificaten.

DEEL II**DE NORMBEPALING VOOR DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN
VOOR DE PERIODE 1995-1997**

Hoofdstuk I. Methodologische beschouwingen

De algemene uitgangspunten van de Afdeling alsook de aanpassingen ten opzichte van het advies van juni 1993 worden hierna toegelicht.

De aanbevelingen van de Afdeling worden, zoals in de vorige adviezen, beheerst door de twee doelstellingen die steeds werden vooropgesteld :

- enerzijds, het verzekeren binnen het kader van de bijzondere Financieringswet (29) van de financiële leefbaarheid van de Gemeenschappen en de Gewesten op middellange en lange termijn en van de houdbaarheid van hun schuldgraad (30). Dit betekent concreet dat de schuldgraad van elk deelgebied afzonderlijk, en dus ook van alle deelgebieden samen, vanaf de aanvang van de definitieve fase in het jaar 2000, ten minste dient gestabiliseerd te worden;
- anderzijds, het vrijwaren van de intertemporele neutraliteit van het begrotingsbeleid van elk deelgebied gedurende de overgangperiode, teneinde de Gemeenschappen en de Gewesten te vrijwaren van abrupte schokken in hun budgettaire ruimte en een trendmatige evolutie van hun begrotingsbeleid mogelijk te maken.

1. Technische elementen m.b.t. de optie van de horizon 2010 voor de Vlaamse Gemeenschap

Vanuit diezelfde bezorgdheid en gelet op het verruimend effect voor de Vlaamse Gemeenschap van de kloof tussen de evolutie van de toegewezen middelen in de overgangperiode tot en met 1999 en in de definitieve fase daarna, ingevolge de inwerkingtreding van het St.-Michielsakkoord (31), werd in het voorgaande advies geopteerd voor de verschuiving van het stabilisatiepunt van de schuldratio van de Vlaamse Gemeenschap van het jaar 2000 naar 2010.

Die optie werd in onderhavig advies aangehouden.

Het behoud van het jaar 1991 als ankerpunt enerzijds en de verschuiving van de horizon naar 2010 anderzijds, impliceert echter dat, op technisch vlak, het genormeerd groeipad voor de gecorrigeerde primaire uitgaven dat uit de simulaties voortspruit, zijn vertrekpunt in 1991 heeft en niet in 1993, wanneer voor de nieuwe optie werd gekozen.

29 De bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten (B.S. 17 januari 1989), zoals gewijzigd door de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (B.S. 20 juli 1993).

30 De schuldgraad wordt gedefinieerd als de verhouding van de totale schuld (directe en indirecte schuld) tot de totale ontvangsten.

31 Bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (B.S. 20 juli 1993).

Dit heeft tot gevolg dat, zonder enige correctie aan te brengen, de normering naar de toekomst toe gebaseerd is op de periode 1991-1993, die technisch gesproken verondersteld wordt reeds volledig beheerst geweest te zijn door de strengere normen voortvloeiend uit de horizonverschuiving naar 2010 (in vergelijking met de aanbevolen normen bij stabilisatie van de schuldratio vanaf 2000).

Deze technische veronderstelling strookt echter niet met de effectief in het verleden aanbevolen normen daar tot en met het advies van de Afdeling van juni 1992 de stabilisatie ook voor de Vlaamse Gemeenschap op 2000 was vastgesteld.

Teneinde de discrepantie tussen de tot en met 1993 aanbevolen normen en de technisch veronderstelde normering bij stabilisatie van de schuldratio vanaf 2010 recht te zetten, werd in onderhavig advies het gecorrigeerde primaire uitgavenniveau van 1993 voor de Vlaamse Gemeenschap verhoogd, met een structurele weerslag op de volgende jaren, teneinde een correcter uitgavenpeil voor het gesimuleerd toekomstig uitgaventraject te bekomen.

De correctie stemt overeen met het niveauverschil op jaarbasis tussen de gecorrigeerde primaire uitgaven voor het begrotingsjaar 1993, zoals zij zouden voortspruiten uit de projecties bij stabilisatie van de schuldratio in 2000, en zoals zij effectief voortvloeden uit de simulaties met horizon 2010; de correctie bedraagt 5,6 miljard frank.

Deze positieve correctie betekent geenszins een versoepeling van de criteria van de Afdeling, maar is volledig geïnspireerd geworden door de noodzakelijke harmonisering tussen de technische implicaties voor het verleden en de effectief aanbevolen normen voor dat verleden, wat in het voorgaande advies van juni 1993 over het hoofd werd gezien.

2. Technische verwerking van het Sint Kwintensakkoord

Het Sint Kwintensakkoord, dat met ingang van het begrotingsjaar 1993, een nieuw institutioneel en financieel kader ontwierp voor de Franse Gemeenschap en op indirecte wijze tevens voor het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie (afgekort COCOF), werd in het voorgaande advies van de Afdeling slechts ingebouwd op basis van de vage en fragmentaire informatie waarover de Afdeling het vorige jaar beschikte (32). De exogene aanpassingen die zowel langs de uitgaven- als de ontvangstenzijde van de Franse Gemeenschap werden toegepast tot verwerking van het zogenaamde overbruggingskrediet bleven per saldo zonder enig effect op de normbepaling voor het begrotingsjaar 1994.

Enkel de toevoeging van de trekkingsrechten die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met ingang van het begrotingsjaar 1993 dient te voorzien op haar begroting ten voordele van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (afgekort VGC) en de Franse Gemeenschapscommissie (afgekort COCOF), beïnvloedden de normbepaling voor dat Gewest.

32 Zie de tekst van het advies van de Afdeling van juni 1993, blz. 29 en 30.

Onderhavig advies is gebaseerd op de reeks van decreten van de maand juli 1993 van respectievelijk de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest en de COCOF die de concretisering vormen van het Sint Kwintensakkoord (33), alsook op de bepalingen vervat in het St.-Michielsakkoord die complementair zijn aan het Sint Kwintensakkoord en die de financiering vanuit de begroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest regelen (34).

De drie belangrijkste aspecten van het Sint Kwintensakkoord zijn :

1. de overdracht van de uitoefening van bevoegdheden van de Franse Gemeenschap naar het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie;
2. de overdracht van financiële middelen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan de Gemeenschapscommissies;
3. de toekenning van decreterende bevoegdheid aan de Franse Gemeenschapscommissie.

Het herfinancieringsproject dat door dit interfrancofone akkoord werd in werking gesteld, bestaat uit twee nieuwe financieringsbronnen voor de Franse Gemeenschap :

1. de onvolledige financiële compensatie van de overheveling van de uitoefening van bepaalde bevoegdheden van de Franse Gemeenschap aan het Waalse Gewest en de COCOF;

33 - De decreten van de Franse Gemeenschap :

- Decreet I van 5 juli 1993 betreffende de overdracht van de uitoefening van bepaalde bevoegdheden van de Franse Gemeenschap naar het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie.
- Decreet van 5 juli 1993 houdende oprichting van zes publiekrechtelijke maatschappijen belast met het bestuur van de schoolgebouwen van het door de overheid ingerichte onderwijs.
- Decreet II van 19 juli 1993 tot toekenning van de uitoefening van sommige bevoegdheden van de Franse Gemeenschap aan het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie.

- De decreten van het Waalse Gewest :

- Decreet I van 7 juli 1993 betreffende de overdracht van bevoegdheden van de Franse Gemeenschap naar het Waalse Gewest.
- Decreet van 7 juli 1993 tot oprichting van vijf publiekrechtelijke maatschappijen voor het beheer van de schoolgebouwen van het door de overheid ingerichte onderwijs.
- Decreet II van 22 juli 1993 betreffende de overdracht van de uitoefening van sommige bevoegdheden van de Franse Gemeenschap naar het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie.

- De decreten van de Franse Gemeenschapscommissie :

- Decreet I van 8 juli 1993 betreffende de overdracht van de uitoefening van bepaalde bevoegdheden van de Franse Gemeenschap naar de Franse Gemeenschapscommissie.
- Decreet II van 8 juli 1993 houdende oprichting van een publiekrechtelijke maatschappij belast met het bestuur van de schoolgebouwen van het door de overheid ingerichte onderwijs.
- Decreet III van 22 juli 1993 tot toekenning van de uitoefening van sommige bevoegdheden van de Franse Gemeenschap aan het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie.

34 De modaliteiten van de middelenoverdracht van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest naar de Gemeenschapscommissies, en in het bijzonder naar de COCOF werden vastgesteld door de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (het zgn. St.-Michielsakkoord), inzonderheid de artikels 84 tot en met 86, die in de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen de nieuwe artikels 83bis tot en met 83quater invoeren.

2. de ontlening van 40,6 miljard frank gespreid over de periode 1993-1998, door de publiekrechtelijke maatschappijen belast met het beheer van de schoolgebouwen van het franstalige Gemeenschapsonderwijs en eventueel van het officieel gesubsidieerde onderwijsnet;

De verhoging van het aan de Gemeenschappen toegewezen gedeelte van de opbrengst van de personenbelasting en de trekkingsrechten en dotaties die ten laste van de Brusselse Gewestbegroting worden overgedragen naar onder meer de COCOF, ingevolge het St.-Michielsakkoord, vormen een derde bron van directe herfinanciering, en wat specifiek laatstgenoemde overdrachten betreft, van indirecte herfinanciering voor de Franse Gemeenschap, in het kader van de overheveling van de bevoegdheidsuitoefening.

Bij de actualisering van het groeipad voor de gecorrigeerde primaire uitgaven voor de Franse Gemeenschap, waarbij het Sint Kwintensakkoord voorlopig nog buiten beschouwing werd gelaten, werd vastgesteld dat het gesimuleerde uitgavenniveau voor begrotingsjaar 1993 sterk beneden het in de begroting 1993 voorziene uitgavenpeil lag (- 10,8 miljard). Die budgettaire ontsporing werd in tussentijd opgevangen door het herfinancieringsproject voor de Franse Gemeenschap dat in het Sint Kwintensakkoord geconcretiseerd werd. De Afdeling heeft akte genomen van dit politieke akkoord.

In de simulaties voor de normbepaling werden bijgevolg een aantal technische aanpassingen doorgevoerd die hierna worden toegelicht.

Het niveau van de gecorrigeerde primaire uitgaven werd voor begrotingsjaar 1993 afgestemd op het begrootte uitgavenpeil voor dat jaar ; die aanpassing werd structureel naar de toekomst toe doorgetrokken volgens het ritme dat door het genormeerde groeipad wordt aangegeven.

De Afdeling is de mening toegedaan dat in haar concept van gecorrigeerd netto te financieren saldo het overbruggingskrediet als een gedebudgetteerde ontvangstenbron dient beschouwd te worden.

Langs de ontvangstenzijde wordt dus geen rekening gehouden met de opbrengst van het overbruggingskrediet van 40,6 miljard die over de periode 1993-1998 zal gespreid worden (35).

Op deze wijze wordt de vooropgestelde aanwending van het overbruggingskrediet, via het niveau van maximaal toelaatbaar gecorrigeerd tekort voor de Franse Gemeenschap, aan de totale schuld van laatstgenoemde toegevoegd.

Die opname in de schuldontwikkeling van de Franse Gemeenschap wordt echter ten belope van 25 procent van de schijven van het overbruggingskrediet gecorrigeerd en als indirecte schuld van de COCOF aangerekend, zodat slechts 75 procent van voornoemde schijven in de schuld van de Franse Gemeenschap wordt opgenomen.

Deze opdeling is gesteund enerzijds op de wettelijke bepalingen ter zake en anderzijds op de vaststelling dat de COCOF in haar neergelegde begroting, die specifiek de overgedragen uitoefening van gemeenschapsbevoegdheden betreft, voor begrotingsjaar 1994 kredieten voorziet om de financiële lasten, inclusief de terugbetaling, op een kwart van de in 1993 opgenomen schijf van het overbruggingskrediet (zijnde 2,95 miljard van een totale schijf van 11,95 miljard) te dekken.

In de simulaties worden de toekomstige interestlasten op het overbruggingskrediet aangerekend aan de Franse Gemeenschap en de COCOF, volgens dezelfde verhouding als de toevoeging aan de schuld van beide entiteiten, met name 75/25.

35 Op basis van de inlichtingen waarover de Afdeling beschikt, ziet de vermoedelijke spreiding er als volgt uit (in miljarden) : 1993 (11,95), 1994 (9,67), 1995 (7,9), 1996 (5,6), 1997 (3,0) en 1998 (2,6).

Voor de overheveling van de uitoefening van gemeenschapsbevoegdheden naar het Waalse Gewest en de COCOF met ingang van begrotingsjaar 1994, en de onvolledige financiële compensatie die de Franse Gemeenschap via een speciale dotatie hiervoor aan deze entiteiten toekent, werden geen bijzondere technische aanpassingen aan het ontvangsten- en uitgavenniveau van de drie erbij betrokken entiteiten toegepast.

De Afdeling heeft zich voor deze institutionele wijziging gericht naar het objectief van het Sint Kwintensakkoord, met name het verschaffen van een tijdelijke ruimere budgettaire marge aan de Franse Gemeenschap gedurende de periode 1993-1998, na afloop waarvan de Franse Gemeenschap de vooropgestelde diepgaande rationalisering zal dienen voltooid te hebben.

3. Het Ankerjaar

Voor de vaststelling van het groeipad van de gecorrigeerde primaire uitgaven werd begrotingsjaar 1991 als ankerjaar behouden.

De vertrekbasis - 1991 van de gecorrigeerde primaire uitgaven wordt voor elk deelgebied afgeleid uit de neergelegde aangepaste begroting voor het begrotingsjaar 1991 (36).

De gecorrigeerde primaire uitgaven worden gedefinieerd als de gecorrigeerde totale uitgaven verminderd met de voorziene interestlasten op de directe en de indirecte schuld. De gecorrigeerde totale uitgaven worden bepaald door de begrootte betalingskredieten (37) te verhogen met de voorziene ontleningsmachtigingen en te verminderen met de voorziene aflossingen van de directe en de indirecte schuld (38).

Het groeipad voor de gecorrigeerde primaire uitgaven vertrekt dus van begrotingsjaar 1991 en wordt verder uitgetekend met het oog op schuldstabilisatie van elk deelgebied vanaf het jaar 2000, en 2010 wat specifiek de Vlaamse Gemeenschap betreft.

De uitgangsbasis 1991 wordt in tabel II.1. hierna per deelgebied weergegeven.

36 Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd de initiële begroting 1991 in aanmerking genomen omdat...

37 Betalingskredieten worden gedefinieerd als de som van de niet gesplitste kredieten, de gesplitste ordonnanceringskredieten en de variabele kredieten.

38 Enkel de begrootte aflossingen van de indirecte schuld, exclusief de aflossingen door derden.

Tabel II.1.
Budgettaire basisgegevens 1991 (1)

	Vlaamse Gemeen- schap	Brussels Hoofdsted. Gewest	Franse Gemeen- schap (3)	Waalse Gewest	Duitstalige Gemeen- schap (2)	G.G.C. (2)	Totaal GM & GW
Gecorrigeerde primaire uitgaven	411,1	36,0	189,4	108,7	3,1	0,8	749,2
Interesten (directe + indirecte)	22,6	4,5	3,0	6,1	-	-	36,2
Gecorrigeerde totale uitgaven	433,7	40,6	192,4	114,9	3,1	0,8	785,4
w.o. netto debudgettering	+19,2	-0,3	+6,1	+1,0	-	-	+20,6

(1) Inclusief KVD.

(2) De Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie hebben noch een directe noch een gedebudgetteerde schuld.

(3) Berekend op basis van de **éénmalige** toerekening in 1991 van de leningsmachtiging van 6,5 mia. voor de financiering, over een 6-jarige periode, van de investeringen in de universiteitssector : overgang naar structurele tekorten door afzwakking met 5,4 miljard.

De bepaling van het aandeel van de interestlasten in de gecorrigeerde totale uitgaven voor het ankerjaar is bepalend voor de vertrekbasis van de gecorrigeerde primaire uitgaven. Het gebrek aan een tijdige opstelling van een betrouwbare economische hergroepering zowel op begrotings- als op uitvoeringsbasis bemoeilijkt de vaststelling van het aandeel van de interestuitgaven op de directe en de indirecte schuld van de deelgebieden.

De vaststelling van belangrijke afwijkingen tussen enerzijds de voor het begrotingsjaar 1994 geraamde interestlasten in het Advies van juni 1993 en anderzijds de begrootte interestuitgaven voor 1994, heeft geleid tot een gewijzigde aanpak voor de vaststelling van de interesten in het ankerjaar. In plaats van de interestlasten voor 1991 op forfaitaire wijze te ramen, werden in onderhavig advies de voorziene kredieten voor interesten op de directe en de indirecte schuld van de deelgebieden weerhouden, zoals zij uit de aangepaste begrotingen voor 1991 blijken.

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest betekent deze aanpassing, in vergelijking met het advies van vorig jaar, een lager interestbedrag in het ankerjaar en bijgevolg een hogere vertrekbasis voor de gecorrigeerde primaire uitgaven. Voor de Franse Gemeenschap resulteert de correctie in een iets lager uitgangspunt voor de gecorrigeerde primaire uitgaven, voor de Vlaamse Gemeenschap werd een hogere vertrekbasis bekomen (39).

39) Gewijzigde vertrekbasis gecorrigeerde primaire uitgaven : Br.GW (+ 3,0 mia.), Wl.GW (+ 4,9 mia.), Fr.GM (- 0,6 mia.) en Vl.GM (+ 6,4 mia.).

4. Raming van de ontvangsten.

De raming van het toegewezen gedeelte van de personenbelasting en de belasting over de toegevoegde waarde gebeurde op basis van de geactualiseerde macro-economische parameters, zoals weergegeven in punt 7 hierna.

Inzake de regionale spreiding van de opbrengsten van de personenbelasting en de afwijking in fiskale capaciteit van een Gewest ten opzichte van het nationale niveau, werden de realisaties van het laatst gekende aanslagjaar, met name aj. 1992, in de simulaties verrekend.

Op basis van de gerealiseerde opbrengsten voor de aanslagjaren 1985 tot en met 1992 werd per Gewest de gemiddelde afwijking berekend in de jaarlijkse groei van de opbrengst per Gewest en de groei van de totale opbrengst. Daaruit blijkt dat de opbrengst die in het Vlaamse Gewest is gelokaliseerd in de beschouwde periode gemiddeld + 0,8 procent sneller toenam dan de totale opbrengsten, terwijl die afwijking in het Waalse Gewest in diezelfde periode gemiddeld - 0,9 procent en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gemiddeld - 1,8 procent bedroeg.

De verdere toepassing van die gemiddelde afwijkingen ten opzichte van een globaal groeipercentage van de totale P.B.-opbrengsten, waarvoor een ontvangstenelasticiteit van 1 wordt vooropgesteld, levert de geraamde regionale spreiding van de P.B.-opbrengsten op vanaf aanslagjaar 1993.

Rekening houdende met de demografische vooruitzichten van het N.I.S. met betrekking tot de evolutie van de totale bevolking en haar regionale spreiding over de Gewesten wordt aldus per Gewest de afwijking in fiskale capaciteit naar de toekomst toe afgeleid. Gelet op de irrealistische grootte-orde die de regionale afwijkingen in fiskale capaciteit aldus zouden bereiken, wordt de evolutie van de afwijking gestabiliseerd op het geraamde niveau voor aanslagjaar 2000 (40).

Dat betekent concreet dat voor de raming van de toegewezen middelen de volgende evolutie van de regionale afwijkingen in de fiskale capaciteit werden vooropgesteld, vertrekkende van de realisaties van aanslagjaar 1992 :

	realisaties aj. 1992	ramingen aj. 2000
Vlaamse Gewest	+ 5,1 %	+ 9,3 %
Waalse Gewest	- 11,6 %	- 16,8 %
Brussels Hoofdst. Gewest	+ 9,0 %	+ 1,5 %

Het is van belang op te merken dat de realisaties van aanslagjaar 1992 op het vlak van de regionale divergenties in fiskale capaciteit de reeds gekende trends bevestigden en verscherpten.

Voor de verdeling van het toegewezen gedeelte van de B.T.W.-opbrengsten werd uitgegaan van dezelfde vooruitzichten inzake schoolbevolking van het Planbureau als in het voorgaand advies.

40) In het advies van juni 1993 werd de op basis van aanslagjaar 1991 doorgetrokken evolutie van de afwijking in fiskale capaciteit reeds gestabiliseerd vanaf aanslagjaar 1997 op het geraamde niveau van aanslagjaar 1996.

Voor de raming van de andere ontvangsten met ingang van begrotingsjaar 1994 werd in onderhavig advies niet meer vertrokken van het in de aangepaste begroting 1991 voorziene niveau waarop voorheen een reële groei van 0,5 procent werd toegepast, omdat belangrijke verschillen werden vastgesteld tussen de aldus voor het begrotingsjaar 1994 geraamde ontvangsten en de begrootte ontvangsten voor dat jaar.

Teneinde de op lange termijn gesimuleerde andere ontvangsten nauwer bij het werkelijke niveau te laten aansluiten, werden in onderhavig advies de andere ontvangsten voor begrotingsjaar 1994 afgeleid uit het verschil tussen de initieel begrootte totale ontvangsten en het geraamde bedrag van de toegewezen P.B.- en B.T.W.-opbrengsten, op basis van de hypothesen zoals hiervoor toegelicht.

Vertrekkende van het aldus voor 1994 geaktualiseerde niveau van de andere ontvangsten werd vanaf begrotingsjaar 1995 een reële groei van 0,5 procent toegepast.

Dit is de algemene werkwijze die voor de raming op lange termijn van de categorie andere ontvangsten werd toegepast. Voor enkele deelgebieden werd deze werkwijze nochtans ingevolge institutionele veranderingen bijgestuurd.

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd de groep andere ontvangsten met ingang van begrotingsjaar 1994 respectievelijk 1995 aangevuld met de eigen ontvangsten van de Brusselse agglomeratie en met de ontvangsten die zullen voortspruiten uit de splitsing op 1 januari 1995 van de Provincie Brabant.

De consolidatie van de begroting van de Brusselse agglomeratie met de gewestbegroting werd in de simulaties vanaf begrotingsjaar 1994 ingebouwd op basis van de neergelegde agglomeratiebegroting voor dat jaar.

Na correctie voor dubbeltelling werd aan de ontvangstenzijde 2,09 miljard weerhouden die in de groep andere ontvangsten van het Gewest werden toegevoegd. Het betreft voor ongeveer 70 procent de opcentiemen op de personenbelasting, op de onroerende voorheffing, op de provinciale belasting op de drijfkracht en op de verkeersbelasting die door de Brusselse agglomeratie worden geïnd. Voorzichtigheidshalve werden deze agglomeratie-inkomsten in de lange termijn projecties aan een reële nulgroei onderworpen.

De extra inkomsten van het Gewest afkomstig uit de opsplitsing van de provincie Brabant, zijnde de provinciale opcentiemen op de onroerende voorheffing en bepaalde provinciale taksen, werden voor begrotingsjaar 1995 geraamd op respectievelijk 2,19 en 0,08 miljard frank. Op deze inkomsten van provinciale oorsprong werd tevens een reële nulgroei toegepast.

Tenslotte werd voor de raming van de dode hand, met inbegrip van de bijkomende dode hand van het Sint Michielsakkoord, vertrokken van het begrootte bedrag van 0,74 miljard voor 1994, waarop eveneens een reële nulgroei toegepast.

Deze voorzichtige ramingen impliceren dat slechts driekwart van de categorie andere ontvangsten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan een reële groei van 0,5 procent werd onderworpen.

Voor het Waalse Gewest werd op de algemene werkwijze voor de bepaling van de andere ontvangsten voor 1994 als vertrekpunt een correctie toegepast teneinde geen rekening te houden met de speciale dotatie toegekend door de Franse Gemeenschap als vergoeding, weliswaar in onvoldoende mate, van de aan het Gewest overgedragen uitoefening van gemeenschapsbevoegdheden. De andere ontvangsten 1994, afgeleid uit de begrotingsgegevens voor 1994, werden aldus verminderd met 12,05 miljard frank, en dit in overeenstemming met de technische aanpak van de overgedragen bevoegdheden zoals uiteengezet in punt 1.2. hiervoor.

In overeenstemming met de wijze waarop het overbruggingskrediet buiten beschouwing werd gelaten, zoals toegelicht in datzelfde punt 1.2. hiervoor, met name de niet opname van de geplande schijven van het overbruggingskrediet in de gesimuleerde ontvangsten, werden de andere ontvangsten 1994 van de Franse Gemeenschap, afgeleid uit de initiële begrotingsgegevens voor dat jaar, verminderd met 12,35 miljard frank.

5. Raming van de interestlasten.

Gelet op de vrij belangrijke afwijkingen die inzake interestlasten werden vastgesteld tussen de gesimuleerde en de begrootte interestuitgaven, werd getracht de ramingsmethode aan te passen teneinde die discrepantie te verminderen.

Daarom werden de totale interestlasten vanaf begrotingsjaar 1994 bepaald als de som van :

- het nominaal konstant gehouden bedrag van de in de begroting 1994 voorziene interestlasten op de directe en indirecte schuld die einde 1993 ten laste viel van de begrotingen van de deelgebieden ;
- de interesten berekend op de vanaf 1994 gecumuleerde directe schuld van de deelgebieden wat in de simulaties overeenstemt met het jaarlijks maximaal toelaatbaar gecorrigeerd tekort.

De effectieve rentevoet die vanaf 1994 op de nieuwe directe schuld wordt toegepast is voor drie vierden samengesteld uit de lange termijnrentevoet en voor één vierde uit de korte termijnrentevoet, omdat aangenomen wordt dat de deelgebieden, gelet op de terugkeer van een nominale rentecurve, zich toch ten dele op korte termijn zullen financieren.

6. De totale schuld van de deelgebieden.

Voor de periode 1990-1993 werd de effectief uitstaande totale schuld van de Gemeenschappen en de Gewesten in aanmerking genomen, zoals weergegeven in de bijlagen III.7. tot III.10.

De totale schuld omvat de directe en de indirecte of gedebudgetteerde schuld van de deelgebieden.

Bij de vaststelling van de gedebudgetteerde schuld houdt de Afdeling rekening met de volledige schuld van de sociale huisvestingssector, met inbegrip van de schuld die door het ALESH wordt beheerd. De geplande toekomstige terugbetaling van een gedeelte van die sociale huisvestingsschuld door derden, hetzij de plaatselijke erkende huisvestingsmaatschappijen, hetzij de federale overheid (41), wordt in rekening gebracht.

Gelet op de hiervoor toegelichte werkwijze voor de bepaling van de gesimuleerde interestuitgaven, speelt de omvang van de totale schuld enkel op het niveau van de schuldratio van elk deelgebied afzonderlijk en bijgevolg van de globale schuldratio van de deelgebieden.

41) Voor de periode 1994-1995 zal de federale overheid nog telkens 1 mia. per jaar aflossen ten voordele van de sociale huisvestingsschuld die door het ALESH aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt toegerekend.

Bij de evaluatie van de schuldevolutie van de Vlaamse Gemeenschap dient rekening gehouden te worden met de wijziging in het statuut van de GIMV-schuld (ex-nationale sectoren) in de loop van begrotingsjaar 1993. Er werd immers beslist dat GIMVINDUS de GIMV-schuld, die einde 1993 32,8 miljard frank bedroeg, volledig zal overnemen en zelf zal instaan voor de terugbetaling ervan. De aflossing van die schuld wordt dus niet langer door de Vlaamse Gemeenschapsbegroting gedragen, enkel de interestlasten zullen onder de vorm van een interestsubsidie nog ten laste worden genomen. In de simulaties werd rekening gehouden met deze interne verschuiving tussen interestuitgaven en primaire uitgaven met ingang van het begrotingsjaar 1993. In de uitstaande schuld van de Vlaamse Gemeenschap einde 1993 werd de GIMV-schuld geschrapt.

In het simulatiemodel dient principieel de aangroei van de totale schuld van de deelgebieden overeen te stemmen met de gerealiseerde gecorrigeerde saldi wat de periode tot en met begrotingsjaar 1993 betreft, en met de maximaal toegelaten gecorrigeerde tekorten wat begrotingsjaar 1994 en volgende betreft. Een aantal technische factoren beletten echter de strikte toepassing van deze algemene regel, met name :

- wat specifiek de uitstaande schuld eind 1993 betreft :
 - de schuld van de Franse Gemeenschap neemt toe met het over 1993 gerealiseerd gecorrigeerd saldo, waarin 75 procent (9 mia.) van de opgenomen schijf van het overbruggingskrediet (11,95 mia.) begrepen is ; de overige 25 procent (2,95 mia.) van de schijf werd rechtstreeks als een schuld van de COCOF toegerekend zonder opname in het gerealiseerd tekort dat trouwens nihil is.
 - in de schuld van de Vlaamse Gemeenschap wordt de GIMV-schuld geschrapt wat bij strikte interpretatie van de term *gerealiseerd gecorrigeerd saldo* (namelijk : kassaldo + evolutie gedebudgetteerde schuld) leidt tot + 1,0 miljard, terwijl het gerealiseerd gecorrigeerd saldo eerder - 33,8 miljard benadert ;
- wat de schuldprojecties vanaf begrotingsjaar 1994 betreft :
 - de aflossingen door derden die als een exogene correctie op de jaarlijks gesimuleerde schuld worden afgetrokken.
 - de wijze waarop het overbruggingskrediet in de simulaties werd verrekend : enerzijds de toevoeging van 25 procent van de nog op te nemen schijven aan de schuld van de COCOF, terwijl de facto een maximaal toegelaten gecorrigeerde tekort van nul wordt opgelegd, en anderzijds de toename van de schuld van de Franse Gemeenschap à rato van slechts 75 procent van die schijven, terwijl 100 procent verrekend zit in het maximaal toegelaten gecorrigeerd tekort van deze entiteit.

7. Macro-economische parameters

De volgende hypothesen werden weerhouden :

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
<u>Algemeen :</u>							
inflatie (a)	2,75	2,70	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50
BBP deflator	2,82	3,16	2,46	2,50	2,50	2,50	2,50
<u>Specifiek voor uitgavenprojecties:</u>							
KT rentevoet	8,1	5,6	5,2	5,0	5,0	5,0	5,0
LT rentevoet	7,2	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
<u>Specifiek voor middelenprojecties:</u>							
reële groei BNP	- 0,7	1,5	2,3	2,5	1,7	1,7	1,7
LT rentevoet (b)	7,41	6,57	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0

- (a) Procentuele verandering van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen.
- (b) De lange termijn rentevoet aangewend voor de berekening van de toegewezen middelen stemt, krachtens art. 14, §1, BFW, overeen met de effectieve rentevoet van de eerste openbare lening met een langere looptijd dan 5 jaar die door de Staat in Belgische frank wordt uitgegeven tijdens het betrokken begrotingsjaar. Voor begrotingsjaar 1994 werd voorlopig het gemiddelde genomen van het actuarieel rendement van de 3 O.I.O.'s met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar op de aanbesteding van 20.1.1994, en dit bij gebrek aan klassieke staatslening met vaste rentevoet in de reeds verlopen maanden van 1994.

Vanaf 2000 werden het inflatiepercentage en de BBP-deflator konstant gehouden op 2,50 procent.

Voor de rentevoeten op korte en lange termijn werden vanaf 2000 eveneens dezelfde waarden aangehouden als voor 1999.

De reële groei van het BNP werd vanaf 2000 op 2 procent geraamd.

Hoofdstuk II.

Aanbevelingen voor de Gemeenschappen en de Gewesten voor de periode 1995 - 1997

De resultaten van de simulaties worden voor elk deelgebied afzonderlijk alsook voor het geheel van Gemeenschappen en Gewesten weergegeven in tabel II.2. wat specifiek begrotingsjaar 1995 betreft en in tabel II.3. wat de periode 1995-1997 betreft. Voor een concrete interpretatie van deze normatieve aanbevelingen is het nuttig eerst de methodologische beschouwingen door te nemen die desgevallend de verschillen met het advies van juni 1993, ingevolge structurele institutionele en technische wijzigingen, kunnen verklaren.

Er dient benadrukt te worden dat het normatieve groeipad voor de gecorrigeerde primaire uitgaven, dat in tabel II.2. is opgenomen, slechts geldig en mogelijk is op voorwaarde dat de maximaal toelaatbare gecorrigeerde tekorten voor begrotingsjaar 1994, zoals die in het advies van juni 1993 (42) werden vastgesteld, integraal gerespekteerd worden.

*Tabel II.2.
Synthese van de aanbevelingen voor 1995*

(in miljarden franken)

	Vlaamse Gemeen- schap	Brussels Hoofdsted. Gewest	Franse Gemeen- schap met zonder overbruggingskrediet	Waalse Gewest	Franse Gemeen- schaps- commissie (3)	Totaal GM & GW (3)
<u>Genormeerd groeipad (2) :</u>						
% reële groei gecorrigeerde primaire uitgaven	+ 1,8	+ 1,0	- 0,6 + 0,0	+ 2,2	-	+ 1,2 (1)
<u>Aanbevelingen voor 1995 :</u>						
overeenstemmend maximaal toegelaten gecorrigeerde NFS	- 31,4	- 4,3	- 13,2 - 5,3	- 14,4	0,0	- 63,2
waarvan : primair saldo	- 9,8	+ 2,2	- 7,2 + 0,7	- 5,5	0,0	- 19,9
interestlasten	21,6	6,5	6,0 6,0	8,9	0,3	43,3

- (1) gewogen gemiddeld groeipad voor de Gemeenschappen en de Gewesten : weging op basis van de gesimuleerde gecorrigeerde primaire uitgaven voor begrotingsjaar 1994.
- (2) enkel mogelijk indien de maximaal toegelaten gecorrigeerde tekorten voor begrotingsjaar 1994, zoals aanbevolen in het advies van juni 1993, worden gerespekteerd.
- (3) gelet op de nulnorm voor de COCOF dienen de interestlasten m.b.t. 25% van het overbruggingskrediet aan de gecorrigeerde primaire saldi van de overige deelgebieden toegevoegd te worden om het globaal gecorrigeerd primair saldo van de deelgebieden te bekomen.

42) Advies van de Afdeling Financieringsbehoeften van juni 1993, blz. 27.

De normen die in de tabellen II.2. en II.3. worden voorgesteld stemmen overeen met het concept van maximaal toelaatbare gecorrigeerde saldi zoals de Afdeling deze steeds heeft gedefinieerd (43) zij werden dus niet herleid naar het ESERconcept, tenzij dit uitdrukkelijk wordt vermeld.

Tabel II.3.
Constante groeicnorm van de gecorrigeerde
primaire uitgaven.

(in miljarden franken)

	Vlaamse Gemeen- schap	Brussels Hoofdsted. Gewest	Franse Gemeen- schap zonder(1)met(2) overbruggingskrediet		Waalse Gewest	Franse Gemeen- schaps- commis- sion (3)	Totaal GM & GW (3)
Maximaal toegelaten gecorrigeerd N.F.S. (1) :							
1995	- 31,4	- 4,3	- 13,2	- 5,3	- 14,4	0	- 63,2
1996	- 24,3	- 4,1	- 11,6	- 6,0	- 13,1	0	- 52,9
1997	- 13,6	- 3,6	- 9,5	- 6,6	- 11,1	0	- 37,9
Gecorrigeerd primair tekort (1) :							
1995	- 9,8	+ 2,2	- 7,2	+ 0,7	- 5,5	0	- 19,9
1996	- 0,7	+ 2,7	- 4,9	+ 0,7	- 3,2	0	- 5,6
1997	+ 11,6	+ 3,3	- 2,2	+ 0,8	- 0,4	0	+ 12,9
Interestlasten (directe + indirecte)							
1995	21,6	6,5	6,0	6,0	8,9	0,3	43,3
1996	23,6	6,7	6,7	6,7	9,9	0,5	47,4
1997	25,2	6,9	7,3	7,3	10,7	0,6	50,7

(1) Niet uitgedrukt in ESER-termen.

(2) Ten dele in ESER-termen uitgedrukt (m.n. wat het overbruggingskrediet betreft) maar inclusief de K.V.D.

(3) Gelet op de nulnorm voor de COCOF dienen de interestlasten m.b.t. 25% van het overbruggingskrediet aan de gecorrigeerde primaire saldi van de overige deelgebieden toegevoegd te worden om het globaal gecorrigeerd primair saldo van de deelgebieden te bekomen.

43) NFS + netto debudgeteringen.

1. Vlaamse Gemeenschap

Het genormeerd groeipad voor de gecorrigeerde primaire uitgaven werd herzien op + 1,8 procent. Rekening houdende met de noodzakelijke technische rechtzettingen (zie Hoofdstuk 1 hiervoor) bedraagt het maximaal toegelaten gecorrigeerd tekort - 31,4 miljard voor begrotingsjaar 1995. Rekening houdende met geraamde interestlasten van 21,6 miljard, belooft het ermee overeenstemmend gecorrigeerd primair saldo - 9,8 miljard.

Naar 1996 toe dient dit primair tekort afgebouwd te worden en om te slaan in een primair surplus dat voor 1997 geraamd werd + 11,6 miljard. Over de periode 1995-1997 dient op het niveau van het gecorrigeerd saldo een verbetering van 17,8 miljard gerealiseerd te worden om in begrotingsjaar 1997 een maximaal toelaatbaar gecorrigeerd tekort van - 13,6 miljard te bekomen.

In tabel II.4. wordt het effect van de budgettaire verstrenging weergegeven waarvoor de Vlaamse Gemeenschap met ingang van begrotingsjaar 1994 heeft geopteerd door een horizonverschuiving van 2000 naar 2010 voor de stabilisatie van haar schuldratio. Zowel het effect voor de Gemeenschap zelf als voor het geheel van Gemeenschappen en Gewesten, uitgedrukt in termen van genormeerde totale en primaire tekorten van een schuldratio, wordt daarin beknopt weergegeven.

De horizonverschuiving naar 2010 betekent voor de Vlaamse Gemeenschap een budgettaire inspanning die, uitgedrukt in de groeinorm voor de gecorrigeerde primaire uitgaven tot 2010 0,7 procent bedraagt.

Dit impliceert dat op het globale niveau van Gemeenschappen en Gewesten het genormeerde groeipad afneemt met 0,4 procent.

In termen van maximaal toegelaten gecorrigeerde primaire saldi houdt dat voor de Vlaamse Gemeenschap in dat over de periode 1995-1997 een bijkomende inspanning van 8,5 miljard dient geleverd te worden, in vergelijking met de normering die uit het aanhouden van de horizon 2000 zou voortspuiten.

De optie van de horizonverschuiving laat de Gemeenschap toe om een trendmatig evoluerend begrotingsbeleid te voeren over de grens van de overgangsfase naar de definitieve fase heen en om haar schuldratio verder af te bouwen tot een significant lager niveau dan bij behoud van de horizon 2000 mogelijk zou zijn.

Voormelde aanbevelingen en de perspectieven die zij bieden zijn echter maar haalbaar indien het maximaal toelaatbaar gecorrigeerd saldo voor begrotingsjaar 1994, zoals vastgesteld in het advies van juni 1993 (desgevallend gecorrigeerd voor enkele technische aanpassingen), wordt gerespekteerd. Indien er een overschrijding op basis van de aangepaste begroting 1994 zou worden vastgesteld (44) die niet zou gecompenseerd worden tegen 1996, dan zou dit betekenen dat het groeipad van + 1,8 procent onmogelijk houdbaar is. Een neerwaarts herhaamd groeipad in de buurt van + 1,5 procent zou dan eerder tot de mogelijkheden behoren (45).

44) Zie Tabel III.49 : overschrijding geraamd op 7,3 miljard voor 1994, vóór technische correcties.

45) Heraming op basis van de hypothese dat de overschrijding volledig aan de primaire uitgaven is toe te schrijven.

Tabel II.4.
 Vlaamse Gemeenschap - verschuiving van de horizon naar 2010

(in miljarden)

	Effekt van de			
	Horizon 2000 op		Horizon 2010 op	
	VI.GM.	Totaal GM & GW	VI. GM	Totaal GM & GW
genormeerde reële groeipad gecorr. prim. uitgaven :	+ 2,5%	+ 1,6%	+ 1,8%	+ 1,2%
maximum toelaatbaar gecorrigeerd NFS (1) :				
1995	- 38,7	- 70,5	- 31,4	- 63,2
1996	- 36,1	- 64,7	- 24,3	- 52,9
1997	- 30,6	- 54,8	- 13,6	- 37,9
geraamde interestlasten (direkte + indirekte) :				
1995	21,8	43,6	21,6	42,7
1996	24,3	48,0	23,6	46,6
1997	26,6	52,2	25,2	50,7
maximum toelaatbaar gecorrigeerd primair saldo (1) :				
1995	- 16,8	- 26,9	- 9,8	- 19,9
1996	- 11,8	- 16,7	- 0,7	- 5,6
1997	- 3,9	- 2,6	+ 11,6	+ 12,9
schuldratio :				
1995	75,1%	84,1%	72,9%	82,9%
1996	77,0%	86,0%	72,7%	83,6%
1997	77,1%	86,2%	70,0%	82,2%
2000	71,4%	81,6%	52,1%	70,5%
2010	68,6%	78,2%	24,8%	52,8%

(1) Ten dele in ESER-termen (m.n. wat het overbruggingskrediet betreft) maar inclusief de K.V.D.

2. Franse Gemeenschap

Op basis van de technische verwerking van het Sint Kwintensakkoord, zoals toegelicht in Hoofdstuk 1 hiervoor, bedraagt het maximaal toelaatbaar gecorrigeerd tekort voor de Franse Gemeenschap - 13,2 miljard voor begrotingsjaar 1995, indien de opbrengst van het overbruggingskrediet, dat voor 1995 op 7,9 miljard gepland werd, niet als ontvangsten in rekening worden gebracht, gelet op het feit dat de Afdeling het overbruggingskrediet als gedebudgetteerde ontvangsten beschouwd. Gebeurt die aanrekening daarentegen wel en worden bijgevolg de gesimuleerde ontvangsten afgestemd op het in 1993 ontspoorde uitgavenpeil, dan resulteert dit in de norm van - 5,3 miljard voor begrotingsjaar 1995 (46).

Voor begrotingsjaar 1997 mag het maximaal toegelaten gecorrigeerd tekort, exclusief de opbrengst van het overbruggingskrediet, maximaal - 9,5 miljard bedragen.

Rekening houdende met de interestlasten op het overbruggingskrediet die in de simulaties voor 75 procent ten laste van de Franse Gemeenschap worden gelegd, werd het gecorrigeerd primair saldo voor 1995 op maximaal - 7,2 miljard bepaald, wat tegen 1997 met 5,0 miljard dient te verminderen tot - 2,2 miljard.

Het genormeerd groeipad voor de gecorrigeerde primaire uitgaven in de overgangsfase tot en met 1999 werd vastgesteld op - 0,6 procent.

Zonder budgettaire ontsporing in 1993 en zonder overbruggingskrediet na 1993 zou het groeipad ongeveer + 0,0 procent kunnen bedragen. Het verschil tussen beide, hetzij 0,6 procent kan geïnterpreteerd worden als de kostprijs die de Franse Gemeenschap thans voor een minder orthodox begrotingsbeleid in het verleden dient te betalen.

Indien het voor begrotingsjaar 1994 maximaal toelaatbaar gecorrigeerd tekort, zoals bepaald in het advies van juni 1993, niet wordt gerespekteerd en de overschrijding, die zich op basis van de aangepaste begroting 1994 aftekent ten opzichte van deze norm, niet meer zou gecompenseerd worden tegen 1996, dan vervallen de normatieve aanbevelingen opgenomen in de tabellen II.2. en II.3.

Desgevallend zou het genormeerd groeipad dienen verlaagd te worden tot ongeveer - 0,7 procent, in plaats van - 0,6 procent bij compensatie van de thans vastgestelde overschrijding (47).

De Afdeling gaat ervan uit dat het beroep op het overbruggingskrediet een éénmalige en niet voor herhaling vatbare herfinancieringsoperatie is en dat de Franse Gemeenschap na verloop van de geplande toepassingsperiode van het overbruggingskrediet, met name 1993-1998, haar vooropgestelde herstructurering zal beëindigd hebben.

46) Deze norm van - 5,3 mia. houdt, in tegenstelling met de norm van - 13,2 mia. voor 1995, reeds ten dele rekening met het ESER-concept, met name voor wat het overbruggingskrediet betreft.

47) Zie Tabel.III.49.: overschrijding geraamd op 7,3 miljard voor 1994, herraaming van het groeipad op basis van de hypothese dat de overschrijding volledig bij de primaire uitgaven ligt.

Voor de overgedragen uitoefening van bepaalde van haar bevoegdheden werden noch bij de Franse Gemeenschap, noch bij het Waalse Gewest of de COCOF, specifieke technische aanpassingen voor de normering aangebracht zodat, naar de geest van het Sint Kwintensakkoord, extra budgettaire ruimte wordt geboden aan de Franse Gemeenschap en tegelijkertijd extra uitgaven ten laste van het Waalse Gewest en de COCOF worden gelegd die door deze laatsten binnen de marges van hun begroting dienen opgevangen te worden.

3. Waalse Gewest

Het maximaal toelaatbaar gecorrigeerd saldo bedraagt voor begrotingsjaar 1995 - 14,4 miljard. In de simulaties werden de interesten op het overbruggingskrediet niet ten laste van het Waalse Gewest gelegd. In termen van primair gecorrigeerd saldo bedraagt de maximaal toelaatbaar tekort - 5,5 miljard voor 1995. Over de periode 1995-1997 dient op het niveau van het maximaal toelaatbaar gecorrigeerd saldo een verbetering van 3,3 miljard op te treden, wat overeenstemt met een quasi primair surplus in 1997.

Het groeipad voor de gecorrigeerde primaire uitgaven bedraagt + 2,2 procent en wordt, zoals ook voor de overige deelgebieden werd opgemerkt, volledig gehypotheceerd door de niet-overschrijding van de voor het begrotingsjaar 1994 aanbevolen norm, overeenkomstig het advies van de Afdeling van juni 1993.

Indien de overschrijding die zich op basis van de aangepaste begroting 1994 aftekent niet wordt gecompenseerd, dan dringt zich een neerwaartse herziening op tot een nieuw groeipad van ongeveer + 0,8 procent in plaats van 2,2 procent.

De gemeenschapsbevoegdheden waarvoor het Waalse Gewest de uitoefening overneemt met ingang van het begrotingsjaar 1994 zullen vanzelfsprekend, gelet op de onvolledige financiële compensatie van die overheveling door de Franse Gemeenschap, aanzienlijke bijkomende lasten teweegbrengen die het Waalse Gewest, naar de geest van het Sint Kwintensakkoord, verondersteld wordt volledig binnen de vooropgestelde normen op te vangen (48). Indien de voorwaarde vervuld is om het normatieve groeipad van 2,2 procent toe te passen, impliceert dit dat de mogelijke toename van de primaire uitgaven tussen 1995 en 1997 voor ongeveer 76 procent enkel door die extra lasten zal worden ingenomen.

4. Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Het maximaal toelaatbaar gecorrigeerd tekort bedraagt voor het begrotingsjaar 1995 -4,3 miljard en stemt overeen met een primair surplus van 2,2 miljard. Het genormeerde saldo ligt dus beduidend lager (-3,0 miljard) dan de norm die in het advies van juni 1993 werd vastgesteld.

Het samenspel van diverse technische correcties die verband houden met de raming van de aan de organieke fondsen toegewezen ontvangsten, de interestlasten en het St.-Michielsakkoord hebben hiertoe bijgedragen. De belangrijkste faktor is echter de raming van de autonome gewestbelastingen die aan organieke fondsen worden toegewezen. Uit de

48) Voor de begrotingsjaren 1994-1997 kunnen die extra uitgaven op theoretische basis (wettelijke bepalingen ter zake) geraamd worden op resp. (in mia.) : 4,3/4,3/3,8 en 3,1 ; in totaal 15,4 mia. over de beschouwde periode.

vergelijking tussen enerzijds de correctie die hiervoor in de simulaties van het vorig advies werd aangebracht en anderzijds het structurele niveau waarop deze ontvangsten zich zowel op realisatiebasis als op begrotingsbasis lijken te stabiliseren, blijkt een verschil te bestaan van 2 miljard. De eruit voortspruitende overschatting van de uitgaven die met deze inkomsten dienden gefinancierd te worden, werd in onderhavig advies rechtgezet. Dit resulteerde echter in een structurele neerwaartse herziening van het maximaal toelaatbaar gecorrigeerd tekort met ongeveer 2 miljard.

Voor het overige is het niveauverschil in toelaatbare saldi toe te schrijven aan een lagere inschatting van de interestlasten, en verder aan de boni die voortvloeit uit de in het St.-Michielsakkoord voorziene opsplitsing van de provincie Brabant (+0,4 miljard). De consolidatie van de Agglomeratiebegroting met de gewestbegroting die in de simulaties vanaf begrotingsjaar 1994 werd ingebouwd leverde eveneens een kleine boni op (+0,2 miljard) ingevolge de aflossingen die voor 1994 op de agglomeratiebegroting werden voorzien.

In de periode 1995-1997 dient het maximaal toelaatbaar gecorrigeerd tekort te verminderen met 0,7 miljard.

Indien de op basis van de aangepaste begroting 1994 vastgestelde overschrijding (49) wordt gecompenseerd bedraagt het genormeerd groeipad +1,0 procent. Wordt die compensatie tegen 1996 niet gerealiseerd, dan ligt het mogelijke groeipad eerder op het niveau van +0,8 procent.

5. Franse Gemeenschapscommissie (COCOF)

Voor de vaststelling van de nul-norm werd uitgegaan van de veronderstelling dat de COCOF in de toekomst, zoals voor begrotingsjaar 1994, de financiële lasten (interesten en aflossingen) van het overbruggingskrediet voor 25 procent zal ten laste nemen binnen de marge van haar tweede begroting die specifiek op de overgehevelde uitoefening van gemeenschapsbevoegdheden betrekking heeft.

6. Duitstalige Gemeenschap

Voor de Duitstalige Gemeenschap werd als dusdanig geen genormeerd scenario vastgesteld. Het tot op heden gerealiseerde begrotingsevenwicht zonder schuldopbouw, werd naar de toekomst toe doorgetrokken.

49 Zie Tabel III.49., overschrijding geraamd op 1,5 miljard voor 1994. Herraming van het groeipad op basis van de hypothese dat de overschrijding volledig aan de primaire uitgaven is toe te schrijven.

7. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Hier geldt dezelfde werkwijze als voor de Duitstalige Gemeenschap : geen genormeed scenario.

8. Totaal van Gemeenschappen en Gewesten

Op het globaal niveau van de deelgebieden bedraagt het maximaal toegelaten gecorrigeerd tekort - 63,2 miljard voor begrotingsjaar 1995. Dit stemt overeen met een maximaal gecorrigeerd primair tekort van - 19,9 miljard.

Voormelde normen houden geen rekening met de ontvangsten uit de geplande aanwending van het overbruggingskrediet.

Teneinde de overstap te maken van de gecorrigeerde H.R.F.-saldi naar de saldi in ESER-concept dienen enerzijds het overbruggingskrediet en anderzijds de kredietverleningen en participaties nog effectief in mindering gebracht te worden. Deze overgang wordt geïllustreerd in de tabellen II.5. en II.6. hierna.

Tabel II.5.

*Gekonsolideerde rekening van Gemeenschappen en Gewesten (1)
op GEKORRIGEERDE (2) begrotingsbasis*

Horizon 2000, behalve VI GM in 2010

(in miljarden)

Zonder ESER-korrektes									Met ESER-korrektes (3)	
Primaire uitg.	Ontvangsten	Intrest.	Totale uitgaven	gecorr.NFS begr.NORM	K.V.D.	Overbrugg.krediet	Gekorr. primair saldo	gecorr.NFS	Gekorr. primair saldo	
1995	917	897	43	959	-63	10	8	-20	-45	-2
1996	951	946	47	998	-53	10	6	-6	-37	10
1997	988	1001	51	1039	-38	10	3	13	-25	26
(97 - 95)	71	104	8	80	25	0	-5	33	20	28

(1) inkl. Dtst. GM, G.G.C. en COCOF : gezuiverd voor dubbelstellingen bij consolidatie

(2) gecorrigeerd voor overige netto-debudgettering, maar inclusief K.V.D. en overbruggingskrediet

(3) K.V.D. en overbruggingskrediet.

Tabel II.6.
Gekonsolideerde rekening van Gemeenschappen en Gewesten (1)
op GEKORRIGEERDE (2) begrotingsbasis

Horizon 2000, behalve VI GM in 2010

(in % van BBP-ESER)

	Zonder ESER-korrekities							Met ESER-korrekities (3)		
	Primaire uitg.	Ontvangsten	Intrest.	Totale uitgaven	gecorr.NFS begr.NORM	K.V.D.	Overbrugg.krediet	Gekorr. primair saldo	gecorr.NFS	Gekorr. primair saldo
1995	11,7%	11,4%	0,5%	12,3%	-0,8%	0,1%	0,1%	-0,3%	-0,6%	-0,0%
1996	11,6%	11,5%	0,6%	12,1%	-0,6%	0,1%	0,1%	-0,1%	-0,4%	0,1%
1997	11,5%	11,7%	0,6%	12,1%	-0,4%	0,1%	0,0%	0,2%	-0,3%	0,3%
(97-95)	-0,2%	0,2%	0,0%	-0,2%	0,4%	-0,0%	-0,1%	0,4%	0,3%	0,3%

- (1) inkl. Dst. GM, G.G.C. en COCOF. : gezuiverd voor dubbeltellingen bij consolidatie
(2) gekorrigeerd voor overige netto-debudgettering, maar inclusief K.V.D. en overbruggingskrediet
(3) K.V.D. en overbruggingskrediet.

Het genormeerd scenario dat in onderhavig advies voor Gemeenschappen en Gewesten werd bepaald, rekening houdende met de horizon 2010 voor schuldrationabilisatie voor de Vlaamse Gemeenschap, en weliswaar vertrekkende van de veronderstelling dat de aanbevolen normen voor begrotingsjaar 1994, zoals vastgesteld in het advies van juni 1993, niet worden overschreden, dient het de Gemeenschappen en de Gewesten toe te laten om in 1996 hun netto financieringsbehoefte, uitgedrukt in ESER-termen, te beperken tot 0,4 procent van het bruto binnenlands produkt en dit met een genormeerd grocipad van 1,2 procent in de overgangsfase tot en met 1999.

Over de periode 1995-1997 dient die netto financieringsbehoefte in ESER-termen een verbetering te noteren die, uitgedrukt in procenten van het BBP, 0,3 procent dient te bedragen, vertrekkende van dezelfde hypothese van niet-overschrijding ofwel van de volledige compensatie van die overschrijding tegen 1996. Tussen 1995 en 1996 dient, nog steeds volgens datzelfde scenario, een verbetering van 0,2 procent van het BBP gehaald te worden.

DEEL III.**BUDGETTAIRE RETROSPECTIEVE VAN DE GEZAMENLIJKE
OVERHEID EN VAN DE VERSCHILLENDE SUB-SECTOREN**

Hoofdstuk I.

Evolutie op basis van de rekeningen van de Gezamenlijke Overheid.

Inleiding.

Navolgende tekst beoogt een retrospectieve analyse te geven van enkele recente essentiële resultaten en determinanten inzake de Belgische openbare financiën, en dit zowel globaal als per grote sub-sector of Entiteit.

De basisgegevens zijn tot en met 1992, hoofdzakelijk afgeleid uit de nationale rekeningen (ESER-optiek), volgens een licht aangepaste voorstelling, zoals gebruikt door de Nationale Bank van België. Voor 1993 betreffen de gegevens nog voorlopige ramingen.

Aangezien het hier een retrospectieve evaluatie betreft aangaande de periode 1989-93, werden een aantal "technische" ter discussie staande aanpassingen betreffende de aanrekening volgens ESER van de financiering van de investeringen van het vrij onderwijs, alsmede betreffende de opname van bepaalde instellingen (SOFICO, de patrimonium-vennootschappen voor het beheer van de schoolgebouwen van het Franstalig onderwijs,) in de rekeningen van de overheidsbedrijven veeleer dan in die van de overheidsadministraties, in dit stadium niet doorgevoerd, terwijl er in het deel I van het Advies betreffende de vooruitzichten en de normen voorlopig wel rekening mee werd gehouden.

In het vervolg van de tekst wordt de term **finale primaire uitgaven** van een Entiteit of van een sub-sector voorbehouden voor de totale primaire (exclusief intresten) uitgaven, exclusief de middelentransfers aan andere Entiteiten of sub-sectoren van de overheid. Evenzo omvatten de **totale ontvangsten** (of middelen) van een Entiteit of van een sub-sector de eigen ontvangsten en de totale ontvangen transfers afkomstig van andere Entiteiten of sub-sectoren van de overheid. De "**netto**"-**ontvangsten** van een Entiteit of van een sub-sector worden gedefinieerd als de eigen ontvangsten, verminderd met de middelen (50) overgedragen aan andere Entiteiten of sub-sectoren.

Een eerste afdeling geeft de analyse van de waargenomen evoluties op het niveau van de Gezamenlijke Overheid; deze evoluties worden geplaatst binnen hun macro-economische en conjuncturele context, terwijl eveneens een aantal vergelijkingen worden gemaakt met de evolutie in de buurlanden.

Een tweede afdeling behandelt dezelfde problematiek, maar op een meer gedesaggregeerd niveau : de evoluties van de drie voornaamste "traditionele" sub-sectoren van de overheidsrekeningen : de Centrale Overheid (CO), de Sociale Zekerheid (SZ) en de Lokale Overheden (LO) worden afzonderlijk geanalyseerd.

50 In het begin als gestorte transfers gerekend tot de primaire uitgaven van de Entiteit die aldus andere Entiteiten of sub-sectoren financiert.

Een derde afdeling handelt meer in het bijzonder over de waargenomen resultaten van de twee grote Entiteiten, rekening houdend met de intra-sectoriële verbanden (lopende- en kapitaaltransfers binnen de overheidssector of binnen de diverse Entiteiten).

In een vierde en laatste afdeling wordt getracht enkele besluiten te trekken in verband met het aan de gang zijnde saneringsproces.

1. Globale evoluties.

1.1. Resultaten, cyclische invloeden en discretionaire impulsen.

Na een gevoelige stijging in 1991 en 1992 (+ 1,2% van het BBP in 2 jaar), namen de netto financieringsbehoeften van de Gezamenlijke Overheid in België - evenwel marginaal - nog toe in 1993, om 7,1% van het BBP te bereiken, tegenover 7,0% in 1992, 6,8% in 1991 en 5,9% van het BBP in 1990. Deze stijging deed zich voor niettegenstaande een vrij sterke toename in 1993 van het aandeel van de globale overheidsontvangsten in het BBP; ongeveer 1,3% van het BBP vergeleken met 1992, waarvan 0,5% van het BBP voor de niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten, 0,5% van het BBP voor de fiscale ontvangsten en 0,3% van het BBP voor de parafiscale ontvangsten.

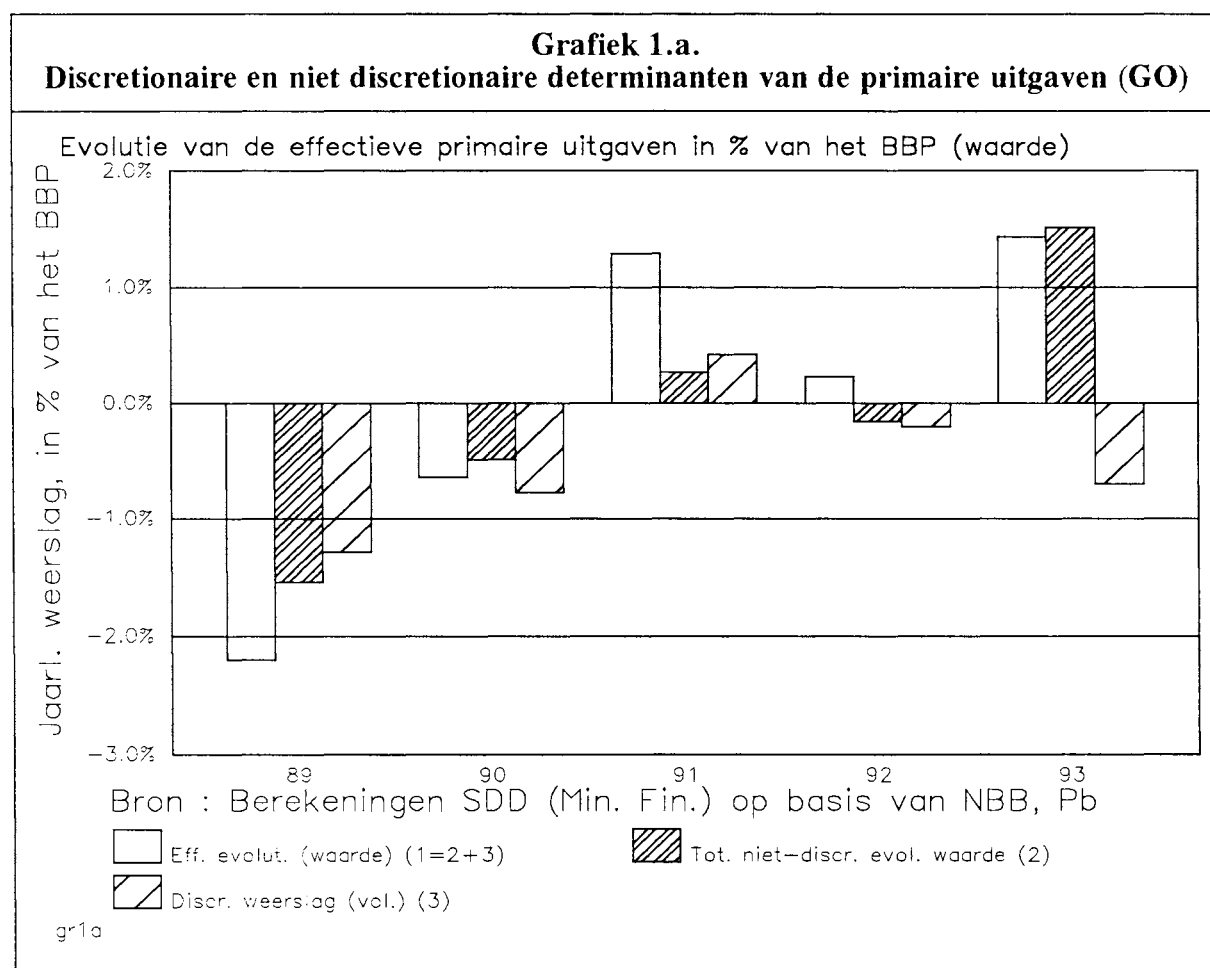
Dit, op het vlak van de begrotingssaldi en in het licht van de in het Convergenceplan gedefinieerde objectieven, weinig gunstig blijkend resultaat, moet evenwel in zijn conjuncturele en internationale context worden geplaatst.

Als voorbeeld kan de intrestlast worden aangehaald, die in procent van het BBP, niettegenstaande bepaalde verwachtingen, in 1993 niet kon worden verlaagd in vergelijking met 1992 of met het niveau van het begin van de jaren '90; de gematigde daling van gemiddelde impliciete rentevoet van de schuld werd geneutraliseerd door de stijging van de overheidsschuldquote in 1992 en 1993.

Anderzijds bleef het aandeel van de totale primaire uitgaven in het BBP, niettegenstaande de ondernomen inspanningen om die uitgaven te drukken, met 1,4% van het BBP toenemen in 1993 en dit na reeds een gecumuleerde toename van 1,6% van het BBP in 1991-1992. Maar in tegenstelling met deze twee voorafgaande jaren, is deze toename quasi volledig toe te schrijven aan een louter "statistisch" effect, verbonden aan de recessie van 1993 en de invloed ervan op de noemer van de onderzochte ratio. De geobserveerde afwijking (van ongeveer 3,3% in 1993) van de reële groei van het BBP in vergelijking met de trend ervan op lange termijn (ongeveer 2%) zorgde alleen reeds voor een niet-discretionaire "mechanische" stijging in 1993 met 1,4% van het BBP van het initieel aandeel (43% van het BBP) van de primaire uitgaven in het BBP. Hetzelfde soort mechanisme veroorzaakte een "statistische" stijging van het aandeel van de intrestlasten in het BBP, van ongeveer 0,3 à 0,4% van het BBP. Bovendien kan worden aangenomen dat de conjuncturele terugval in 1993 een niet-discretionaire cyclische verzwaring van het aandeel van de uitgaven voor werkloosheid en ondertewerkstelling met zich heeft gebracht van ongeveer 0,2% van het BBP. Op het vlak van de relatieve prijzen "Consumptie/BBP", die eveneens de niet-discretionaire evolutie van de openbare of primaire uitgaven in verhouding tot het BBP beïnvloeden, mag men ervan uitgaan dat hun weerslag in 1993 globaal genomen neutraal of marginaal positief was; in 1992 was de weerslag ervan aanzienlijk gunstiger (ongeveer 0,4% van het BBP).

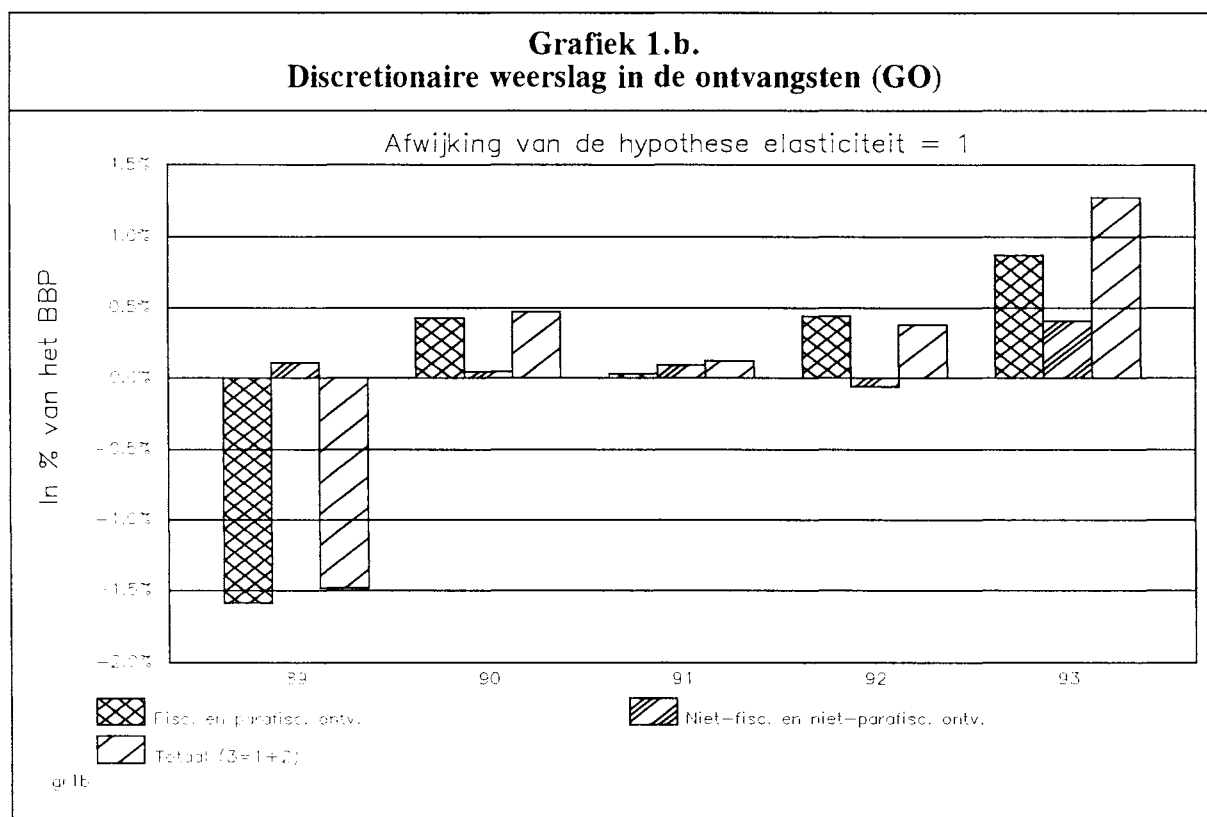
Indien men uitgaat van de hypothese dat de overheidsontvangsten zich stabiliseren in procent van het nominale BBP, impliceren de verschillende bovenstaande overwegingen, dat in 1993 de theoretische verhoging van de netto-financieringsbehoeften ongeveer 1,9% van het BBP zou zijn geweest. De effectief vastgestelde verhoging van dit deficit met 0,1% van het BBP, impliceert dus per saldo dat deze verhoging in feite voor hetzelfde jaar een

verlaging van ongeveer 1,8% van het BBP verbergt; dit cijfer benadert zeer sterk de recente ramingen van het Secretariaat van de OESO betreffende de voor België vastgestelde verbetering op het vlak van het structureel saldo van de overheidsadministraties (51). Indien men abstractie maakt van de uitzonderlijke of niet-recurrente overheidsontvangsten, die verband houden met de uitbreiding van het privatiseringsprogramma, kan de netto globale recurrente discretionaire impuls in 1993 in termen van primaire saldi geraamd worden op minimum 1,1% van het BBP in 1993.

"+" een verhoogd aandeel van de primaire uitgaven in het BBP, een "-" het tegenovergestelde.

51 Perspectives Economiques de l'OCDE, december 1993. De verbetering voor België in 1993 wordt door het Secretariaat geraamd op 1,8% van het BBP, na slechts 0,4% van het BBP in 1992 en een verslechtering met 0,9% van het BBP in 1991.

1.2. Discretionaire impulsen en relatieve Belgische begrotingsprestaties.

De reële stijging van de totale primaire uitgaven alleen al (inbegrepen de cyclische invloeden) kan in 1993 worden geraamd op 1,9%, dit is ongeveer 0,3% lager dan hun geraamde niet-discretionaire groei. De effectieve globale budgettaire evolutie zou aldus op het vlak van de primaire uitgaven licht restrictief geweest zijn in 1993 (ongeveer -0,1% van het BBP voor de Gezamenlijke Overheid), na in 1991 en 1992 opgetekende expansieve budgettaire impulsen van respectievelijk 1,0% en 0,3% van het BBP.

Voor het jaar 1993 kan men eveneens de groei van de (gedefleerde) reële primaire uitgaven, exclusief cyclische invloeden, ramen op 1,5%, tegenover 2,7% in 1992 en 4,4% in 1991. Hoewel sterk vertraagd, is deze stijging, met een gemiddelde voor de jaren 1992-1993 van 2,1%, groter gebleven dan het overeenstemmende gemiddelde dat voor de driejaarsperiodes 1988-1990 (gemiddeld 1,4%) en vooral voor 1985-1987 (0,5%), of voor 1982-1984 (-2,4%) werd genoteerd.

Anderzijds getuigen de relatieve Belgische budgettaire prestaties al bij al van een tamelijk goede weerstand binnen een recessief klimaat, ook al blijven de geboekte resultaten sterk beneden de oorspronkelijke objectieven, zoals die werden geformuleerd op een moment dat de ware omvang van de conjuncturele neergang nog niet correct werd ingeschat. Samen

beneden de oorspronkelijke objectieven, zoals die werden geformuleerd op een moment dat de ware omvang van de conjuncturele neergang nog niet correct werd ingeschat. Samen met Italië en zeker met Ierland en Nederland bevindt België zich inderdaad in de groep Europese landen die, binnen een sterk neerwaartse conjuncturele context, erin geslaagd zijn hun waargenomen begrotingsresultaat te stabiliseren en zelfs, weze het marginaal, te verbeteren; de verslechtering zou, volgens recente ramingen van de diensten van de Europese Commissie, gemiddeld 1% van het BBP benaderen in de Unie, terwijl dit 1,4% van het BBP zou zijn voor het geheel van de Europese landen (recente voorlopige ramingen van de OESO) (52). Bij dit alles past een nuancering : België behoorde ook tot een groep van Europese landen waarvan men kan aannemen dat hun groot deficit en hun hoge schuldquote verhinderden dat zij de automatische stabilisatoren vrij hun gang konden laten gaan.

Steeds volgens de recente ramingen van de diensten van de Commissie, zou de negatieve afwijking van het Belgisch begrotingssaldo ten opzichte van het Europees gemiddelde, na te zijn gedaald van 3,2% van het BBP in 1988 tot 1,8% van het BBP in 1990, om dan te stijgen tot 2,3% van het BBP in 1991, opnieuw zijn gedaald tot 2% in 1992 en zelfs tot slechts 1,0% van het BBP in 1993 (een relatieve winst van 1,0% van het BBP in 1993 en van 2% van het BBP in 1992-1993).

1.3. Elasticiteit van de fiscale en parafiscale ontvangsten.

In termen van evolutie van de overheidsontvangsten, wijst de belangrijke stijging van hun nominaal aandeel in het BBP zonder twijfel op een versterkte discretionaire tendens; een meer gedetailleerde analyse zou evenwel wenselijk zijn om de potentiële invloed te isoleren van endogene stijgingen, die voortvloeien uit eventuele wijzigingen in het relatief gewicht van de erop betrekking hebbende belastbare grondslagen.

De hiernavolgende grafiek (nr. 2) laat evenwel geen enkele twijfel bestaan over de aard van de effectief genoteerde oriëntatie inzake de globale elasticiteit van de fiscale en parafiscale ontvangsten; die elasticiteit benaderde 2,3 in 1993, tegenover 1,2 in 1992 en ternauwernood meer dan 1 in 1991.

Op het niveau van de totale fiscale ontvangsten is de breuk met de voorgaande jaren nog meer uitgesproken, vermits de elasticiteit die in de tweede helft van de jaren tachtig in het algemeen trendmatig minder dan 1 bedroeg, evolueerde naar 1 in 1992 en naar meer dan 2 in 1993.

Uitgedrukt in (niet-gecentreerde) voortschrijdende gemiddelden over 3 jaar (cfr. Grafiek nr 3 infra), was het herstel van de globale en fiscale elasticiteit echter reeds ingezet van bij het begin van de jaren '90, na de inverse beweging die een aanvang nam in het midden van de jaren '80 en het historische dieptepunt dat vastgesteld wordt op het einde van dat decennium. Men moet zich evenwel geen illusies maken omtrent de buitengewoon hoge elasticiteit die in 1993 werd geboekt. Zij wordt gedeeltelijk statistisch verklaard door het uitzonderlijk laag nominaal groeiritme in 1993 (nauwelijks 1,5%). Uitgedrukt in termen van verschil tussen de (reële) groei en de evolutie van het BBP, bedraagt de relatieve stijging van de fiscale en parafiscale ontvangsten bijna 2% in 1993, tegenover ongeveer 1% in 1992 (en in 1990) en 0,1% in 1991. Ook op dit vlak is de inversie van de tendens in vergelijking met de evoluties tijdens de tweede helft van de jaren '80 evenwel meer dan duidelijk.

Met 46,5% van het BBP bereiken de fiscale en parafiscale ontvangsten in 1993 opnieuw hun relatief niveau van 1988 (46,4% van het BBP) en liggen zij 1,7% van het BBP hoger dan het minimum genoteerd in 1989 (en +1,3% van het BBP ten overstaan van 1991), maar nog steeds 1,6% van het BBP lager dan het in 1985 opgetekende maximum.

Men kan eveneens vaststellen dat sinds het begin van de jaren '90 de globale fiscale druk slechts in geringe mate schommelde en hierbij, voor de Gezamenlijke Overheid, lichtjes beneden de 30% van het BBP bleef. De parafiscale druk in procent van het BBP steeg daarentegen vrij sterk (+ 1,3% van het BBP of +8,4% in relatieve termen); de verklaring hiervoor moet ongetwijfeld voor een deel gezocht worden in de weerslag van de waargenomen stijging van het aandeel van de lonen gedurende deze periode.

2. Evolutie per grote sector.

De bijzondere diepgang van de recessie in 1993 brengt met zich mee dat men, rekening houdend met de "mechanische" weerslag ervan op de evolutie van bepaalde ratio's, bijzonder voorzichtig en waakzaam moet zijn bij de interpretatie van bepaalde tijdelijke evoluties wanneer die uitgedrukt worden in procent van het nominale BBP. Dit is in het bijzonder het geval wanneer het de evoluties betreft van de overheidsuitgaven; de waargenomen stijgingen ervan in procent van het nominale BBP kunnen daarvan afwijkende tendensen in volume of in discretionaire termen verbergen.

Het objectief van navolgende afdeling is vooral de verschillende sub-sectoren van de overheid ten overstaan van elkaar te hersituëren, rekening houdend met de desbetreffende intersectoriële ontvangstentransfers. Voor een meer gefundeerde en pertinente interpretatie van de genoteerde evoluties, vooral in termen van saneringsinspanningen of van discretionaire oriëntaties, dient men een analyse te maken van de reële rekeningen (in vaste prijzen) van de verschillende sub-sectoren en van de grote overheidsentiteiten.

2.1. De financiën van de globale Centrale Overheid.

De hier weerhouden benadering is eerder een benadering op basis van gemiddelden van een periode, waarbij de globale Centrale Overheid wordt behandeld, zonder de Federale Overheid in dit stadium af te scheiden van de gefederaliseerde Entiteiten (Gemeenschappen en Gewesten).

In termen van netto-financieringsbehoeften, stelt men een significante verbetering vast in 1993 (+0,4% van het BBP) in vergelijking met het daaraan voorafgaande jaar, en dit zelfs terwijl de twee andere overheidsniveaus, Sociale Zekerheid en Lokale Overheden samen, een verslechtering boeken van 0,5% van het BBP (0,3% voor de Sociale Zekerheid en bijna 0,2% voor de Lokale Overheden). Deze verbetering is niet toe te schrijven aan een vermindering van het gewicht van de intrestlasten, maar wel aan een verbetering van het primair saldo (+ 0,4% van het BBP). Indien men bovendien rekening houdt met een stijging met 0,3% van het BBP van de totale transfers (lopende en kapitaaltransfers) van de Centrale Overheid naar de andere overheidsniveaus, dan bedraagt de verbetering in 1993 van het "finale" primair saldo (exclusief interne transfers) van de Centrale Overheid 0,7% van het BBP, dit in vergelijking met een verslechtering met 0,7% van het BBP voor de twee andere overheidsniveaus samen (0,3% van het BBP voor de Sociale Zekerheid en 0,4% van het BBP voor de Lokale Overheden).

Een gedeelte van deze laatste verslechtering (ongeveer 0,2% van het BBP) moet evenwel toegeschreven worden aan de vertraging in 1993 van de inning van de ontvangsten voor de Lokale Overheden, vertraging die zou moeten gecompenseerd worden in 1994.

Op het niveau van de Centrale Overheid alleen bedraagt de toename van het aandeel van de ontvangsten in het BBP 1,1% van het BBP in 1993 (dit is bijna 4% relatieve termen), waarvan bijna 0,7% van het BBP bij de fiscale ontvangsten en iets meer dan 0,4% van het BBP bij de niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten (voornamelijk de toename van de

ontvangsten voortvloeiend uit de "privatiseringen"). Meer gedetailleerd betreft de groei van de fiscale ontvangsten in 1993 hoofdzakelijk de indirecte belastingen (+0,3% van het BBP) en, binnen de lopende directe belastingen (+0,4% van het BBP), die welke betrekking hebben op de vennootschappen (+0,25% van het BBP).

Indien men de laatste twee jaren (1992 en 1993) beschouwt, is er een stijgende tendens op het vlak van de personenbelastingen (+0,4% van het BBP), dit na een daling in de daaraan voorafgaande jaren (-1,9% van het BBP tussen 1987 en 1991), maar blijft er een achteruitgang op het vlak van de directe belastingen ten laste van de vennootschappen (-0,2% van het BBP in 2 jaar).

Tabel III.2.
De financiën van de Centrale Overheid.
(Federale Overheid en Gemeenschappen en Gewesten)

	1989	1990	1991	1992	1993	1993-91
I. In % van het BBP						
<i>Totale ontvangsten</i> (1)	28,5%	28,8%	28,3%	28,2%	29,3%	0,96%
- Transfers aan SZ en LO (2)	8,4%	7,6%	7,1%	7,2%	7,5%	0,42%
- Netto (3=1-2)	20,1%	21,2%	21,2%	21,0%	21,8%	0,53%
Primaire uitgaven (4)	25,9%	24,8%	24,9%	24,9%	25,6%	0,74%
- Finale (a) (5=4-2)	17,5%	17,2%	17,8%	17,6%	18,1%	0,31%
* Lopende (6)	15,9%	15,5%	16,0%	15,7%	16,1%	0,08%
* Kapitaal (7)	1,6%	1,7%	1,8%	1,9%	2,0%	0,24%
Primair saldo (8=1-4)	2,6%	4,1%	3,4%	3,3%	3,7%	0,22%
- Finaal (9=1-5)	11,0%	11,7%	10,5%	10,5%	11,2%	0,64%
Intrestlasten (10)	9,8%	10,2%	9,9%	10,3%	10,3%	0,38%
<i>Totale uitgaven</i> (11=4+10)	35,6%	35,0%	34,8%	35,2%	35,9%	1,11%
<i>Financieringsbehoeften</i> (12=1-11)	-7,1%	-6,2%	-6,5%	-7,0%	-6,6%	-0,16%
II. %-variatie in constante franken						<u>1993/91</u>
<i>Totale ontvangsten</i> (11)	1,9%	4,0%	-0,5%	1,8%	2,7%	2,25%
- Transfers aan SZ en LO (12)	-0,4%	-6,5%	-5,7%	4,3%	2,7%	3,52%
- Netto (13)	2,9%	8,3%	1,4%	1,0%	2,6%	1,82%
Primaire uitgaven (14)	-0,5%	-1,5%	1,7%	2,3%	1,8%	2,05%
- Finale (15)	-0,6%	0,8%	5,0%	1,6%	1,3%	1,46%
* Lopende (16)	0,8%	0,4%	4,6%	0,7%	0,9%	0,82%
* Kapitaal (17)	-11,9%	4,9%	8,2%	9,1%	4,9%	6,97%
<i>Totale uitgaven</i> (18)	2,1%	1,0%	0,7%	3,6%	0,8%	2,17%
Weerslag intrestlasten (19=18-14)	2,6%	2,5%	-1,0%	1,2%	-1,0%	0,12%

- (a) Ter herinnering, de finale primaire uitgaven worden gedefinieerd als de totale primaire uitgaven, verminderd met de totale transfers (lopende + kapitaal) aan andere entiteiten of sub-sectoren van de overheid.

Inzake primaire uitgaven zijn de relatieve evoluties in procent van het BBP op zichzelf weinig betekenisvol, gezien de statistische invloed uitgeoefend door de noemer-effecten. Men kan enkel aanstippen dat in termen van relatieve stijging, de stijging met 2,8% (53) in 1993 van het aandeel van de finale primaire uitgaven van de Centrale Overheid in het BBP, marginaal kleiner is dan die van de uitgaven van de Sociale Zekerheid (+3,0%) en vooral kleiner is dan die van de uitgaven van de Lokale Overheden (+5%).

Volgens andere ramingen evenwel, zou de restrictieve tendens (54) op het vlak van de finale primaire uitgaven, rekening houdend met de negatieve cyclische weerslag inzake werkloosheid, in 1993 groter zijn geweest in de Sociale Zekerheid (-1,2%) dan voor de globale Centrale Overheid (-0%) en vooral groter dan bij de Lokale Overheden, waar een expansieve tendens (+2,2%) in 1993 duidelijk zou overheerst hebben en dan vooral op het vlak van de kapitaaluitgaven.

De evoluties van de financiën van de Centrale Overheid onderscheiden zich dus in 1993 duidelijk van deze waargenomen in 1992, jaar dat gekenmerkt werd door een stijging van de netto-financieringsbehoeften met 0,6% van het BBP, voornamelijk als gevolg van een stijging van het gewicht de intrestlasten van de Centrale Overheid met ongeveer 0,4% van het BBP en van een daling van het aandeel van de netto-ontvangsten (na transfers) van de Centrale Overheid met ongeveer 0,2% van het BBP.

2.2. De evolutie inzake de Sociale Zekerheid.

Op het niveau van de Sociale Zekerheid wordt de verslechtering van de NFB in 1993 verklaard door een grotere stijging van het aandeel van de uitgaven in het BBP (+0,6% van het BBP) dan dit van de totale ontvangsten (inclusief transfers) van die sector (bijna +0,4% van het BBP, waarvan +0,3% van het BBP voor de eigen ontvangsten en bijna +0,1% van het BBP bij de transfers afkomstig van de Centrale Overheid).

53 De finale primaire uitgaven (exclusief transfers aan andere overheden) van de Centrale Overheid stijgen van 17,64% naar 18,05% van het BBP tussen 1992 en 1993; dit is een stijging met 0,4% van het BBP of 2,3% in relatieve termen.

54 Hier gemeten door de afwijking tussen de reële groei van de effectieve finale primaire uitgaven en hun geraamde niet-discretionaire evolutie (inclusief de cyclische weerslag).

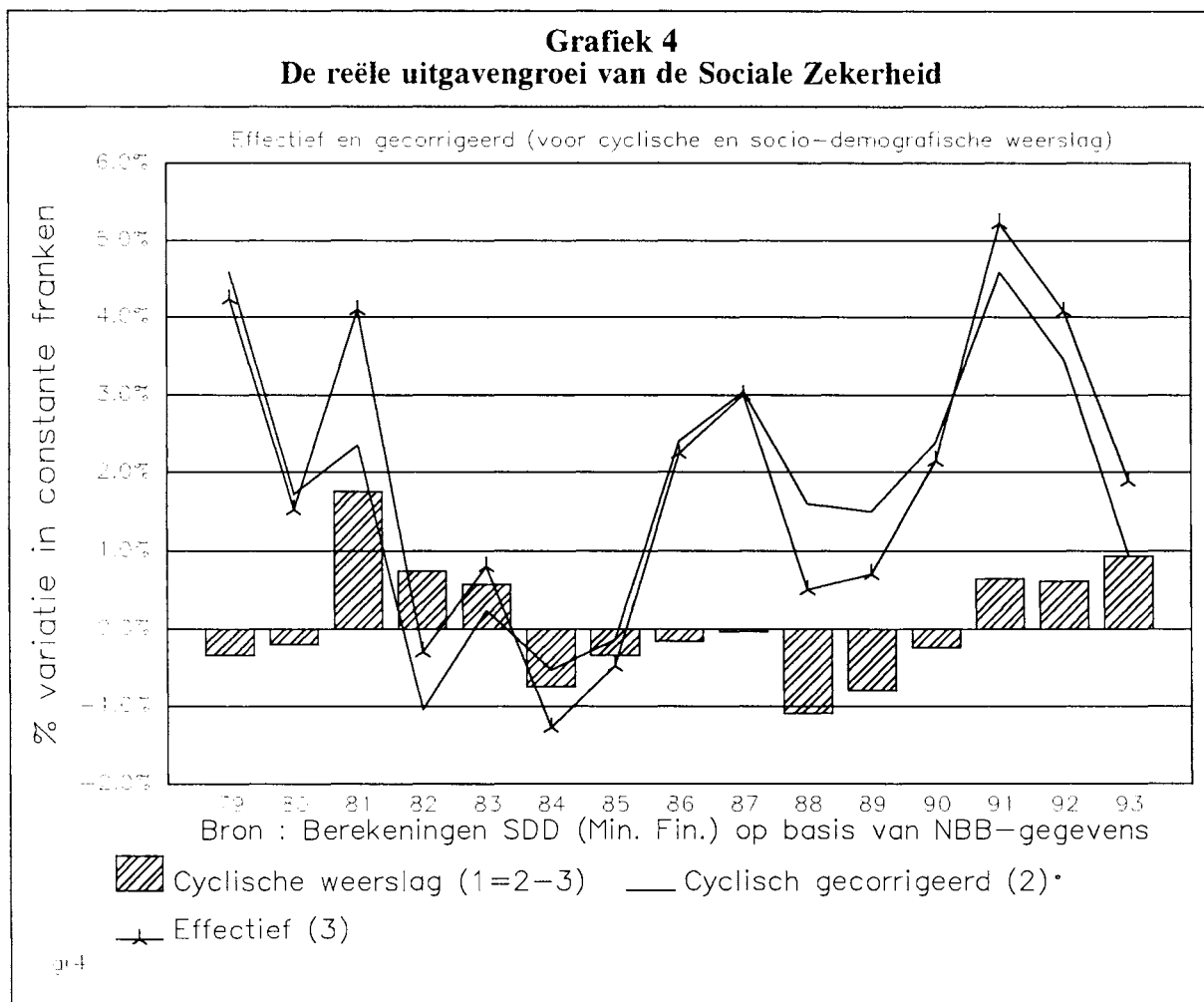
*Tabel III.3.
De evoluties inzake de Sociale Zekerheid.*

	1989	1990	1991	1992	1993	1993-91
I. In % van het BBP						
<i>Totale ontvangsten</i> (1)	20,0%	19,6%	19,5%	20,1%	20,5%	0,97%
- Transfers van CO (2)	4,9%	4,3%	3,7%	3,9%	3,9%	0,22%
- Eigen ontvangsten (3=1-2)	15,1%	15,3%	15,7%	16,2%	16,5%	0,76%
Primaire uitgaven (4)	19,1%	19,0%	19,8%	20,1%	20,7%	0,96%
- Cyclisch gecorrigeerd (5)	19,4%	19,3%	20,0%	20,2%	20,6%	0,65%
- Cyclische weerslag (6=4-5)	0,3%	0,3%	0,2%	0,1%	-0,1%	-0,30%
Primair saldo (7=1-4)	0,9%	0,5%	-0,3%	0,0%	-0,3%	0,02%
- Finaal (8=3-4)	-4,1%	-3,7%	-4,0%	-3,9%	-4,2%	-0,20%
* Cyclisch gecorrigeerd (9=8-6)	-4,3%	-4,0%	-4,2%	-4,0%	-4,1%	0,10%
Intrestlasten (10)	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	-0,01%
<i>Totale uitgaven</i> (11=4+10)	19,2%	19,0%	19,8%	20,1%	20,8%	0,95%
Financieringsbehoeften (12=1-11)	0,8%	0,5%	-0,4%	-0,0%	-0,3%	0,02%
						<u>1993/91</u>
II. %-variatie in constante franken						
<i>Totale ontvangsten</i> (1)	0,8%	0,5%	0,9%	5,6%	0,5%	3,05%
- Transfers van CO (2)	-3,7%	-10,8%	-11,5%	7,3%	-0,3%	3,43%
- Netto (3)	2,4%	4,2%	4,3%	5,2%	0,7%	2,96%
Primaire uitgaven (4)	0,7%	2,1%	5,2%	4,1%	1,9%	2,97%
- Cyclisch gecorrigeerd (5)	1,5%	2,4%	4,6%	3,5%	0,9%	2,20%
- Cyclische weerslag (6=4-5)	-0,8%	-0,2%	0,6%	0,6%	0,9%	0,77%
<i>Totale uitgaven</i> (7)	0,7%	2,1%	5,5%	3,9%	2,0%	2,95%
Weerslag intrestlasten (8)	-0,0%	-0,1%	0,3%	-0,1%	0,1%	-0,03%

Op twee jaar tijd (1992-1993) bedraagt de stijging van het aandeel in het BBP van de uitgaven van de Sociale Zekerheid ongeveer 0,9% van het BBP, tegenover een stijging met 1,0% van het BBP voor het aandeel van de totale ontvangsten (waarvan +0,2% van het BBP voor de transfers afkomstig van de Centrale Overheid). Indien men evenwel rekening houdt met de cyclische (en netto socio-demografische) weerslag van de uitgaven verbonden aan de ondertewerkstelling, die 0,3% van het BBP in twee jaar bedraagt, wordt de toename van het aandeel van de cyclisch gecorrigeerde uitgaven teruggebracht tot 0,6% van het BBP, wat een merkelijk minder hoog bedrag vertegenwoordigt dan de toename van de ontvangsten eigen aan de stelsels van Sociale Zekerheid (+0,8% van het BBP in 2 jaar). In de loop van de laatste twee jaren, zou het cyclisch gecorrigeerd finaal primair saldo (exclusief de toelagen van de Federale Overheid) van het Sociale Zekerheidsstelsel, aldus vrijwel stabiel zijn gebleven rond de -4,1% van het BBP, dit is een niveau dat dicht het gemiddelde van de jaren 1989-1990 dicht benadert (vóór de zeer sterke stijging van de uitgaven in 1991).

Voor 1993 stelt men vast dat de verslechtering van de netto-financieringsbehoeften hoofdzakelijk verklaard wordt door de zwakke stijging in reële termen van de totale ontvangsten van de Sociale Zekerheid (slechts +0,5% in constante franken, tegenover +5,6% in 1992); de zwak stijgende eigen ontvangsten (+0,7%) compenseerden nauwelijks de lichte daling van de door de Centrale Overheid overgedragen ontvangsten. Deze geringe stijging van de reële ontvangsten neutraliseerde aldus, op het niveau van de saldi, meer dan volledig de sterke vertraging van de stijging van de totale reële uitgaven (+2% in 1993 tegenover +3,9% in 1992 en niet minder dan +5,5% in 1991). Uitgedrukt in termen van cyclisch gecorrigeerde reële primaire uitgaven was de vertraging in 1993 nog meer uitgesproken, vermits de stijging zou gedaald zijn van +4,6% in 1991 naar +3,5% in 1992 en nog slechts +0,9% in 1993.

Gemiddeld over de periode 1992-1993, blijft de toename van de reële uitgaven van de Sociale Zekerheid, ook al treedt er een duidelijke vertraging op, niettemin relatief hoog (bijna 3%). Het stijgingsritme van de cyclisch gecorrigeerde primaire uitgaven benadert ongetwijfeld, met gemiddeld +2,2%, het geraamde trendmatige niet-discretionaire stijgingsritme van deze uitgaven.

(°) Deze bevat zowel de cyclische (BBP-gap) en socio-demografische correctie.

Men merkt eveneens op dat met een gemiddeld jaarritme van 3,0% in 1992-1993, de reële stijging van de totale ontvangsten van de Sociale Zekerheid relatief hoog blijft, wat voor een deel te danken is aan de aanzienlijke herfinanciering in 1992 (een stijging met +7,3% van reële transfers aan de sociale stelsels), wat een vrij spectaculaire breuk betekende in vergelijking met de verminderde tussenkomsten van de Staat in de jaren 1989-1991 (gecumuleerd -24% in reële termen in 3 jaar, dit is -8,7% gemiddeld per jaar).

2.3. De financiën van de Lokale Overheden.

In termen van netto-financieringsbehoeften is de toestand van de Lokale Overheden opnieuw verslechterd in 1993 (-0,2% van het BBP) en dit na twee jaren waarin een quasi evenwicht was bereikt. Deze verslechtering kan op het eerste gezicht verklaard worden door een vrij aanzienlijke stijging van het aandeel van de primaire uitgaven in het BBP (+0,3% van het BBP), vooral onder invloed van de reeds vermelde gevoelige versnelling van de reële stijging van deze uitgaven (+3,7% voor het totaal, en in het bijzonder +2,5% voor de lopende primaire uitgaven). Aan de kant van de ontvangsten, kon de uitzonderlijke en sterke daling van de eigen ontvangsten in 1993 (-6,8% in reële termen) gelukkig gecompenseerd worden door een sterke stijging van de middelen afkomstig van de andere overheidsniveaus (voornamelijk de Gewesten) (+6,3% in reële termen), waardoor per saldo een beperkte stijging (+0,4% in constante franken) van de totale ontvangsten van de Lokale Overheden overbleef.

De gedurende de laatste twee jaren genoteerde versnelling van de stijging van de primaire uitgaven in constante franken is, met een geraamde gemiddelde stijging van 3,5% in 1992—1993, vergeleken met slechts +2,3% in 1990-1991, manifest.

*Tabel III.4.
De evoluties op het niveau van de Lokale Overheden.*

	1989	1990	1991	1992	1993	1993-91
I. In % van het BBP						
Totale ontvangsten (1)	6,0%	5,8%	6,0%	6,1%	6,2%	0,15%
- Eigen (2)	2,5%	2,5%	2,6%	2,7%	2,6%	-0,06%
- Andere (3=1-2)	3,5%	3,4%	3,4%	3,3%	3,6%	0,21%
Primaire uitgaven (4)	5,3%	5,3%	5,3%	5,4%	5,7%	0,31%
Primair saldo (5=1-4)	0,6%	0,5%	0,7%	0,7%	0,5%	-0,17%
- Finaal (6=2-4)	-2,8%	-2,9%	-2,7%	-2,7%	-3,1%	-0,37%
Intrestlasten (7)	0,8%	0,8%	0,7%	0,6%	0,7%	0,00%
Totale uitgaven (8=4+7)	6,2%	6,1%	6,0%	6,0%	6,3%	0,31%
Netto-financieringsbeh. (9=1-8)	-0,2%	-0,3%	0,0%	-0,0%	-0,2%	-0,17%
II. %-variatie in constante franken						
						<u>1993/91</u>
Totale ontvangsten (10)	1,5%	0,3%	4,6%	3,2%	0,4%	1,8%
- Eigen (11)	-2,4%	1,3%	8,5%	6,0%	-6,8%	-0,6%
- waarvan van CO (12)	4,6%	-0,3%	1,7%	1,0%	6,3%	3,6%
Primaire uitgaven (13)	0,5%	2,7%	1,8%	3,3%	3,7%	3,5%
- Lopende (14)	1,1%	2,2%	1,8%	1,9%	2,5%	2,2%
Totale uitgaven (15)	-0,3%	1,3%	0,0%	3,0%	3,3%	3,2%
Weerslag intrestlasten (16=15-13)	-0,8%	-1,4%	-1,8%	-0,3%	-0,4%	-0,3%

2.4. Vergelijkende resultaten inzake de reële groei van de primaire uitgaven.

Inzake de groei van de primaire uitgaven heeft men reeds gewezen op de vrij sterke vertraging ervan in 1993 op het niveau van de Gezamenlijke Overheid, vooral dan indien men werkt met de cyclisch gecorrigeerde uitgaven (+1,5% in 1993 tegenover +2,7% in 1992 en +4,4% in 1991). Zoals wij verder zullen zien is die vertraging evenwel ongelijk volgens de grote overheidssectoren : binnen de Centrale Overheid (FO en G&G) of volgens de grote Entiteiten (I en II).

Aldus zou op het vlak van de Sociale Zekerheid en exclusief de cyclische uitgaven voor werkloosheid, de "aangepaste" reële groei gedaald zijn van 4,6% in 1991, over 3,5% in 1992 naar slechts 0,9% in 1993. Op het niveau van de globale Centrale Overheid zou de groei van de finale primaire uitgaven in constante franken gedaald zijn van 5,0% in 1991, over 1,6% in 1992, naar slechts 1,3% in 1993. De vertraging zou evenwel nog vroeger en meer uitgesproken geweest zijn (1992) bij de lopende finale uitgaven (respectievelijk +0,7 en +0,9% in 1992 en 1993), maar deze evolutie zou gedeeltelijk gecompenseerd zijn door de grote stijging van de finale kapitaaluitgaven in constante franken (+7,9% in 1992 en +5,6% in 1993, vergeleken met slechts +2,3% in 1991).

Tenslotte zou de reële groei van de primaire uitgaven op het niveau van de Lokale Overheden uitermate sterk zijn geweest en zou die groei, in tegenstelling met die van de andere sectoren, trendmatig gestegen zijn (respectievelijk +1,8%, +3,3% en +3,7% in 1991, 1992 en 1993) (55).

55 Vooral op het niveau van de kapitaaluitgaven, met reële groeicijfers van respectievelijk +1,5%, +7,8% en 6,5% in 1991, 1992 en 1993.

3. De overheidsrekeningen per grote Entiteiten.

3.1. De interne evoluties binnen de Centrale Overheid.

De evoluties van de globale financiën van de Centrale Overheid kunnen niet correct worden ingeschat indien men geen duidelijk onderscheid maakt tussen deze van de Federale Overheid (FO), enerzijds, en deze van de geconsolideerde financiën van de Gemeenschappen en de Gewesten (G&G), anderzijds. De financiën van de Centrale Overheid worden inderdaad sterk beïnvloed door dubbele transferverrichtingen (lopende en kapitaal) : enerzijds op het geconsolideerde niveau (FO + G&G) naar andere Overheidsniveaus (Sociale Zekerheid en Lokale Overheden) en, anderzijds, binnen de Centrale Overheid zelf tussen de twee voornaamste samenstellende delen (FO + G&G). Voor deze laatste categorie moet men twee soorten transfers vermelden : enerzijds de ontvangsten "toegewezen" in het kader van de bijzondere wet op de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, die in mindering komen van de eigen ontvangsten, geïnd door de Federale Overheid en, anderzijds, bepaalde lopende- en kapitaaltransfers (intersectoriële transfers) die tot uiting komen als primaire uitgaven van de Federale Overheid.

Voor de vergelijking van de respectievelijke evoluties van de twee sub-entiteiten (FO en G&G) is het aangewezen zich vooral te beperken tot de laatste twee jaren (periode 1991-1993) en dit omwille van het in 1989-1990 nog vigerende overgangstelsel (56).

56 Meer bepaald inzake de investeringen van de Centrale Overheid komt de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten slechts volledig tot uiting vanaf 1991 en is het eveneens slechts vanaf 1991 dat de Gemeenschappen en de Gewesten hun eigen Thesaurie hebben kunnen organiseren. Bovendien is het slechts vanaf 1991 dat het compenserende systeem van de zogenaamde "annuïteiten", van start ging met het oog op een progressieve dekking van de "natuurlijke" (gecorrigeerde) tekorten, die bij het begin van de toepassing van de bijzondere financieringswet, toegewezen werden aan de Gemeenschappen en de Gewesten.

*Tabel III.5.
Gedesaggregeerde analyse van de financiën van de Centrale Overheid.
(Federale Overheid en Gemeenschappen en Gewesten)*

	Jaarlijkse %-variatie in constante franken				Jaargemiddelde 1992-93
	1990	1991	1992	1993	
Eigen ontvangsten vóór BFW-transf. (A)	4,0%	-0,5%	1,8%	2,7%	2,25%
- FO a.	3,3%	-0,7%	1,7%	2,0%	1,80%
- G&G b.	85,2%	9,0%	12,3%	38,3%	24,66%
Interne transfers FO (B)	-1,8%	4,5%	2,6%	3,0%	2,83%
- Toegewezen BFW-ontvangsten	6,2%	4,1%	2,7%	3,0%	2,85%
- Transf. (lop. en kap.) naar G&G	-74,0%	20,5%	-1,4%	5,8%	2,14%
Netto effectieve ontvangsten (C)	4,0%	-0,5%	1,8%	2,7%	2,25%
- FO (A.a.-B.)	5,9%	-3,2%	1,1%	1,4%	1,26%
- G&G (A.b.+B.)	0,5%	4,7%	3,1%	4,9%	4,01%
Prim. uitg. excl. interne transf. (CO)(D)	-1,5%	1,7%	2,3%	1,7%	2,04%
- FO a.	-8,3%	-1,8%	0,8%	-0,3%	0,21%
- G&G b.	9,7%	6,6%	4,4%	4,3%	4,36%
Transfers naar SZ & LO (E)	-6,5%	-5,7%	4,3%	2,7%	3,52%
- FO a.	-13,4%	-10,1%	5,8%	-0,1%	2,82%
- G&G b.	7,2%	1,4%	2,1%	7,0%	4,49%
Finale primaire uitgaven (F=D-E)	0,8%	5,0%	1,6%	1,3%	1,44%
- FO a.	-5,6%	2,2%	-1,4%	-0,4%	-0,90%
- G&G b.	10,8%	8,6%	5,3%	3,4%	4,31%
Intrestlasten (G)	7,7%	-1,6%	6,7%	-1,6%	2,46%
- FO a.	7,5%	-1,8%	6,5%	-2,4%	1,95%
- G&G b.	20,8%	9,5%	15,8%	42,4%	28,38%
Totale uitgaven (H=D+G)	1,0%	0,7%	3,6%	0,8%	2,16%
- FO a.	-2,4%	-1,8%	3,1%	-1,2%	0,93%
- G&G b.	9,9%	6,6%	4,6%	5,0%	4,77%
Finale totale uitgaven (I=F+G)	3,3%	2,5%	3,4%	0,2%	1,81%
- FO a.	0,6%	0,2%	2,6%	-1,5%	0,53%
- G&G b.	11,0%	8,6%	5,5%	4,3%	4,87%

3.1.1. De evoluties van de reële primaire uitgaven.

De totale primaire uitgaven van de Centrale Overheid zijn in constante franken gestegen met gemiddeld 2% gedurende de periode 1992-1993, waarvan gemiddeld +1,5% voor de finale primaire uitgaven (exclusief netto transfers aan de andere sub-sectoren - SZ en LO -) en bijna 3,5% voor de transfers aan andere sectoren (+3,4% naar de Sociale Zekerheidsstelsels en +3,6% naar de Lokale Overheden).

Deze groeiritmes verschillen evenwel sterk naargelang zij betrekking hebben op de Federale Overheid (FO) of op het geconsolideerde totaal van de Gemeenschappen en de Gewesten (G&G).

Voor wat betreft de totale primaire uitgaven (finale + interne transfers naar andere sub-sectoren van de overheid) splitst het gemiddelde van 2% (jaren 1992-1993) zich uit over minder dan 0,3% per jaar voor de Federale Overheid en niet minder dan gemiddeld +4,4% per jaar voor de Gemeenschappen en de Gewesten.

De transfers naar andere sub-sectoren van de overheid benaderen qua waargenomen reël groeiritme gemiddeld 2,8% op het niveau van de Federale Overheid (voornamelijk ten gunste van de stelsels van de Sociale Zekerheid, maar ook residuair ten bate van de Gemeenschappen en Gewesten en de Lokale Overheden), tegenover gemiddeld +4,5% in reële termen voor wat betreft de lopende en kapitaaltransfers van de Gemeenschappen en de Gewesten aan de Lokale Overheden.

In termen van finale primaire uitgaven (exclusief interne transfers) is, wat betreft de globale bijdrage van elke sub-entiteit aan de groei van de voor de Overheid geconsolideerde primaire uitgaven, de groeiende afwijking opmerkelijk tussen de Federale Overheid, die zich in 1992-1993 een jaarlijkse negatieve reële groei van -0,9% van haar eigen finale primaire uitgaven oplegde en de Gemeenschappen en de Gewesten, waarvoor het zeer hoge ritme van gemiddeld 4,3% voor deze beide jaren wordt opgetekend.

De voor de Centrale Overheid waargenomen globale evoluties verbergen dus een consequent doorgevoerde restrictieve inspanning op het niveau van de Federale Overheid; die inspanning werd gedeeltelijk geneutraliseerd door het expansieve budgettaire beleid van de Gemeenschappen en de Gewesten.

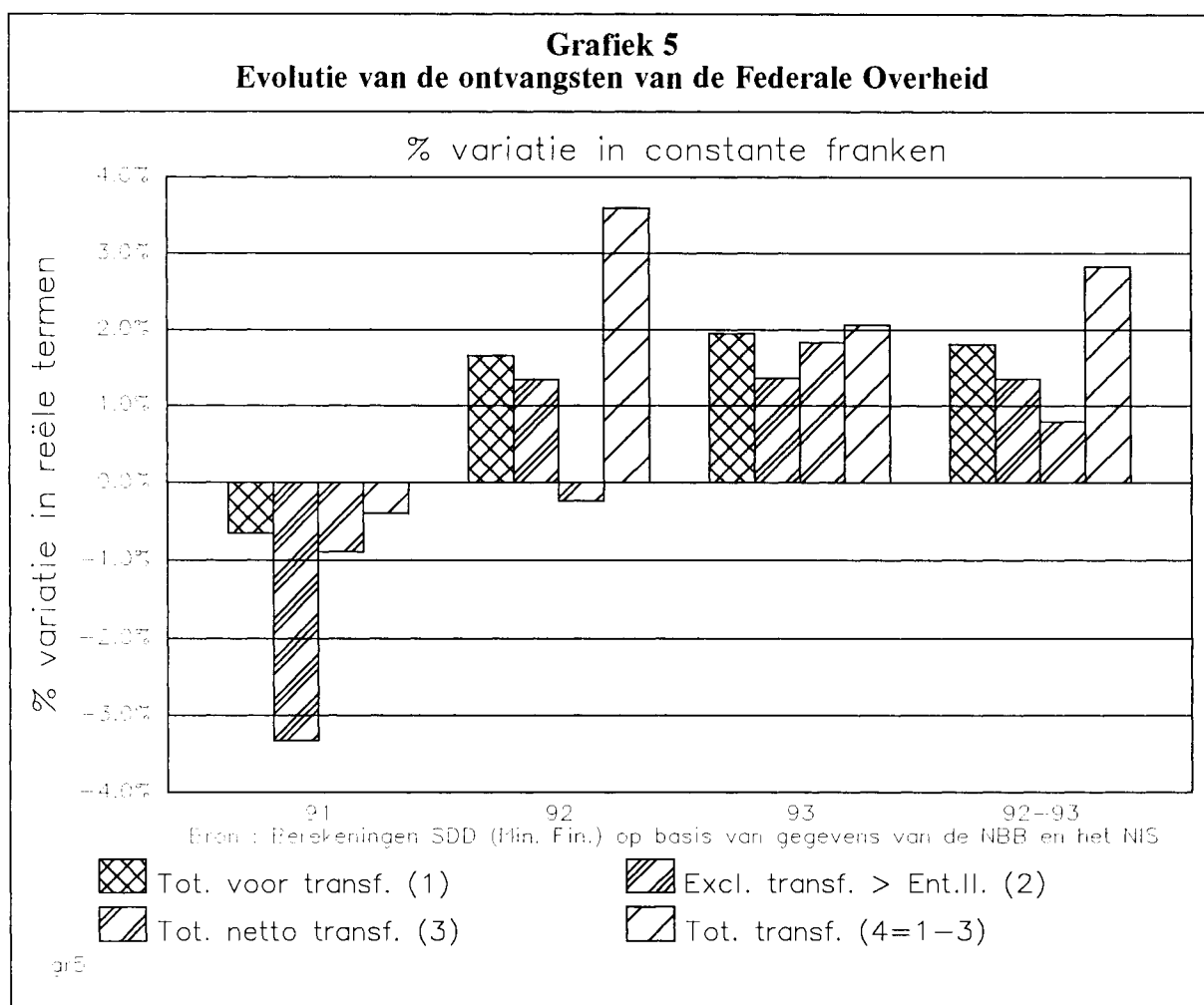
3.1.2. Evoluties inzake de ontvangsten.

Deze uiteenlopende evoluties vindt men eveneens terug op het vlak van de eigen of netto (na interne transfers) ontvangsten van de twee sub-entiteiten.

Aldus stegen over de periode 1992-1993 (2 jaar) de totale eigen ontvangsten van de geconsolideerde Centrale Overheid (FO + G&G), gemiddeld met 2,25% in constante franken (een weinig hoger ritme dan dit van de totale primaire uitgaven (gemiddeld 1,9%).

Dit ritme kan evenwel worden opgesplitst in een licht lagere gemiddelde groei (1,8%) van de door de Federale Overheid geïnde eigen ontvangsten (vóór toekenning van ontvangsten aan de Gemeenschappen en de Gewesten) en de zeer sterke groei (bijna 25,0% per jaar in constante franken) van de eigen ontvangsten ("exclusief BFW") van de Gemeenschappen en de Gewesten. Over dezelfde periode bedroeg bovendien de gemiddelde stijging van de totale transfers van de geconsolideerde Centrale Overheid aan de andere sub-sectoren van de Overheid (SZ en LO) 3,5% per jaar in constante franken, terwijl de groei van de (interne) ontvangsten overgedragen door de Federale Overheid (FO) aan de Gemeenschappen en de Gewesten in uitvoering van de bijzondere financieringswet gemiddeld bijna 2,9% in reële termen bedroeg.

Op het niveau van de ontvangsten van de Federale Overheid (Grafiek 5) evolueert men dus van een gemiddeld jaarlijks groeiritme van 1,8% vóór toekenning van ontvangsten aan de Gemeenschappen en de Gewesten, over een gemiddelde van 1,3% na toekenning van deze middelen, naar uiteindelijk een groeiritme van slechts 0,8% van de ontvangsten die kunnen aangewend worden voor de dekking van de totale finale uitgaven van de FO (exclusief de totale ontvangstentransfers aan de Sociale Zekerheid, de Gemeenschappen en de Gewesten en, in bijkomende orde, aan de Lokale Overheden).

De hier vermelde overdrachten houden rekening met de toegewezen ontvangsten (BFW) en de overdrachten (lopende en kapitaal) aan de overige sub-sectoren van de overheid.

Opmerking : Commentaar bij de in de grafiek hierboven opgenomen rubrieken.

- (1) : Totale ontvangsten vóór transfer (toewijzing) van BFW-ontvangsten toegekend aan de Gemeenschappen en Gewesten.
- (2) : Eigen ontvangsten (exclusief BFW-ontvangsten toegekend aan de Gemeenschappen en de Gewesten) EN zonder de andere overgedragen middelen aan Entiteit II (G&G en LO).
- (3) : Ontvangsten exclusief alle transfers aan andere overheidsniveaus (dus ook exclusief de toelagen aan de stelsels van de Sociale Zekerheid); = ontvangsten beschikbaar voor de financiering van de finale uitgaven van de Federale Overheid.
- (4) : Totale transfers = BFW-ontvangsten toegekend aan de Gemeenschappen en de Gewesten + alle transfers (lopende en kapitaal) ten bate van de andere overheidsniveaus.

Aan de kant van de Gemeenschappen en de Gewesten daarentegen, verzekert de gestage reële stijging van de BFW-ontvangsten (gemiddeld +2,9% per jaar in 1992-1993), samen met de sterke stijging van de eigen ontvangsten (+25,0% per jaar) en het behoud in reële termen van de transfers ontvangen van de Federale Overheid (co-financiering van de tewerkstellingsprogramma's) globaal een gemiddelde jaarstijging met 4% van hun totale beschikbare middelen in constante franken.

3.1.3. De gevolgen op het vlak van de primaire saldi.

Er is dus een totale asymmetrie tussen de twee sub-sectoren gedurende de periode 1992-1993.

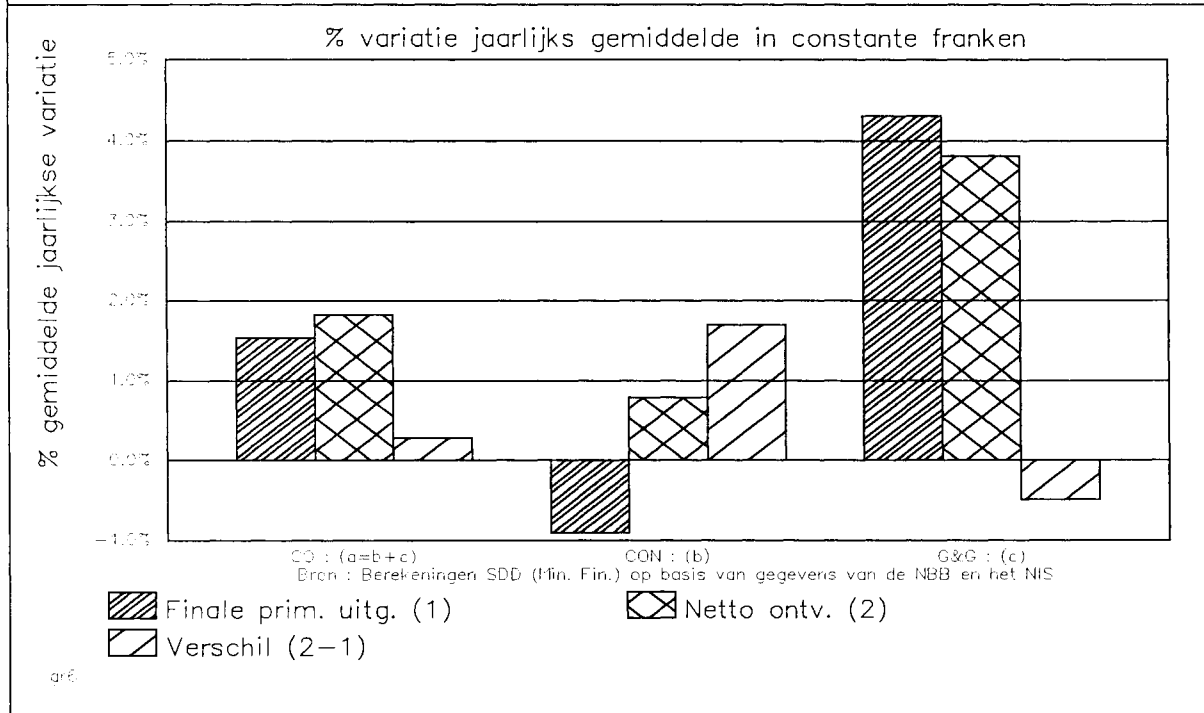
Aan de ene kant (Federale Overheid) leidt de geringe reële groei van de totale primaire uitgaven (gemiddeld +0,2%, inclusief interne transfers) niet tot een betekenisvolle verbetering van de reële primaire en totale begrotingssaldi, dit ten gevolge van de aanhoudende stijging van de intrestlasten (gemiddeld +2,0% per jaar in reële termen) en het zwakke groeiritme van de eigen ontvangsten (+1,3% per jaar, na "BFW-transfers" aan de Gemeenschappen en de Gewesten).

Aan de andere kant wordt de marge, die nagelaten wordt door de sterke stijging van de geconsolideerde reële ontvangsten van de Gemeenschappen en Gewesten opgeslorpt door het hoge groeiritme van hun primaire en totale uitgaven; hierdoor is er geen ruimte voor een verbetering van de reële primaire saldi, noch voor een bijdrage vanwege de Gemeenschappen en Gewesten tot de vermindering van de netto-financieringsbehoeften van de Gezamenlijke Overheid.

*Tabel III.6.
De rekeningen van de Federale Overheid.*

	1989	1990	1991	1992	1993	1993-91
I. In % van het BBP						
Ontvangsten vóór transfers	28,3%	28,4%	27,8%	27,6%	28,5%	0,69%
Eigen ontvangsten	19,5%	19,3%	18,5%	18,3%	18,8%	0,26%
- Netto-transf. naar andere sub-sect.	13,0%	14,4%	14,1%	13,7%	14,2%	0,06%
Totale primaire uitgaven	17,2%	14,7%	14,3%	14,1%	14,2%	-0,09%
- Transfers naar andere Overheden	6,5%	4,9%	4,4%	4,6%	4,6%	0,20%
- Finale	10,7%	9,8%	9,9%	9,5%	9,6%	-0,29%
* Lopende	9,8%	9,1%	9,3%	8,9%	9,0%	-0,32%
Primair saldo	2,3%	4,6%	4,2%	4,2%	4,6%	0,35%
- Finaal	8,8%	9,5%	8,7%	8,8%	9,2%	0,55%
Intrestlasten	9,6%	10,1%	9,8%	10,2%	10,0%	0,27%
Totale uitgaven	26,8%	24,8%	24,1%	24,2%	24,3%	0,18%
Financieringsbehoeften	-7,3%	-5,4%	-5,5%	-5,9%	-5,5%	0,08%
II. %-variatie in constante franken						<u>1993/91</u>
Ontvangsten vóór transfers		3,3%	-0,7%	1,7%	2,0%	1,80%
Eigen ontvangsten		1,9%	-2,9%	1,1%	1,4%	1,27%
Primaire uitgaven		-11,9%	-1,4%	0,7%	-0,2%	0,25%
- Transfers naar andere Overheden		-22,3%	-8,6%	5,4%	0,3%	2,77%
- Finale		-5,6%	2,2%	-1,4%	-0,4%	-0,90%
* Lopende		-4,5%	3,5%	-1,9%	-0,4%	-1,15%
Intrestlasten		7,5%	-1,8%	6,5%	-2,4%	1,95%
Totale uitgaven		-4,9%	-1,6%	3,1%	-1,1%	0,95%
Weerslag intrestlasten		7,0%	-0,2%	2,4%	-0,9%	0,70%

Grafiek 6
Vergelijkende evolutie 1992-1993 (2 jaar) van de determinanten van de finale
primaire saldi van de Centrale Overheid (FO en G&G)

Opmerking : De netto-ontvangsten (2) = ontvangsten exclusief de lopende en kapitaaltransfers ten gunste van andere overheidsniveaus.

Tabel III.7.
De geconsolideerde rekeningen van de Gemeenschappen en de Gewesten.

	1989	1990	1991	1992	1993	1993-91
I. In % van het BBP						
<i>Totale ontvangsten</i> (1+2+4)	10,0%	9,8%	10,1%	10,2%	10,8%	0,70%
- Eigen (2)	9,0%	9,5%	9,8%	9,9%	10,5%	0,69%
waarvan van de FO (BFW) (3)	8,8%	9,0%	9,3%	9,3%	9,7%	0,43%
- Andere transfers van de FO (4)	1,0%	0,2%	0,3%	0,3%	0,3%	0,01%
- Tot. net. (excl. transf. naar LO)(5=1-9)	7,2%	6,8%	7,1%	7,2%	7,6%	0,47%
Primaire Uitgaven (6)	9,7%	10,3%	10,8%	11,1%	11,7%	0,83%
- Finale (7=6-9)	6,8%	7,4%	7,9%	8,1%	8,5%	0,60%
* Lopende (8)	6,0%	6,3%	6,6%	6,8%	7,0%	0,40%
- Totale transfers naar LO (9)	2,8%	2,9%	2,9%	2,9%	3,2%	0,23%
Primair Saldo (10=1-6)	0,3%	-0,6%	-0,8%	-0,9%	-0,9%	-0,13%
- Excl. netto interne transfers (11=2-7)	2,2%	2,1%	1,9%	1,7%	2,0%	0,09%
- Netto finaal (12=11-3)	-6,6%	-6,9%	-7,4%	-7,6%	-7,7%	-0,33%
Intrestlasten (13)	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%	0,11%
<i>Totale uitgaven</i> (14=6+13)	9,8%	10,5%	11,0%	11,2%	12,0%	0,94%
<i>Financieringsbehoeften</i> (15=1-14)	0,2%	-0,7%	-0,9%	-1,1%	1,2%	-0,24%
II. %-variatie in constante franken						<u>1993/91</u>
<i>Totale ontvangsten</i> (1)		0,5%	4,7%	3,1%	4,9%	4,0%
- vv. afk. van FO (BFW + transf.) (2)		-1,8%	4,5%	2,6%	3,0%	2,8%
Primaire uitgaven (3)		9,7%	6,6%	4,4%	4,3%	4,4%
- Finale (4=3-6)		10,8%	8,6%	5,3%	3,4%	4,3%
* Lopende (5)		8,5%	6,2%	4,5%	2,6%	3,5%
- Totale transfers naar LO (6)		7,2%	1,4%	2,1%	7,0%	4,5%
<i>Totale uitgaven</i> (7)		9,9%	6,6%	4,6%	5,0%	4,8%
Weerslag intrestlasten (8=7-3)		0,2%	0,0%	0,2%	0,6%	0,4%

Ter herinnering, de totale middelen van de Gemeenschappen en de Gewesten omvatten zoals bij de andere sub-sectoren, de zogenaamde "eigen" ontvangsten enerzijds, en de middelen afkomstig van andere sub-sectoren (in dit geval de FO), anderzijds. De eigen ontvangsten van de Gemeenschappen en de Gewesten kunnen bovendien worden opgesplitst in de zogenaamde toegekende "BFW" (bijzondere financieringswet)-ontvangsten die in een eerste fase op het niveau van de Centrale Overheid worden geïnd en afgehouden op de middelen van de PB en de BTW, enerzijds, en anderzijds in gewestelijke belastingen of andere eigen ontvangsten (retributies, inkomens uit vermogen, enz...).

Daaruit vloeit voort dat voor wat enkel de Federale Overheid betreft, niettegenstaande de geringe stijging van de primaire uitgaven en zelfs de daling van de finale primaire uitgaven uitgedrukt in reële termen, het primair saldo ervan slechts matig toenam in twee jaar (minder dan 0,4% van het BBP) en slechts iets meer (bijna 0,6% van het BBP) indien men de transfers aan de andere overheidsniveaus buiten beschouwing laat (finaal primair saldo).

Er kan bovendien worden herinnerd aan het feit dat het objectief van stabilisatie van de schuldquote van de Gemeenschappen en de Gewesten op het einde van de overgangperiode (vóór het jaar 2000) impliceert dat, rekening houdend met de initiële aan de Gemeenschappen en de Gewesten toegerekende "natuurlijke" tekorten en met de dynamiek van de inhaalbeweging van de ontvangsten opgenomen in de bijzondere financieringswet (BFW), de trendmatige groei van de primaire uitgaven van de Gemeenschappen en de Gewesten structureel met ongeveer 1,5% per jaar beneden het groeiritme van hun totale financiële middelen zou liggen.

Gedurende diezelfde periode van twee jaar werd het geconsolideerde primair tekort van de Gemeenschappen en de Gewesten ternauwernood gestabiliseerd (op het niveau van 0,9% van het BBP), terwijl een stijging van de reële primaire uitgaven, met bijvoorbeeld ongeveer 2,5% (57) in de plaats van met de in 1992-1993 gemiddeld genoteerde 4,4%, zou toegelaten hebben dit primair tekort in 2 jaar met 0,3% van het BBP te verminderen en het aldus terug te dringen tot ongeveer 0,6% van het BBP.

Om een iets meer geaggregeerde en strategische visie te verkrijgen van de evolutie van de Belgische openbare financiën, is het evenwel aangewezen in de navolgende paragrafen de analyse te maken van de rekeningen van de twee grote Entiteiten, gehergroepeerd in functie van het belang van de voor hen kenmerkende intersectoriële transfers.

3.2. De geconsolideerde rekeningen van de twee grote Entiteiten.

Ter herinnering : de Entiteit "I" omvat de Federale Overheid (FO) en de Sociale Zekerheid (SZ); Entiteit "II" behelst de geconsolideerde verrichtingen van de Gemeenschappen en de Gewesten (G&G) en de Lokale Overheden (LO).

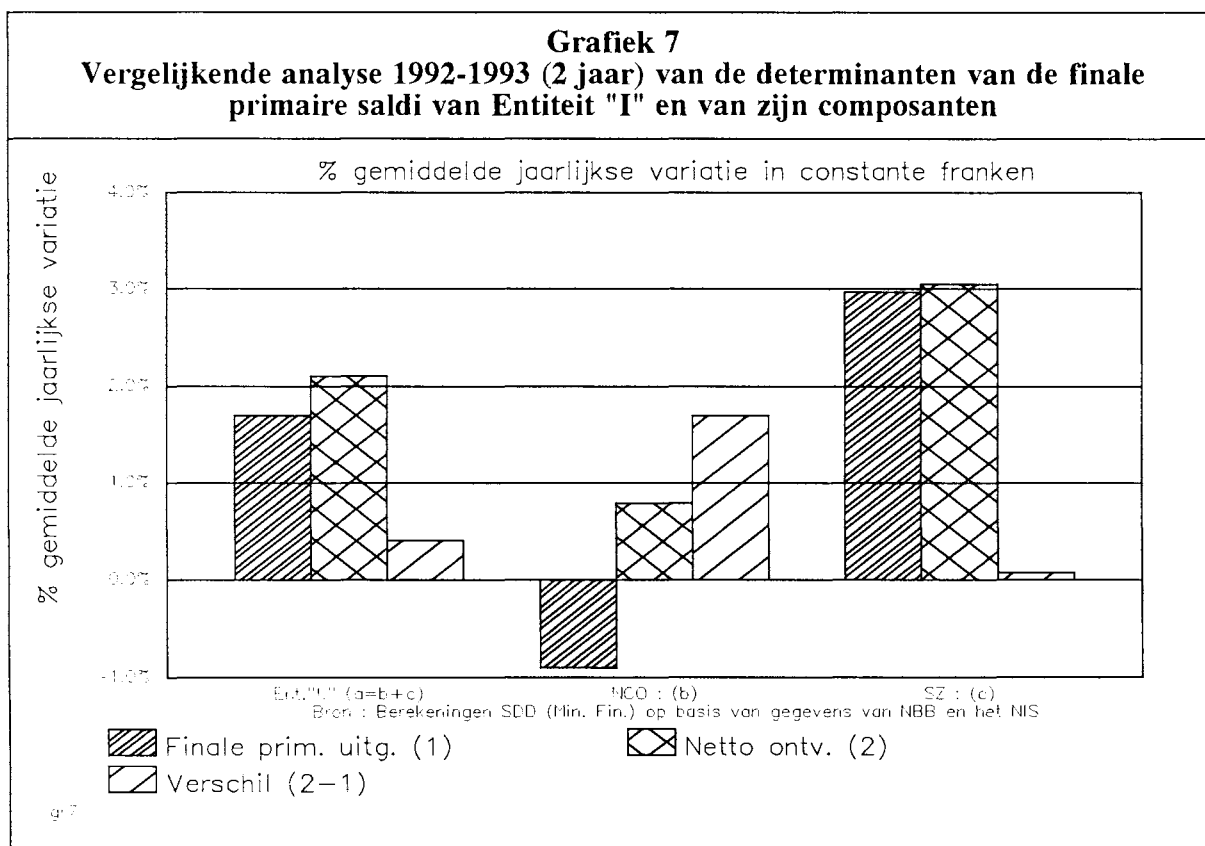
57 4% gemiddelde reële groei van de totale ontvangsten van de Gemeenschappen en de Gewesten in 1992-93, verminderd met het eerder vermeld verschil van ongeveer 1,5% per jaar om de daarmee verbonden tekorten te laten overstemmen met de niveautekorten die verenigbaar zijn met de stabilisatie van de geconsolideerde schuldquote van de Gemeenschappen en de Gewesten.

3.2.1. De financiën van Entiteit I (Federale Overheid en Sociale Zekerheid).

De geconsolideerde resultaten van Entiteit I op het vlak van de netto-financieringsbehoeften zijn, in tegenstelling met de verslechtering die genoteerd wordt voor Entiteit II, met een tekort van 5,8% van het BBP, globaal verbeterd in 1993 (met 0,2% van het BBP). De verbetering op het niveau van de Federale Overheid met 0,4% van het BBP werd gedeeltelijk geneutraliseerd door een (kleinere) verslechtering op het niveau van de Sociale Zekerheid. De totale ontvangsten (fiscale, parafiscale en andere) vertoonden een aanzienlijke stijging in procent van het BBP in 1993 (ongeveer +0,8% van het BBP), vooral dankzij de toename van de sociale bijdragen (+0,4% van het BBP) en van de niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten (+0,3% van het BBP). In constante franken en rekening houdend met het klimaat van recessie, is deze groei beperkter, vermits hij beperkt wordt tot 1,1%, tegenover +3% het jaar daarvoor. Over de tweejaarsperiode 1992-1993 bedraagt de groei van de totale ontvangsten van Entiteit I aldus gemiddeld 2,0% per jaar. Indien men redeneert in termen van totale ontvangsten vóór middelentransfers aan de Gemeenschappen en de Gewesten in het kader van de BFW (PB, BTW en Kijk- en luistergeld) zou deze gemiddelde jaarlijkse groei in reële termen 2,2% hebben bereikt. Indien men enkel rekening houdt met de "netto"-ontvangsten, dit zijn de ontvangsten die effectief beschikbaar zijn voor de financiering van de finale uitgaven van elke Entiteit, zou de reële groei van de netto-ontvangsten van Entiteit I bijna 2,1% per jaar hebben bedragen in 1992-1993.

Tabel III.8.
Geconsolideerde rekening van Entiteit I (FO + SZ).

	1989	1990	1991	1992	1993	1993-91
I. In % van het BBP						
Totale ontvangsten (1)	34,6%	34,6%	34,3%	34,5%	35,3%	1,02%
- Netto transfers naar Entiteit "II"	33,0%	34,0%	33,6%	33,8%	34,6%	1,04%
Totale primaire uitgaven (2)	31,4%	29,5%	30,3%	30,3%	31,0%	0,65%
- Finale (3)	29,8%	28,8%	29,6%	29,6%	30,3%	0,67%
Primair saldo (4=1-2)	3,2%	5,2%	3,9%	4,2%	4,3%	0,37%
- Finaal (5=1-3)	4,8%	5,8%	4,7%	4,9%	5,0%	0,35%
Intrestlasten (6)	9,7%	10,1%	9,8%	10,2%	10,1%	0,27%
Totale uitgaven (7=2+6)	41,1%	39,6%	40,2%	40,5%	41,1%	0,92%
Financieringsbehoeften (8=1-7)	-6,5%	-4,9%	-5,9%	-6,0%	-5,8%	0,10%
II. %-variatie in constante franken						
<u>1993/91</u>						
Totale ontvangsten (9)		2,9%	0,3%	3,0%	1,1%	2,05%
- Excl. transfers (naar Entiteit "II")		5,9%	0,1%	3,2%	1,1%	2,11%
- pm : vóór BFW-transfers		3,6%	1,1%	2,9%	1,5%	2,22%
Totale primaire uitgaven (10)		-3,5%	4,3%	2,1%	1,2%	1,64%
- Finale (11)		-0,6%	4,2%	2,3%	1,1%	1,70%
Waarvan cycl. gecorrigeerd		-0,4%	3,8%	1,9%	0,5%	1,18%
Totale uitgaven (12)		-1,0%	2,9%	3,1%	0,3%	1,71%
Weerslag intrestlasten (13=12-10)		2,6%	-1,4%	1,0%	-0,9%	0,07%

De reële groei van de finale primaire uitgaven van Entiteit "I" lag terzelfder tijd een weinig onder deze van de netto-ontvangsten (gemiddeld 1,6% per jaar); slechts 1,1% in 1993 (inclusief de cyclische weerslag) en 2,3% in 1992 (+4,2% in 1991). Exclusief de cyclische weerslag (conjunctuurgevoelige werkloosheidsuitgaven) zou de groei van de finale primaire uitgaven van Entiteit "I" in 1993 ongetwijfeld slechts 0,5% hebben bedragen, tegen 1,9% in 1992 en 3,8% in 1991.

Op het vlak van het primair saldo en enkel voor 1993 had de gelijkaardige toename (+1,1%) van de finale primaire uitgaven en van de (netto) totale ontvangsten in 1993 een lichte verbetering voor gevolg van het geconsolideerde primaire overschot van Entiteit "I" (+0,1% van het BBP), dat bovendien verdubbeld werd door een gelijkaardige geringe vermindering van het aandeel van de interestlasten.

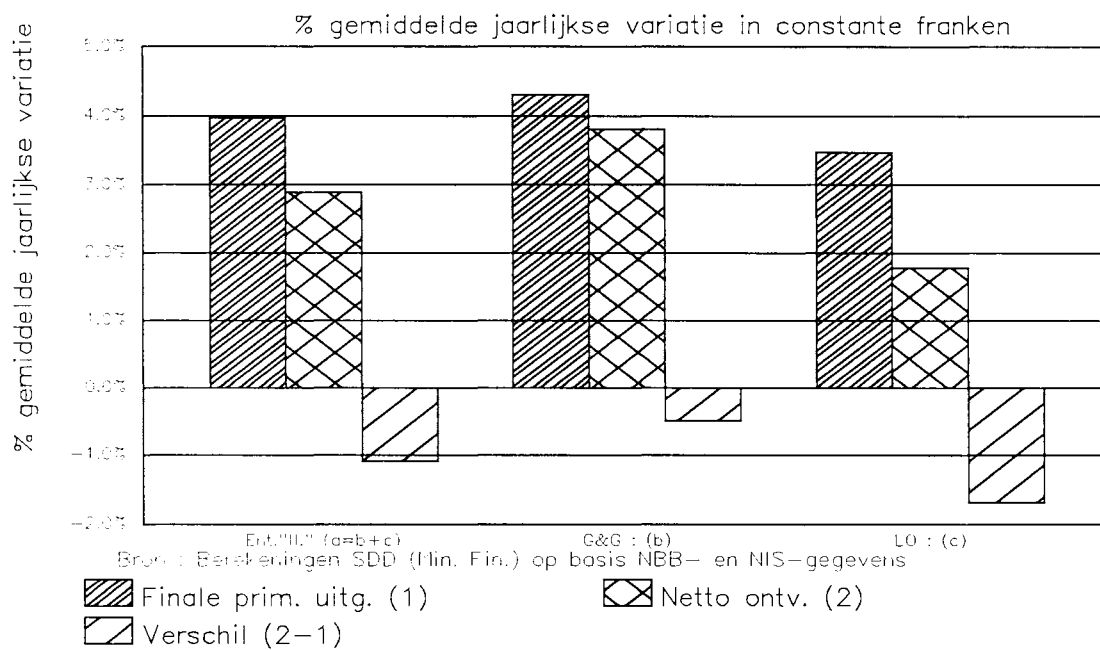
3.2.2. De financiën van Entiteit II.

Een analyse van de geconsolideerde financiën van de Gemeenschappen en de Gewesten en van de Lokale Overheden dringt zich vanzelfsprekend op, wanneer men weet dat bijvoorbeeld in 1993, de eigen ontvangsten van de Lokale Overheden minder dan 40% vertegenwoordigden van hun totale ontvangsten (eigen ontvangsten en ontvangsten afkomstig van de voogdij-overheden) en dat anderzijds de totale (lopende en kapitaal) transfers van de Gewesten aan deze Lokale Overheden in 1993 ongeveer 27% van de totale uitgaven van het aggregraat "Gemeenschappen en Gewesten" zouden hebben uitgemaakt.

Op het niveau van de netto-financieringsbehoeften voegde de in 1993 genoteerde verslechtering (-0,2% van het BBP) zich bij een gelijkaardige verslechtering in 1992, om in totaal dus -0,4% van het BBP in 1992-1993 te bereiken (+0,1% van het BBP voor Entiteit "I"). Deze verslechtering doet zich voor in een context waar bovendien, zonder rekening te houden met de in 1993 enigszins uitzonderlijke situatie van de eigen ontvangsten van de Lokale Overheden, het grootste deel van de ontvangsten (ongeveer 75%) van de Entiteit II, via de mechanismen van de bijzondere financieringswet (BFW), in 1993 ontsnapten aan de negatieve gevolgen van de conjuncturele evolutie, waarvan het volledige gewicht gedragen werd door Entiteit "I". De groei van de geconsolideerde ontvangsten van Entiteit "II" bedroeg aldus bijna 0,5% van het BBP in 1993, na een veel minder belangrijke "winst" in 1992 (+0,1% van het BBP). In drie jaar, sinds 1990, totaliseert de groei 1,2% van het BBP (bijna 10% in relatieve termen). 0,7% van het BBP van deze groei kan op een mechanische wijze toegeschreven worden aan de groei van de BFW-ontvangsten. In reële termen stijgen de totale ontvangsten van Entiteit "II" met 2,4% in 1993, wat een weinig minder is dan in 1992 (+3,4%). Met een jaargemiddelde van +2,9% in 1992-1993, is deze stijging echter groter dan deze geboekt in 1992-1993 op het niveau van Entiteit "I" (slechts +2,1%).

Op het niveau van de evolutie van de finale primaire uitgaven is de afwijking met Entiteit "I" nog enigszins groter; de geconsolideerde groei van de reële finale primaire uitgaven bleef in 1993 (+3,5%) nauwelijks kleiner dan in 1992 (+4,5%) en dit vooral onder invloed van een snelle stijging van de kapitaaluitgaven, maar ook van de lopende uitgaven (gemiddeld +3,2% in 1992-93). Het stijgingsritme van de primaire uitgaven overtreft in 1992-93 duidelijk het nochtans hoog stijgingsritme van de totale ontvangsten van de Entiteit. Hieruit vloeit een verslechtering van het primair saldo van de Entiteit voort (-0,3% van het BBP in 2 jaar). Deze laatste evolutie, gekoppeld aan een zekere verzwaring van het aandeel van de interestlasten van de Gemeenschappen en de Gewesten (+0,1 van het BBP), leidde tot de eerder vermelde verslechtering van het geconsolideerde tekort van de Entiteit (-0,4% van het BBP in 2 jaar).

Grafiek 8
Determinanten van de finale primaire saldi van Entiteit "II" en van zijn
composanten (1991-1993)

gr 8

Tabel III.9.
Geconsolideerde rekening van Entiteit "II".
(Gemeenschappen en Gewesten en Lokale Overheden)

	1989	1990	1991	1992	1993	1993-91
I. In % van het BBP						
<i>Totale ontvangsten</i> (1)	13,1%	12,6%	13,2%	13,3%	13,8%	0,62%
- Transfers van Entiteit "I" (2)	10,4%	9,7%	10,0%	10,0%	10,4%	0,41%
Totale primaire uitgaven (3)	12,2%	12,7%	13,3%	13,5%	14,2%	0,91%
Primair saldo (4=1-3)	1,0%	-0,1%	-0,1%	-0,2%	-0,4%	-0,30%
- Finaal (5=4-2)	-9,4%	-9,8%	-10,1%	-10,2%	-10,8%	-0,71%
Intrestlasten (6)	1,0%	0,9%	0,8%	0,8%	0,9%	0,11%
<i>Totale uitgaven</i> (7=3+6)	13,2%	13,6%	14,1%	14,4%	15,1%	1,02%
<i>Financieringsbehoeften</i> (8=1-7)	-0,0%	-1,0%	-0,9%	-1,1%	-1,3%	-0,40%
II. %-variatie in constante franken						1993/91
<i>Totale ontvangsten</i> (9)		-1,0%	5,5%	3,4%	2,4%	2,89%
- Transfers van Entiteit "I" (10)		-3,7%	4,5%	2,2%	3,0%	2,60%
Totale primaire uitgaven (11)		7,2%	5,8%	4,5%	3,5%	3,97%
- Lopende (12)		5,6%	4,4%	3,7%	2,8%	3,22%
<i>Totale uitgaven</i> (13)		6,4%	4,8%	4,4%	3,9%	4,14%
Weerslag intrestlasten (14=13-11)		-0,8%	-1,0%	-0,0%	0,4%	0,17%

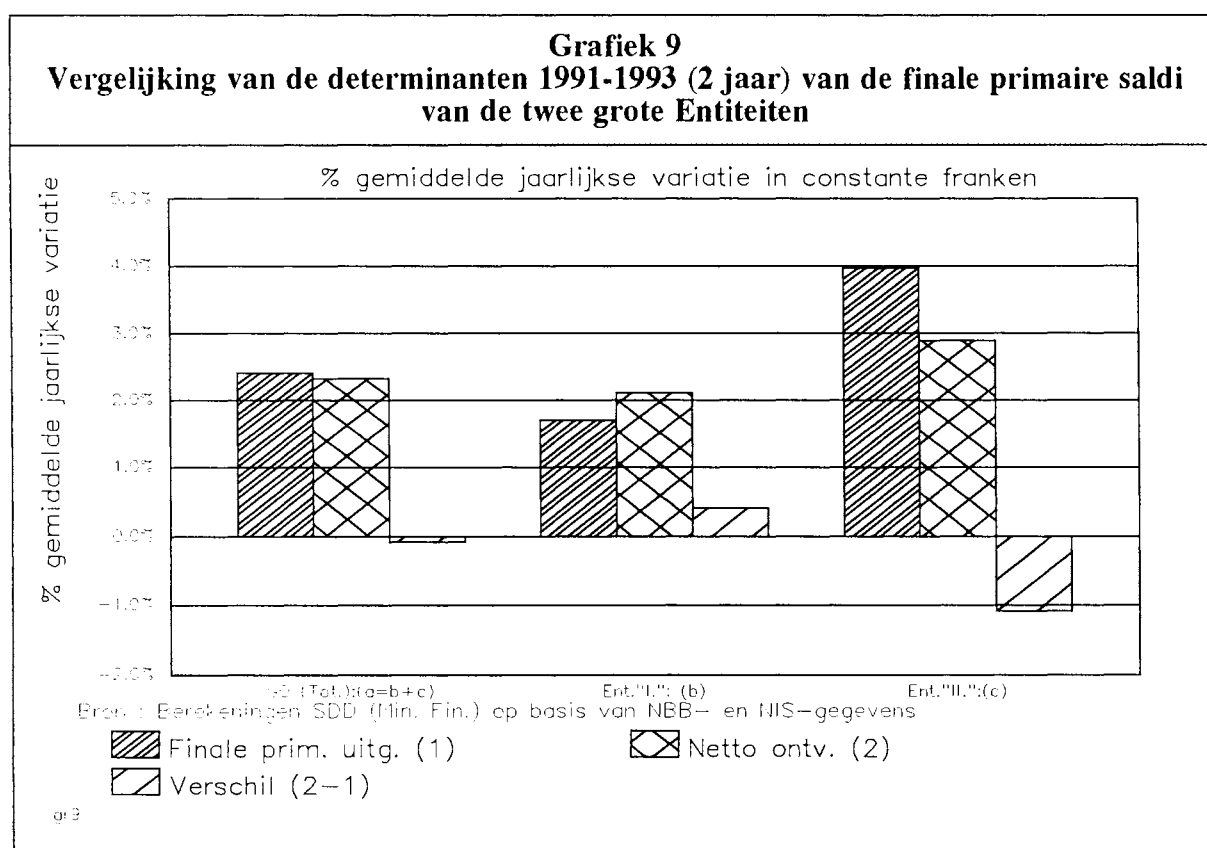
3.2.3. Vergelijkende synthese.

Een vergelijkende analyse van de financiën van de twee grote Entiteiten brengt hun zeer verschillende bijdrage aan de sanering van de globale overheidsfinanciën gedurende de laatste twee jaren (1992-1993) aan het licht.

Voor de Gezamenlijke Overheid (GO) was de gemiddelde stijging van de totale overheidsontvangsten in constante franken slechts marginaal lager (0,1%) dan deze van de totale primaire uitgaven (gemiddeld 2,4% per jaar) en zelfs 0,3% hoger dan deze van de cyclisch gecorrigeerde globale primaire uitgaven.

Op het niveau van de geconsolideerde rekeningen van Entiteit "I", was de stijging van de reële eigen netto-ontvangsten (exclusief de naar Entiteit "II" overgedragen middelen) hoger (met gemiddeld 0,4% per jaar) dan het gemiddelde geboekt voor de geconsolideerde finale primaire uitgaven van de Entiteit (+1,7%) en zelfs nog hoger (met gemiddeld 0,9%) dan de reële jaarlijkse groei van de cyclisch gecorrigeerde primaire uitgaven van de Entiteit (ongeveer +1,2%).

De gemiddelde jaarlijkse groei van de geconsolideerde finale primaire uitgaven van Entiteit "II" (+4%) overtrof duidelijk, met gemiddeld 2,3% per jaar in reële termen, de groei van de overeenstemmende uitgaven van Entiteit "I". Indien men deze laatste uitgaven corrigeert voor de niet-discretionaire negatieve conjuncturele gevolgen op het vlak van de werkloosheidsuitgaven, bedraagt het verschil tussen de twee Entiteiten van de jaarlijkse groei van hun primaire uitgaven gemiddeld 2,8% (gecumuleerd 5,7% in twee jaar). Inzake de netto-ontvangsten is het verschil tussen de twee Entiteiten, van de reële groei evenwel beperkter (gemiddeld 0,8%), waarbij dient aangestipt te worden dat dit verschil uitzonderlijk beïnvloed werd door vertragingen in de inningen van de ontvangsten op het niveau van de Lokale Overheden.

Desalniettemin overtrof gedurende deze twee jaren de gemiddelde jaarlijkse groei van de primaire uitgaven van Entiteit "II" (4,0%) de nochtans hoge groei van de totale ontvangsten van de Entiteit (2,9% in constante franken) met 1,1%, waardoor het primair saldo aanzienlijk verslechterde (met 0,3% van het BBP, wat overeenkomt met ongeveer 2,2% van de finale primaire uitgaven van de Entiteit).

Zelfs rekening houdend met de discretionaire groei van de eigen ontvangsten (exclusief BFW-ontvangsten en transfers afkomstig van de Federale Overheid) van Entiteit "II", kan de maximaal toegelaten reële groei van de finale primaire uitgaven van Entiteit "II" op ongeveer 2,5% geraamd worden, wil deze groei in overeenstemming zijn met een budgettaire en fiscale ontwikkeling die globaal neutraal is tijdens de periode. Daaruit vloeit voort dat men de expansieve weerslag van het gevoerde begrotingsbeleid op dit niveau van de Overheid, kan ramen op minimum 0,3% van het BBP in 2 jaar, waardoor de restrictieve oriëntatie die tijdens dezelfde periode werden uitgewerkt op het niveau van Entiteit "I" werd tegengewerkt.

4. Synthese en besluiten.

Na verschillende jaren (1989-1991) van versoepeld begrotingsbeleid op het vlak van de Belgische openbare financiën, eerst inzake fiscaliteit (1989-1990), vervolgens op strikt budgettair niveau (1991), was de dominante oriëntatie van het begrotingsbeleid in ruime betekenis, na 1992 dat een overgangsjaar was, in 1993 opnieuw veel meer restrictief. Dit was in elk geval zo op het niveau van de Federale Overheid. Deze manifeste verstrakking van de budgettaire oriëntatie kon tot op heden nog niet tot uiting komen in duidelijke resultaten. Dit was het gevolg, enerzijds van de sterk negatieve invloed van de cyclische weerslag van de recessie in 1993 en, anderzijds, zij het in mindere mate, van de duidelijk expansieve budgettaire oriëntatie inzake de uitgaven op het niveau van Entiteit "II".

Als besluit kan men stellen dat de lichte vermindering van het "zichtbaar" tekort van Entiteit "I" onder de 6% van het BBP in 1993 in feite een discretionaire verbetering verbergt van het saldo van deze Entiteit met ongeveer 1,7% van het BBP in 1993, waarvan ongeveer 1,4% van het BBP op het niveau van het primair saldo, exclusief de niet-recurrente ontvangsten van de privatiseringen.

Daartegenover zou het onderliggend saldo van Entiteit "II" verslechterd zijn met ongeveer 0,3% van het BBP in 1993.

*Tabel III.10.
Samenvattende synthese van de overheidsrekening per grote Entiteit.*

	In % van het BBP					1993-91
	1989	1990	1991	1992	1993	
<i>A. Overheidsontv. vóór BFW-transf.</i>	46,1%	46,6%	46,7%	47,1%	48,3%	1,57%
1. Entiteit "I"	43,4%	43,7%	43,6%	43,8%	45,0%	1,45%
2. Entiteit "II"	2,8%	2,9%	3,1%	3,3%	3,3%	0,21%
<i>B. Eigen Overheidsontvangsten</i> 46,1%	46,6%	46,7%	47,1%	48,3%	1,57%	
1. Entiteit "I"	34,6%	34,6%	34,3%	34,5%	35,3%	1,02%
2. Entiteit "II"	11,5%	12,0%	12,4%	12,6%	13,1%	0,63%
<i>C. Finale Primaire Uitgaven</i>	42,0%	41,5%	42,9%	43,1%	44,5%	1,59%
1. Entiteit "I"	29,8%	28,8%	29,6%	29,6%	30,3%	0,67%
2. Entiteit "II"	12,2%	12,7%	13,3%	13,5%	14,2%	0,91%
<i>D. Finaal Primair Saldo (A-C)</i>	4,1%	5,1%	3,8%	4,0%	3,8%	-0,02%
1. Entiteit "I"	13,6%	14,9%	14,0%	14,2%	14,7%	0,78%
2. Entiteit "II"	-9,4%	-9,8%	-10,1%	-10,2%	-10,8%	-0,71%
<i>E. Intrestlasten</i>	10,6%	11,0%	10,7%	11,0%	11,0%	0,37%
1. Entiteit "I"	9,7%	10,1%	9,8%	10,2%	10,1%	0,27%
2. Entiteit "II"	1,0%	0,9%	0,8%	0,8%	0,9%	0,11%
<i>F. Intersectoriële transfers</i>	10,4%	9,7%	10,0%	10,0%	10,4%	0,41%
1. BFW-ontvangsten	8,8%	9,0%	9,3%	9,3%	9,7%	0,43%
2. Transfers I naar II	1,6	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%	-0,02%
<i>G. Effectieve Primaire Saldi (D+F)</i>	4,1%	5,1%	3,8%	4,0%	3,9%	0,07%
1. Entiteit "I"	3,2%	5,2%	3,9%	4,2%	4,3%	0,37%
2. Entiteit "II"	1,0%	-0,1%	-0,1%	-0,2%	-0,4%	-0,30%
<i>H. Financieringsbehoeften (G-E)</i>	-6,5%	-5,9%	-6,8%	-7,1%	-7,1%	-0,30%
1. Entiteit "I"	-6,5%	-4,9%	-5,9%	-6,0%	-5,8%	0,10%
2. Entiteit "II"	-0,0%	-1,0%	-0,9%	-1,1%	-1,3%	-0,40%

Hoofdstuk II.
Analyse van de budgettaire realisaties vanuit de begrotingsoptiek.

Waarschuwing.

De in dit hoofdstuk gehanteerde concepten verwijzen naar de traditionele begrotingsvoorstelling en zijn dus slechts, mits de nodige consolidatie- en ESER-correcties, te vergelijken met de hiervoor weergegeven resultaten die steunen op het stelsel van nationale rekeningen opgesteld volgens het ESER-principe.

1. Entiteit I.

1.1. De budgettaire realisaties m.b.t. de Federale Overheid.

1.1.1. De evoluties m.b.t. de totale ontvangsten zoals geïnd door de Federale Overheid.

Een betekenisvolle interpretatie van de evolutie van de ontvangsten van de Federale Overheid kan alleen gegeven worden op basis van de totale ontvangsten.

De navolgende tabel geeft de evolutie van de verschillende ontvangstenrubrieken.

Tabel III.11.
Evolutie van de totale ontvangsten 1993.

	1992		1993		Vershil
	Realisaties	Initieel	Begrotings- controle	Realisaties	92 rea./93 rea
Lopende ontvangsten	1.993,8	2.143,4	2.130,3	2.078,3	+ 84,4
% variatie t.o.v. 1992		+ 7,5	+ 6,8	+ 4,2	
Fiscale	1.844,7	1.977,4	1.966,0	1.911,7	+ 67,1
% variatie t.o.v. 1992		+ 7,2	+ 6,6	+ 3,6	
Directe belastingen	1.053,3	1.133,7	1.137,0	1.094,8	41,5
% variatie t.o.v. 1992		+ 7,6	+ 7,9	+ 3,9	
- roerende voorheffing	108,7	100,5	101,9	99,2	- 9,5
% variatie t.o.v. 1992		- 7,5	- 6,2	- 8,7	
- bedrijfsvoorheffing	753,0	806,4	811,1	784,0	+ 31,0
% variatie t.o.v. 1992		+ 7,1	+ 7,7	+ 4,1	
- voorafbetalingen	195,5	229,4	221,5	205,4	+ 9,9
% variatie t.o.v. 1992		+ 17,3	+ 3,3	+ 5,1	
- kohieren	-41,7	-46,5	-40,8	-38,1	+ 3,5
% variatie t.o.v. 1992		+ 11,6	- 2,1	- 8,5	
- andere	1,0	0,9	1,0	1,1	+ 0,2
% variatie t.o.v. 1992		- 6,3	+ 4,2	+ 17,7	
Douanerechten	36,7	40,3	37,0	34,1	- 2,7
% variatie t.o.v. 1992		+ 9,7	+ 0,7	- 7,3	
Accijnzen en diversen	166,3	186,1	177,1	175,2	+ 8,9
% variatie t.o.v. 1992		+ 11,9	+ 6,5	+ 5,3	
BTW en zegelrechten	528,2	553,3	550,6	543,5	+ 15,3
% variatie t.o.v. 1992		+ 4,7	+ 4,2	+ 2,9	
Registratierechten	60,1	64,0	64,3	64,1	+ 4,0
% variatie t.o.v. 1992		+ 6,6	+ 7,1	+ 6,8	
Niet-fiscale	149,2	166,1	164,3	166,5	+ 17,4
% variatie t.o.v. 1992		+ 11,3	+ 10,1	+ 11,6	
Kapitaalontvangsten	26,7	28,7	26,7	25,2	- 1,4
% variatie t.o.v. 1992		+ 7,9	+ 0,7	- 5,2	
Fiscale	22,1	24,0	21,8	22,9	+ 0,8
% variatie t.o.v. 1992		+ 8,6	- 1,4	+ 3,8	
Niet-fiscale	4,5	4,7	4,9	2,2	- 2,2
% variatie t.o.v. 1992		+ 4,8	+ 10,9	- 49,6	
Totale ontvangsten	2.020,4	2.172,1	2.157,0	2.103,5	+ 83,0
% variatie t.o.v. 1992		+ 7,5	+ 6,8	+ 4,1	
Afhoudingen	- 784,1	- 833,2	- 836,0	- 834,8	- 50,6
% variatie t.o.v. 1992		6,3	6,6	6,5	
Rijksmiddelenontvangsten	1.236,3	1.338,9	1.321,1	1.268,7	32,4
% variatie t.o.v. 1992		8,3	6,9	2,6	

BRON : Conjunctuurnota, Studiedienst Ministerie van Financiën.

De *directe belastingen* namen in het verlopen jaar met 3,9 pct. toe. Die evolutie is in feite de resultante van de compensatie die is opgetreden tussen, enerzijds een aantal factoren die de ontvangsten negatief beïnvloedden en anderzijds de bijkomende ontvangsten die voortvloeiden uit de maatregelen die in de voorgaande jaren opeenvolgend getroffen werden. Bijna de helft van de groei van de directe belastingen zou toe te schrijven zijn aan de invoering van de aanvullende crisisbijdrage.

Op het vlak van de componenten van de directe belastingen konden volgende evoluties vastgesteld worden.

De opbrengst inzake *roerende voorheffing* liep terug ingevolge diverse factoren w.o. :

- de zwakke winstcijfers van de vennootschappen in 1993;
- de overblijvende weerslag van de verlaging van de heffing van 25 pct. naar 10 pct.;
- het ruimer gebruik van de nieuwe beleggingsinstrumenten;
- de daling van de rentevoeten.

De *bedrijfsvoorheffing* is daarentegen in 1993 met 4,1 pct. toegenomen. Deze matige groei is o.a. toe te schrijven aan de verhoging van de sociale zekerheidsbijdragen met 1 pct. in juli 1992 wat een neerwaartse invloed uitoefende op de belastbare basis. Ook meer technische factoren w.o. verschuivingen van het ene jaar naar het andere hadden globaal genomen een negatieve weerslag op de evolutie. Na correctie voor die factoren zou de groei rond de 6 pct. gelegen hebben.

Bij de *voorafbetalingen* wordt het grootste deel van de toename verklaard door stortingen in het kader van de aanvullende crisisbijdrage. De stortingen van de vennootschappen waren bovendien beïnvloed door de maatregelen die de vorige jaren werden getroffen. Deze werden evenwel ten dele gecompenseerd door een, vermoedelijk forse, daling van de winsten.

De bij de vennootschappen via *inkohiering* geïnde belastingen evolueerden in positieve zin wat o.a. een gevolg was van de verschuiving in de tijd van de ontvangsten die de in het verleden getroffen maatregelen met zich brachten. Bij de natuurlijke personen bleven de inkohieringen, ten gevolge van de fiscale maatregelen die ertoe leidden dat de geïnde bedrijfsvoorheffing de uiteindelijk verschuldigde belasting overtrof, sterk negatief. Bovendien leden de ontvangsten onder de negatieve evolutie van het inningspercentage dat de invloed van de slechte conjunctuur onderging.

De *overige ontvangsten* die door de Administratie van de Directe Belastingen geïnd werden stegen fors door een toename van de verkeersbelasting en ingevolge de invoering (midden 1993) van de belasting op de inverkeerstelling op tweedehandsvoertuigen.

De evolutie van de *indirecte belastingen* wordt getekend door de gevolgen van de conjunctuur.

De *douanerechten* evolueerden (- 2,7 pct.) mee met de conjunctuur en vertoonden een forse terugval. Die daling blijft evenwel zonder gevolgen voor de Belgische overheidsfinanciën gezien deze ontvangsten volledig worden afgestaan aan de E.G.

De *accijnzen en diversen* kenden voornamelijk ingevolge de toename van de tarieven en mede door de invoering van een controleretriëbutie op stookolie en de bijdrage op het energieverbruik (vanaf 1 augustus 1993) een stijging (+ 5,3 pct.).

De *BTW* onderging niet alleen de gevolgen van de lusteloze evolutie van de private consumptie maar werd zeker voor wat betreft het inningspatroon in de loop van het jaar, maar vermoedelijk ook m.b.t. de totale inningen in het jaar, beïnvloed door de afschaffing van de grenscontroles ingevolge de inwerkingtreding van de Europese interne markt (+ 2,9 pct.).

De *lopende niet-fiscale ontvangsten* werden in hoofdzaak gunstig beïnvloed door de verwezenlijkte meerwaarde op de tengeldemaking van sommige activa door de ASLK-holding.

De voormelde evoluties resulteerden in een stijging van de totale ontvangsten met 4,1 pct.

Ingevolge de transferten (+ 6,5 pct.) aan de E.G., aan de sociale zekerheid en aan de Gemeenschappen en de Gewesten bleef de toename van de rijksmiddelen, dit zijn de ontvangsten ter financiering van de Federale begroting, beperkt tot 2,6 pct.

De navolgende tabel II.2. geeft de evolutie van de over te dragen ontvangsten, verdeeld volgens de ontvangende sectoren.

*Tabel III.12.
Verdeling van de over te dragen ontvangsten volgens de
ontvangende sectoren 1992-1993.*

	1992	1993	Variatie absoluut	%
Europese Gemeenschap	82.397,1	77.882,1	- 4.515,0	- 5,5
Sociale zekerheid	-	13.901,1	+ 13.901,1	...
Gemeenschappen en Gewesten	701.744,0	742.980,2	+ 41.236,2	+ 5,9
Totaal	784.141,1	834.763,4	+ 50.622,3	+ 6,5

BRON : Conjunctuurnota, Studiedienst Ministerie van Financiën.

De aan *de Europese Gemeenschap* afgestane middelen lopen zowel voor wat de douanerechten als voor wat de *BTW* betreft terug. Voor de eerste is dat een gevolg van de conjunctuur. Voor de *BTW* heeft dat bovendien te maken met een geleidelijke herverdeling van de financiering van het Europese budget, waar de *BTW*- door BNP-bijdragen (die vereffend worden via de uitgavenbegroting) wordt vervangen.

Nadat in 1991 de toewijzing van middelen aan *de sociale zekerheid* was stopgezet, werden er vanaf 1993 opnieuw middelen overgedragen m.n. de doorstorting van de opbrengst van de energietaks en de éénmalige overdracht van bepaalde niet-fiscale ontvangsten in afwachting van de aanvullende crisisbijdrage die vanaf 1994 wordt gestort.

De middelen die aan *de Gemeenschappen en de Gewesten* werden gestort nemen (+ 5,9 pct.) niet alleen ingevolge de cumul van de annuïteiten toe maar zijn tevens beïnvloed door de bijkomende transferten die ingevolge de St.-Michielsakkoorden beslist werden.

Zoals uit de tabel kan afgeleid worden namen de over te dragen ontvangsten in het totaal met 6,5 pct. toe.

1.1.2. De uitgavenevoluitie.

De analyse van de uitgaven van de Federale Overheid kan geschieden op basis van de krediet- en ordonnancieringsevoluties.

Methodologische verwijzing.

Ten einde zo dicht mogelijk aan te sluiten bij het cijfermateriaal dat gebruikt wordt voor de opstelling van de economische hergroepering, die als basisdocumentatie gebruikt wordt voor de opstelling van de overheidsrekening in de nationale boekhouding volgens het ESER-stelsel, werden de ordonnancieringen die verricht werden in de respectievelijke burgerlijke jaren als uitgangspunt genomen.

In die optiek zijn de ordonnancieringen van jaar t samengesteld uit de aanrekeningen op de kredieten van de begroting van het jaar t vermeerderd met de aanrekeningen op de overgedragen (gewone of gefusioneerde) kredieten van het jaar $t-1$.

De navolgende tabel geeft een overzicht van kredieten en ordonnancieringen zoals die tussen de jaren 1992 en 1993 evolueerden.

*Tabel III.13.
Evolutie van de uitgaven van de Federale Overheid
1992-1993.*

	1992		1993		Variatie in %	
	kredieten	ordon.	kredieten	ordon.	kredieten	ordon.
Primaire	983,6	959,9	996,0	966,3	+ 1,3	+ 0,7
<i>benuttingspercentage</i>		<i>97,6%</i>		<i>97,0%</i>		
Rijksschuld	682,1	678,0	696,7	693,2	+ 2,1	-
<i>benuttingspercentage</i>		<i>99,4%</i>		<i>99,5%</i>		
Totaal	1.665,7	1.637,8	1.692,7	1.659,5	+ 1,6	+ 0,4
<i>benuttingspercentage</i>		<i>98,3%</i>		<i>99,6%</i>		

BRON : Administratie van Begroting en Controle op de uitgaven.

Uit deze tabel blijkt dat de primaire uitgaven goed onder controle gebleven zijn. Deze toestand werd evenwel positief beïnvloed door de overname in de rijksschuldbegroting van de interestlasten NMNS (13 miljard) die voorheen op de begroting van Economische Zaken waren voorzien. In 1993 stabiliseerde de staatstoelage aan de Sociale Zekerheid op het nominale peil van het jaar 1992. Nochtans genoot de Sociale Zekerheid van een rechtstreekse toewijzing van ontvangsten. Deze mogen overeenkomstig het advies van het Rekenhof als een alternatieve financiering van de Sociale Zekerheid beschouwd worden.

De in de begroting voorziene uitgaven die uit de hierboven weergegeven cijfers blijken werden beïnvloed door de kapitalisatie van rentelasten en door de aanwending in 1993 van uitgifteverschillen ter vereffening van interestlasten, beide ter gelegenheid van omruilingsaanbestedingen. Ze gaven aanleiding tot een vermindering van de in te schrijven interestlasten. De overname van de interestlasten van de NMNS had evenwel een tegengesteld effect. De werkelijke evoluties op het vlak van de interestbetalingen kunnen aldus best gemeten worden aan de hand van de cijfers uit de nationale rekeningen. Deze cijfers wijzen op een lichte daling van die lasten tussen 1992 en 1993 (van 10,2 pct. naar 10 pct.).

De gedebudgetteerde schuld is in 1993 fors gedaald. Deze daling is toe te schrijven aan de overname, op 1 januari 1993, van de schuld van de NMNS en van de SOCOBESOM.

1990	291,1 miljard
1991	254,8 miljard
1992	254,8 miljard
1993	73,3 miljard.

Op uitgezuiverde basis zijn de gedebudgetteerde verrichtingen 1993 op het peil van 1992 gestabiliseerd (\pm 48 miljard).

1.1.3. Samenvattende beoordeling.

De begroting van de Federale Overheid onderging in 1993 de negatieve effecten van de conjunctuur.

De groei van de rijksmiddelenontvangsten bleef licht positief ten gevolge van de effecten die de opeenvolgende maatregelen hadden. Bovendien heeft de inning van het éénmalig superdividend van de ASLK-holding daar eveneens toe bijgedragen. Voor een deel ging de opbrengst van de maatregelen aan de begroting van de Federale Overheid voorbij, doordat bepaalde ontvangsten onmiddellijk overgedragen werden van de sociale zekerheid. Dit had mede voor gevolg dat aan de uitgavenzijde geen nieuwe kredieten moesten ingeschreven worden voor de Sociale Zekerheid. Bovendien geeft het gebruik van debudgettering en lastenverschuivingen de indruk dat de uitgaven in positieve zin evolueren.

In die context gaf het netto te financieren saldo, dat uiteindelijk de ramingen met 12,0 miljard overtrof, een in positieve zin vertekend beeld van de werkelijke toestand van de financiën van de Federale Overheid. Naarmate de uitzonderlijke en éénmalige ontvangsten wegvallen, moeten bijkomende maatregelen genomen worden ten einde het tekort in de eerste plaats te kunnen stabiliseren en om het daarna verder terug te dringen.

1.2. De evoluties in de Sociale Zekerheid op basis van de budgettaire evenwichtstabellen.

De budgettaire evoluties m.b.t. de sociale zekerheid kunnen in hoofdzaak verklaard worden door de ontvangsten- en uitgavenverrichtingen die opgenomen zijn in de evenwichtstabellen van de twee grootste sectoren met name het stelsel van de werknemers en dat van de zelfstandigen.

In tegenstelling tot vorige jaren vertrekken we voor de huidige beoordeling van het stelsel van de werknemers vanuit de werktabellen op transactiebasis die door de Administratie van Sociale Voorzorg worden opgesteld. Deze tabellen werden genomen omdat ze enerzijds nauwer aansluiten bij de concepten van de nationale rekeningen en anderzijds omdat er geen actualisering voor het recente verleden wordt bijgehouden van de gelijkaardige tabellen in kasoptiek. Voor het stelsel van de zelfstandigen blijven we vertrekken van de overzichtstabellen zoals deze in de Algemene Toelichting worden weergegeven en die eerder uitgaan van een kasoptiek. De afwijkingen tussen kas- en transactiebasis zijn in dit stelsel veel beperkter.

1.2.1. De Sociale Zekerheid voor werknemers.

Op basis van de navolgende tabel kan de evolutie van de sociale zekerheid voor werknemers tussen 1992 en 1993 afgelezen worden.

De bijdragen zijn, ondanks de in 1992 doorgevoerde verhogingen, ingevolge de slechte conjunctuur slechts in beperkte mate toegenomen. De eigenlijke staatstussenkomst bleef

geblokkeerd, doch werd vanaf 1993 opnieuw aangevuld met extra overdrachten van fiscale middelen naar het Fonds voor Financieel Evenwicht (FFE).

Aan de uitgavenzijde kan ook duidelijk de invloed van de conjunctuur afgelezen worden. De werkloosheidsuitgaven stegen in 1993 met 13,5 pct.

Daarentegen lijkt de voortdurende groei in de ZIV-zorgen, die in de vorige jaren werd vastgesteld, enigszins af te nemen. Na een zeer forse groei in 1991 en 1992 wordt voor 1993 nog een toename van 3,6 pct. vastgesteld.

In de overige takken van de sociale zekerheid is het vooral de tak kinderbijslag die ingevolge de afschaffing van de inhoudingen in 1992 fors groeit in 1993.

*Tabel III.14.
Evolutie in de sociale zekerheid voor werknemers (a)
1992-1993.*

	1992	1993	% variatie 92/93
<i>miljarden</i>			
Bijdragen	956,8	986,6	+ 2,8
<i>Sociale bijdragen</i>	809,6	818,9	+ 1,1
<i>Andere bijdragen</i>	17,2	21,7	+ 26,2
<i>Loonmatiging (FFE)</i>	133,0	146,0	+ 9,8
Staatstussenkomst	192,0	192,0	-
Toegewezen ontvangsten	21,6	24,7	+ 14,4
Diverse ontvangsten	22,4	22,0	- 1,8
<i>Totaal ontvangsten</i>	1.195,8	1.225,3	+ 2,5
Prestaties	1.141,8	1.199,7	+ 5,1
<i>ZIV-zorgen</i>	334,5	346,5	+ 3,6
<i>ZIV-invaliditeit</i>	87,7	89,1	+ 1,6
<i>RVP</i>	385,2	403,5	+ 4,8
<i>RKW</i>	107,7	113,6	+ 5,5
<i>F.A.O.</i>	5,7	5,9	+ 3,5
<i>F.B.Z.</i>	15,4	15,6	+ 1,3
<i>RVA-werklozen</i>	153,0	173,7	+ 13,5
<i>RVA-bruggpensioen</i>	52,6	51,8	- 1,5
Diverse uitgaven	63,4	58,8	- 7,3
<i>Totaal uitgaven</i>	1.205,2	1.258,5	+ 4,4
<i>Saldo</i>	- 9,4	- 33,2	

(a) Mits uitsluiting van de interne transferten

BRON : Eigen berekeningen op basis van gegevens van het Ministerie van Sociale Voorzorg.

1.2.2. De Sociale Zekerheid voor zelfstandigen.

De tabel hierna geeft de evolutie van de ontvangsten en uitgaven in het stelsel van de sociale zekerheid voor zelfstandigen tussen 1992 en 1993.

*Tabel III.15.
De sociale zekerheid voor zelfstandigen 1992-1993.*

	1992	1993	% variatie 92/93
			<i>miljarden</i>
Bijdragen	68	71	+ 4,4
Staatstussenkomst	39	39	+ 0,0
Overige	5	3	- 40,0
Totaal ontvangsten	112	113	+ 0,9
Prestaties	102	106	+ 3,9
- Pensioen	62	64	+ 3,2
- Gezinsbijslag	13	13	+ 0,0
- ZIV-zorgen	23	24	+ 2,1
- ZIV-invaliditeit	5	5	+ 0,0
Overige	12	10	- 16,7
Totaal uitgaven	114	117	+ 2,6
Saldo	-3	-4	

BRON : Algemene Toelichting 1992-1993

Ingevolge de maatregelen die in 1992 (begrotingscontrole) werden genomen en die pas vanaf 1993, op jaarbasis, hun volle rendement kenden kon de bijdragengroei op een redelijk peil gehouden worden. Ook voor de zelfstandigen blijkt de conjunctuurinzinking sterk in de ontvangsten door te spelen ingevolge de relatieve achteruitgang van het inningspercentage t.o.v. de jaren 1990-1991.

De prestaties in de pensioensector groeiden matig onder invloed van een beperkte toename van het aantal gepensioneerden en door de spreiding in de invoering van de 5° fase van het pensioenplan.

De uitgaven voor kinderbijslag stabiliseerden, terwijl de groei van de prestaties in de sector ZIV-zorgen in 1993, zoals bij de werknemers, naar een lager niveau is teruggevallen.

In die context, sloot het stelsel van de zelfstandigen ook het jaar 1993 af met een tekort.

2. Entiteit II.

De evoluties m.b.t. de Entiteit II worden voor 1992-1993 in de navolgende paragrafen opgesplitst volgens de twee sectoren die deel uitmaken van deze entiteit.

De Gemeenschappen en de Gewesten komen op een gedesaggregeerde wijze aan bod.

De lokale overheden, worden wegens het gebrekkige cijfermateriaal dat desbetreffend bestaat, slechts zeer summier behandeld.

2.1. De budgettaire evoluties m.b.t. de Gemeenschappen en de Gewesten.

In de navolgende punten wordt de uitvoering van de begrotingen 1992 en 1993, op kas- en ordonnanceringsbasis, vergeleken met de kredietgegevens volgens de aangepaste begroting.

Bij gebrek aan coherent gestandaardiseerd cijfermateriaal m.b.t. de uitvoering van de begrotingen op ordonnanceringsbasis kon de vergelijking met de norm van de Afdeling slechts moeilijk doorgevoerd worden en dienen de conclusies daarvan met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden. In het kader van de beslissingen van het Overlegcomité (58) heeft de Voorzitter van de Afdeling aan alle deelgebieden een brief gezonden waarin uitdrukkelijk gevraagd werd de gedetailleerde uitvoeringsgegevens m.b.t. de begrotingen zo vlug mogelijk ter beschikking van de Afdeling te stellen. Daaronder dient zowel begrepen te worden de gegevens m.b.t. economische hergroepering als alle andere elementen die bepalend zijn voor de norm (intresten, aflossingen, uitvoering van leningsmachtigingen en schuldevolutie). Daarnaast werden bijkomende gegevens gevraagd die een kwalitatieve evaluatie van de budgettaire situatie van de Gemeenschappen en de Gewesten moeten mogelijk maken.

Methodologische verwijzing.

In de hierna weergegeven beschouwingen dienen de ordonnancerings van het jaar t gezien te worden als de aanrekeningen op de begroting van het jaar t, waaraan de aanrekeningen op de overgedragen kredieten van het jaar t-1 maar uitgevoerd in het jaar t, werden toegevoegd. Op die wijze werd gestreefd naar een uniformisering van de gebruikte begrippen. Ook de nationale boekhouding, die steunt op de economische hergroepering, vertrekt vanuit die gegevens.

Tenzij anders vermeld werden hierna de ordonnancerings genomen op het ogenblik van hun vertrek naar het Rekenhof. De aanrekeningen m.b.t. de ontvangsten gaan van hetzelfde principe uit.

De bruto debudgetteringen worden geacht op kredietniveau overeen te stemmen met de leningsmachtigingen. In termen van begrotingsuitvoering wordt, ten einde de netto-debudgetteringen (bruto debudgetteringen min aflossingen) te meten, de evolutie van de gedebudgetteerde schuld weerhouden.

De jaarverslagen 1992 en 1993 gaven een evaluatie van de begrotingen van de Gemeenschappen en de Gewesten van die jaren t.o.v. de normen van de Afdeling.

Voor 1992 werd gesteld dat de normnaleving in begrotingstermen vrij correct was. De Afdeling heeft toen gewezen op beperkte afwijkingen.

Voor de normnaleving m.b.t. de aangepaste begrotingen 1993, dient teruggegrepen te worden naar de normen die opgenomen waren in het Jaarverslag 1993 en die rekening hielden met de financiële gevolgen van de St.-Michielsakkoorden (59).

59 Die benadering is verschillend van deze die werd aangehouden in het Jaarverslag 1993, waar de initiële begrotingen werden vergeleken met de norm voor 1993 zoals die in het Jaarverslag 1992 (voor de St.-Michielsakkoorden) stond.

2.1.1. De Vlaamse Gemeenschap.

2.1.1.1. De begrotingen 1992-1993.

*Tabel III.16.
Vlaamse Gemeenschap.
Begrotingen 1992-1993 - Kredieten en realisaties.*

	1992			1993		
	Aangepaste kredieten	Ordonnanceringen	Kas	Aangepaste kredieten	Ordonnanceringen	Kas
Ontvangsten	407,4	398,2	417,8	435,6	435,9	450,9
<i>real. %</i>		<i>97,7%</i>	<i>102,6%</i>		<i>100,1%</i>	<i>103,5%</i>
Uitgaven	441,3	428,0	445,4	482,5	458,8	482,8
<i>real. %</i>		<i>97,0%</i>	<i>100,9%</i>		<i>95,1%</i>	<i>100,0%</i>
Saldo	-33,9	-29,8	-27,6	-46,9	-22,9	-31,9

BRON : Documenten Vlaamse Gemeenschap.

Voorafbeelding van de uitvoering van de begroting 1993. Rekenhof.

De uitvoering van de begroting is sinds 1991 nagenoeg op kruissnelheid gekomen. De aangerekende ontvangsten laten, gezien hun aard, geen significante afwijking t.o.v. de ramingen vaststellen (60). Tussen beide jaren belooft hun groei 5,7 pct. De kasontvangsten hebben de neiging om verder af te wijken. Dit is een gevolg van het feit dat ze ook rekening houden met de ontvangsten van de meeste pararegionale- of -communautaire instellingen (61).

Aan de uitgavenzijde blijft er op ordonnanceringsbasis een marge van 3 à 5 pct. op een begroting van \pm 450 miljard wat aanleiding geeft tot ongeveer 15 à 20 miljard niet aangewende kredieten per jaar. Op die basis zijn de uitgaven in 1993 toegenomen met 6,9 pct. Het feit dat de kasgegevens ondanks de vermelde evoluties op ordonnanceringsvlak toch de vooropgestelde kredieten benaderen of zelfs overschrijden is te wijten aan de imputatie van de uitgaven van instellingen waarvan ook de ontvangsten werden opgenomen in de kassituatie.

60 Het Rekenhof heeft vastgesteld dat de algemene rekening over 1991 uiteindelijk nog 10 miljard meer ontvangsten voorzag dan de voorafbeelding 1991. Het laat beschikbaar komen van rekeningen van rekenplichtigen ligt aan de basis van dat verschil.

61 Het NFS van 1993 werd voor 6,9 miljard gunstig beïnvloed door de verrekening van de ontvangsten en uitgaven van DAB'S en ION.

Hoewel de vastleggings- en ordonnanceringskredieten in de beschouwde jaren in evenwicht waren, blijkt er, op uitvoeringsbasis, toch een groei van het vastleggingsencours op de gesplitste kredieten met 5 à 6 miljard per jaar. Dit encours is per eind 1993 opgelopen tot meer dan 60 miljard. Volgens de Vlaamse Gemeenschap zouden hierin nog een aantal niet meer uit te voeren vastleggingen zitten. Zelfs in die hypothese blijkt het encours vrij hoog om gefinancierd te worden met het huidige niveau van ordonnanceringskredieten (\pm 40,0 miljard).

De Vlaamse Gemeenschap maakt ook een ruim gebruik van vastleggingsmachtigingen. In de mate dat de ermee overeenstemmende vereffeningskredieten niet op hetzelfde niveau liggen ontstaat daardoor een verschuiving van lasten naar de toekomst.

2.1.1.2. De schuldevolutie.

a) De directe schuld.

De navolgende tabel geeft een overzicht van de schuldevolutie (62) van de Vlaamse Gemeenschap.

*Tabel III.17.
Vlaamse Gemeenschap - Uitstaande directe schuld (a)
1991-1993.*

<i>miljarden</i>			
per 31/12	Geconsolideerd	Vlottend (b)	Totaal
1991	23,0	- 10,0	13,0
1992	38,0	2,6	40,6
1993	71,5	1,0	72,5

(a) Een negatief teken duidt op een belegging.

(b) Bepaald als verschil tussen de gecumuleerde netto te financieren saldi en de geconsolideerde leningen.

BRON : Schuldstatistiek Vlaamse Gemeenschap.

De Vlaamse Gemeenschap financiert zich voornamelijk door privé-uitgiften met een looptijd die tussen 5 en 10 jaar schommelt. De leningen hebben in veel gevallen een vlottende of met vaste intervallen herzienbare rentevoet. Ze zijn terugbetaalbaar op de eindvervaldag. De korte termijn financieringsbehoeften kunnen eveneens gedekt worden via de uitgifte van thesauriebewijzen. Deze worden voor een maximaal bedrag van 10 miljard geplaatst bij een daartoe aangewezen bankinstelling die zorgt voor de verdere plaatsing op de financiële markten.

62 De schuld van de NV ARDIFIN werd in 1993 door de Vlaamse Gemeenschap overgenomen. Om redenen van vergelijkbaarheid in de tijd werd ze in de navolgende tabellen nog bij de gedebudgetteerde schuld gerangschikt.

b) De gedebudgetteerde schuld.

In de hierna weergegeven cijfers m.b.t. de evolutie van de gedebudgetteerde verrichtingen werd de evolutie van de huisvestingsschulden uitgesloten.

In onderstaande tabel werd, ten einde de vergelijkbaarheid van de cijfers te behouden, de schuld van de NV ARDIFIN, die ondertussen werd overgenomen door de Vlaamse Gemeenschap, nog gerangschikt bij de gedebudgetteerde schuld. Bovendien werd ingevolge de conventie van 21/12/1993 tussen GIMVINDUS en de Vlaamse Gemeenschap de aflossing van de consortiumlening (63) volledig ten laste gelegd van vermelde instelling en dit in het kader van de herschikking van bepaalde overheidstussenkomsten en het beheer van de opgebouwde activa. Die lening werd daarom uit het overzicht van de gedebudgetteerde schuld gesloten.

Rekening houdend met voorgaande elementen en wetende dat vanaf 1993 bijna (64) alle debudgetteringen in de begroting werden geïntegreerd, wekt het geen verwondering dat de uitstaande schuld eind 1993 was afgenomen.

*Tabel III.18.
Vlaamse Gemeenschap.
De gedebudgetteerde verrichtingen 1991-1993.*

	<i>miljarden</i>		
	1991	1992	1993
Leningsmachtigingen	+ 13,5	+ 15,1	-
Aflossing in begroting	- 3,1	- 3,6	- 3,9
Potentiële evolutie	+ 10,4	+ 11,5	- 3,9
Werkelijke evolutie	+ 6,1	+ 13,2	- 1,1 (a)

(a) Evolutie van de gedebudgetteerde schuld, exclusief de consortiumlening GIMVINDUS.

BRON : Begrotingsdocumenten en schuldstatiek Vlaamse Gemeenschap.

De stand van de gedebudgetteerde schuld van de Vlaamse Gemeenschap wordt in navolgende tabel gegeven. Wegens het verschillende karakter dat onderscheiden delen van deze schuld hebben, werd ze opgesplitst in volledig gedebudgetteerde schuld en de schuld van de sector van de sociale huisvesting (65).

De opmerkelijke daling van de volledig gedebudgetteerde schuld per eind 1993 is een gevolg van de reeds vermelde conventie tussen de Vlaamse Gemeenschap en de NV GIMVINDUS. Ingevolge die overeenkomst heeft de NV GIMVINDUS, o.a. de aflossing van die lening overgenomen.

63 Lening m.b.t. de verrichtingen van de "nationale sectoren".

64 Alleen de herfinanciering van de aflossingen van de lening m.b.t. bouw- en aankooppremies verloopt nog buiten begroting.

65 Deze schuld werd mee in het simulatiemodel opgenomen om ook de kapitalisatie van interesten, binnen het ALESII, mee te normeren.

Deze schuld bevat zoals de bijlage aantoont ook nog een ruim pakket schuld die ontstaan is in hoofde van de buiten begroting gefinancierde toekenning van premies voor de bouw of aankoop van woningen.

Tegenover de schuld in de sector van de sociale huisvesting die uitstaat t.o.v. het ALESH (en die dateert van voor de regionalisering van 1980) en de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (na regionalisering tot en met 1993) (66), staat een belangrijk pakket activa dat geleidelijk terugvloeit in de vorm van aflossings- en intrestbetalingen op die schulden. Daarom mag deze schuld niet gelijkgeschakeld worden met de traditionele gedebudgetteerde schuld waartegenover geen actief staat. De schuldevolutie toont dat vanaf 1993 geen kapitalisatie van intresten heeft plaatsgevonden.

*Tabel III.19.
Vlaamse Gemeenschap.
Gedebudgetteerde schuld 1990-1993.*

miljarden

	Eigenlijk gedebudgetteerde schuld		Soc.huisvest. (b) (ALESH)	
	Uitstaand bedrag	Evolutie	Uitstaand bedrag	Evolutie
1990	118,2		110,8	
1991	124,2	+ 6,1	116,6	+ 5,8
1992	137,4	+ 13,2	120,3	+ 3,7
1993	105,4 (a)	- 32,0	119,3	- 1,0

(a) Ingevolge wegvallen van het consortiumkrediet - GIMVINDUS (30.941,8 miljoen per 31/12/1992).

(b) Een groot deel van deze schuld wordt, gespreid over zeer lange termijn, (33 of 66 jaar) terugbetaald door de lokale maatschappijen voor sociale woningbouw.

BRON : Schuldstatistieken Vlaamse Gemeenschap.

2.1.1.3. Samenvattend.

De begroting van de Vlaamse Gemeenschap evolueert nu op kruissnelheid.

De ordonnanceringsgegevens tonen evenwel aan dat de kredieten tot op heden nooit ten volle werden uitgeput en dat er zelfs vrij ruime marges blijven.

66 Vanaf 1994 werden alle verrichtingen m.b.t. de sociale huisvesting in de begroting geïntegreerd.

Indien we de normnaleving benaderen vanuit de som van het te financieren saldo op ordonnanceringsbasis en de netto-toename van de debudgetteringen dan mag men stellen dat de Vlaamse Gemeenschap in 1993 binnen de norm is gebleven. Voor 1992 wordt er wel een overschrijding van \pm 6 miljard vastgesteld.

	<i>miljarden</i>			
	Te financieren saldo (ordonnanceringen)	Netto-debudget- teringen (a)	Totaal	Norm
1992	- 29,8	- 16,9	- 46,7	- 42,5
1993	- 22,9	+ 2,1	- 20,8	- 38,4

(a) Inclusief variatie van de schuld van de sociale huisvesting.

De evolutie van het encours op de vastleggingen is in de voorbije jaren steeds toegenomen wat op termijn aanleiding kan geven tot het volledig uitputten van de bestaande marges op de ordonnanceringskredieten. Bovendien noopt het gebruik van vastleggingsmachtigingen tot voorzichtigheid.

De Afdeling acht het wenselijk dat de Vlaamse Gemeenschap bij de officiële publicaties, die op regelmatige tijdstippen via het Belgisch Staatsblad geschieden, een duidelijk onderscheid zou maken tussen de budgettaire en extra-budgettaire verrichtingen, zodat de eigenlijke begrotingsuitvoering duidelijker tot uiting zou komen.

In die zin zou een eventuele beperking van het aantal Diensten met Afzonderlijk Beheer, para-communautaire en para-regionale instellingen kunnen bijdragen tot een verbeterde doorzichtigheid van de begroting.

2.1.2. De Franse Gemeenschap.

2.1.2.1. Begrotingen 1992-1993.

Tabel III. 20.
Franse Gemeenschap.
Begrotingen 1992-1993 - Kredieten en realisaties (a) (b).

miljarden

	1992			1993		
	Aangepaste kredieten	Ordonnanceringen	Kas	Aangepaste kredieten	Ordonnanceringen	Kas
Ontvangsten	191,6	188,6	193,7	209,6	208,6	213,7
<i>real. %</i>		<i>98,5%</i>	<i>101,1%</i>		<i>99,5%</i>	<i>102,0%</i>
Uitgaven	198,8	198,2	202,9	217,0	217,7	218,3
<i>real. %</i>		<i>99,7%</i>	<i>102,1%</i>		<i>100,3%</i>	<i>100,6%</i>
Saldo	- 7,2	- 9,6	- 9,2	- 7,4	- 9,1	- 4,6

(a) Exclusief verrichtingen op de afzonderlijke sectie, vanaf 1993 inclusief de organieke fondsen.

(b) Exclusief de aflossingen op de directe schuld.

BRON : Préfiguration de l'exécution du budget 1993. Cour des Comptes.

De begroting en haar uitvoering zijn ook hier op kruissnelheid gekomen. De ordonnanceringscijfers tonen dat de ontvangsten (67) bijna volledig gerealiseerd worden. Ingevolge de aanrekening van ontvangsten op de traditionele begrotingsfondsen en terugstortingen stijgen de ontvangsten op kasbasis boven de kredieten uit. In 1993 bevatten deze overigens voor de eerste maal 12 miljard éénmalige ontvangsten uit de opbrengst van de verkoop van de schoolgebouwen. Rekening houdend met alle ontvangsten kon er tussen 1992 en 1993 een ontvangstengroei van 9 pct. vastgesteld worden, zonder die éénmalige ontvangsten zou die groei nog 5,9 pct belopen hebben.

De uitgaven op ordonnanceringsbasis tonen dat de begroting ten volle werd uitgevoerd. Tussen 1992 en 1993 beliep de groei 9,5 pct. Op kasbasis liggen de uitgaven hoger doordat dubbele aanrekeningen (gecompenseerd aan ontvangstenzijde) plaatsvonden en doordat in de kaspositie ook de verrichtingen van de afzonderlijke sectie van de begroting zijn inbegrepen.

De vastleggingskredieten en de vastleggingsmachtigingen, zijn zeer beperkt in omvang en laten op basis van de beschikbare gegevens geen verdere ontsporing vermoeden.

67 De bijkomende overdracht van het kijk- en luistergeld die in 1993 met terugwerkende kracht werd doorgevoerd werd op de begroting 1992 geïmputeerd (zoals uitdrukkelijk vermeld in de begrotingswet van 1993) en niet op 1993 waar deze bijkomende opbrengst wel in de kascijfers zit.

2.1.2.2. Schuldevolutie.

a) De directe schuld.

*Tabel III.21.
Franse Gemeenschap.
Uitstaande directe schuld 1991-1993 (a).*

per 31/12	Geconsolideerd	Vlottend (b)	Totaal
1991	8,8	6,2	15,0
1992	22,6	1,6	24,2
1993	30,1	- 1,3	28,8

miljarden

(a) Negatief teken duidt op een belegging.

(b) Bepaald als verschil tussen de gecumuleerde netto te financieren saldi en de geconsolideerde leningen.

BRON : Schatkisttoestand (intern).

De Franse Gemeenschap heeft tot op heden alleen privé-leningen uitgegeven met een looptijd die meestal schommelt tussen 5 en 10 jaar. Deze leningen, overwegend afgesloten met een vlottende rentevoet, worden meestal terugbetaald in de vorm van jaarlijkse constante annuïteiten.

b) De gedebudgetteerde schuld.

Tabel III.22.
Franse Gemeenschap.
De gedebudgetteerde verrichtingen 1991-1993.

	<i>miljarden</i>		
	1991	1992	1993
Leningsmachtigingen	+ 7,7 (a)	+ 2,4	+ 3,4
Aflossing in begroting	- 0,2	- 0,5	- 1,5
Potentiële evolutie	+ 7,5	+ 1,8	+ 1,9
Werkelijke evolutie (r)			
- excl. lening beheersmaatschappij	+ 4,9	+ 2,6	+ 2,0
- incl. lening beheersmaatschappij	+ 4,9	+ 2,6	+ 11,0

(a) Inclusief de lening van 6,5 miljard door de Franse Gemeenschap aangegaan voor de financiering van de universiteiten.

BRON : Begrotingsdocumenten Franse Gemeenschap.

De traditionele gedebudgetteerde verrichtingen die aan de Franse Gemeenschap aangerekend worden bestaan voornamelijk uit de opname van leningen voor de financiering van sommige communautaire instellingen, de bouw van ziekenhuizen en sinds 1993 ook uit de financiering van sommige infrastructuurwerken.

De werkelijke evolutie van de gedebudgetteerde schuld sluit in 1992 en 1993 (68) relatief goed aan bij de ramingen. De overschrijding van 1992 is te wijten aan de kapitalisatie van intresten op de lening voor de universiteiten.

Aangezien de Franse Gemeenschap geniet van de éénmalige ontvangsten van de verkoop van de schoolgebouwen, werden de leningen van de beheersmaatschappijen voor 75 pct. (9 miljard in 1993) op haar norm geïmputeerd (69). Op die wijze wil de Afdeling eveneens duidelijk maken dat het in de huidige budgettaire context de Franse Gemeenschap is die de noodzakelijke saneringsinspanning moet leveren om haar begroting opnieuw gezond te maken.

68 Schuldevolutie exclusief leningen van de beheersmaatschappijen.

69 De Afdeling is er zich van bewust dat dit dossier nog in volle evolutie is en dat de uiteindelijke last die uit de vermelde leningen voortvloeit nog elders kan geïmputeerd worden. Zo werd de overige 25 pct. nu reeds toegewezen aan de Franse Gemeenschapscommissie die er de nodige kredieten voor voorziet in haar begroting.

*Tabel III.23.
Franse Gemeenschap.
Gedebudgetteerde schuld 1990-1993.*

	Totaal	Evolutie
1990	23,8	
1991	28,7	+ 4,9
1992	31,3	+ 2,6
1993		
- Excl. beheersmaatschappijen	33,3	+ 2,0
- Incl. beheersmaatschappijen	42,3	+ 11,0

BRON : Documenten Franse Gemeenschap.

2.1.2.3. Samenvattend.

De begroting van de Franse Gemeenschap wordt elk jaar tot op een half procent na uitgeput. Er is daardoor geen vrije marge meer beschikbaar.

Op basis van ordonnanceringsgegevens voor 1992 en 1993 die rekening houden met de opbrengst van de overbruggingsleningen (12 miljard in 1993) stellen we voor beide jaren een overschrijding van de gedebudgetteerde tekorten vast.

Indien we de normnaleving, op basis van de voorliggende ordonnanceringscijfers, en de netto-debudgetteringen willen benaderen dan geeft dit het navolgend beeld :

	Te financieren Saldo (ordonnanceringen)	Netto-debudget- teringen	Totaal	Norm
1992	- 9,6	- 2,6	- 12,2	- 9,0
1993				
- Excl. beheersmij.	- 9,1	- 2,0	- 11,1	- 9,1
- Incl. beheersmij.	- 9,1	- 11,0	- 20,1	

Zowel in 1992 als in 1993 werd een overschrijding vastgesteld.

De overschrijding voor 1993 kon beperkt worden door de inning van éénmalige ontvangsten uit de verkoop van schoolgebouwen (12 miljard) waarvan slechts 75% werd aangerekend op de norm terwijl de resterende 25% ten laste komen van de Franse Gemeenschapscommissie.

De vermelde opbrengst stemt overeen met de omvang van de structurele inspanning die de Franse Gemeenschap op jaarbasis zal moeten leveren om opnieuw over een gezonde begroting te kunnen beschikken en om de stabilisatie van haar schuld tegen het einde van de overgangsfaze veilig te stellen.

De Franse Gemeenschap publiceert op onregelmatige tijdstippen haar thesauriegegevens in het Belgisch Staatsblad. Dat bemoeilijkt de opvolging van de begroting.

De Afdeling acht het bovendien wenselijk dat de Franse Gemeenschap in haar thesaurie-overzichten eveneens een duidelijk onderscheid zou maken tussen budgettaire en extra-budgettaire gegevens. In die context zou het bovendien aangewezen zijn om over direct afleesbare ordonnanceringsgegevens te kunnen beschikken. Tenslotte lijkt het aangewezen om in de thesaurietoestand een direct afleesbaar netto of bruto te financieren saldo, volgens de geëigende definities op te nemen.

De schuldgegevens werden tot op heden nog op geen enkele wijze officieel gepubliceerd. Het intern thesaurierapport geeft wel, in detail, de directe schuldevolutie weer.

2.1.3. Het Waalse Gewest.

2.1.3.1. Begrotingen 1992-1993.

*Tabel III.24.
Waalse Gewest - Begrotingen 1992-1993 (a)
Kredieten en realisaties.*

miljarden

	1992			1993		
	Aangepaste kredieten	Ordonnanceringen	Kas	Aangepaste kredieten	Ordonnanceringen	Kas
Ontvangsten	101,6	101,1	102,6	114,7	111,8	113,1
<i>real. %</i>		<i>99,5%</i>	<i>101,0%</i>		<i>97,5%</i>	<i>98,6%</i>
Uitgaven	121,5	113,0	117,2	132,0	122,0	122,8
<i>real. %</i>		<i>93,0%</i>	<i>96,5%</i>		<i>92,4%</i>	<i>93,0%</i>
Saldo	- 19,9	- 11,9	- 14,6	- 17,3	- 10,2	- 9,7

a) Exclusief afzonderlijke sectie maar inclusief de organieke begrotingsfondsen.

BRON : Documenten Waals Gewest.

Préfiguration de l'exécution du Budget 1993; Cours des Comptes.

De begrotingen 1992 en 1993 kunnen beschouwd worden als begrotingen op kruissnelheid.

Zowel de ontvangsten op ordonnancerings- als op kasbasis benaderen zeer dicht de vooropgestelde cijfers. Voor het jaar 1993 kunnen de minderontvangsten in hoofdzaak verklaard worden door de evoluties m.b.t. de "eigen" niet-fiscale ontvangsten en de trekkingsrechten (70). Tussen 1992 en 1993 namen de aangerekende ontvangsten met 10,5 pct. toe wat naast de toename van de middelen volgens de financieringswet toe te schrijven is aan de sterke stijging van de toegewezen ontvangsten (milieuheffingen) (71).

De uitgaven liggen in beide jaren relatief sterk beneden de vooropgestelde kredieten. Jaarlijks blijft er aldus ongeveer 7,0 pct. van de kredieten die op ordonnanceringsvlak niet gebruikt worden. De groei van de uitgaven tussen 1992 en 1993 belooft op voormelde basis 8,0 pct.

70 Het Waalse Gewest voorziet in de begrotingen de jaarlijkse indexering, terwijl de Federale Overheid de nominale blokkering voorziet.

71 De toegewezen ontvangsten nemen toe ingevolge inwerkingtreding van het decreet van 17 december 1992 op de afvalstoffen en de imputatie van reeds in 1992 verrichte ontvangsten.

Als gevolg van de evoluties realiseert het Waalse Gewest, jaarlijks, een beter tekort dan wat geraamd wordt in de begrotingen. Die tekorten weerspiegelen zich in de hierna weergegeven evolutie van de directe schuld.

Die realisaties worden evenwel overschaduwed door het relatief hoge niveau van het encours op de vastleggingen. Dat encours aan vastleggingen op de eigenlijke begroting (d.w.z. excl. organieke en traditionele begrotingsfondsen (72)) beliep per eind 1993, 54,0 miljard. Het blijft daardoor boven het in de Algemene Toelichting vooropgestelde optimale niveau (73). In relatieve termen ligt dit niveau op ongeveer dezelfde hoogte als in de Vlaamse Gemeenschap.

Door een relatief beperkt gebruik te maken van de vastleggingsmachtigingen (2,0 à 3,0 miljard per jaar) wordt de kans op een explosieve ontwikkeling van de betalingskredieten die daaruit, na verloop van tijd volgen, beperkt.

Het behoud van organieke en traditionele begrotingsfondsen naast elkaar vertroebelt evenwel het begrotingsbeeld. Gezien de traditionele begrotingsfondsen nog alleen middelen van buiten de begroting ontvangen zou de omvorming ervan in organieke fondsen geen probleem mogen stellen. Op die wijze zou het Gewest dan ook voldoen aan de wetten op de rijkscomptabiliteit.

2.1.3.2. Schuldevolutie.

a) De directe schuld.

*Tabel III.25.
Waalse Gewest.
Uitstaande directe schuld 1991-1993 (a).*

	<i>miljarden</i>		
per 31/12	Geconsolideerd	Vlottend (b)	Totaal
1991	-	2,9	2,9
1992	17,0	0,5	17,5
1993	33,0	- 5,8	27,2

(a) Een negatief teken duidt op een belegging.

(b) Bepaald als verschil tussen de gecumuleerde netto te financieren saldi en de geconsolideerde leningen.

BRON : Schatkisttoestand (intern).

72 Het encours op de variabele kredieten is tussen 1992 en 1993 gestegen van 145,5 tot 753,1 miljoen tegenover de afzonderlijke sectie waar het encours in 1993 gestabiliseerd is op 2,3 miljard.

73 De Algemene Toelichting 1994 van het Waalse Gewest stelt dat in een optimale evenwichtssituatie de gesplitste ordonnanceringskredieten en de gesplitste vastleggingskredieten aan elkaar gelijk moeten zijn en dat terzelfdertijd het encours aan vastleggingen moet overeenstemmen met de gesplitste ordonnanceringskredieten. De begroting 1993 (excl. organieke en traditionele begrotingsfondsen) voorzag 35 miljard gesplitste ordonnanceringskredieten.

Het Waalse Gewest heeft zich tot op heden voornamelijk gefinancierd op een periode die ligt tussen 5 en 7 jaar. De meeste leningen hebben een vlottende rentevoet. Ze worden op de eindvervaldag ineens terugbetaald.

b) De gedebudgetteerde schuld.

*Tabel III.26.
Waalse Gewest.
De gedebudgetteerde verrichtingen 1991-1993 (a).*

	<i>miljarden</i>		
	1991	1992	1993
Leningsmachtigingen	+ 2,4	+ 4,2	+ 3,3
Aflossing in begroting	- 1,4	- 1,6	- 1,7
Potentiële toename	+ 1,0	+ 2,6	+ 1,1
Werkelijke evolutie	+ 0,1	+ 2,4 (b)	+ 0,9

(a) Traditionele debudgettering exclusief sociale huisvesting.

(b) Vanaf 1992 exclusief leningen Charleroi en Luik overgenomen door CRAC (2,030 miljoen).

BRON : Begrotingsdocumenten.

Het Waalse Gewest heeft de leningsmachtigingen die in de begroting voorzien waren meestal ook volledig opgenomen. Dit blijkt uit de vergelijking van de potentiële en de werkelijke evolutie m.b.t. de traditionele gedebudgetteerde verrichtingen.

*Tabel III.27.
Waalse Gewest.
Gedebudgetteerde schuld 1990-1993.*

miljarden

	Eigenlijke gedebudgetteerde schuld		Sociale huisvesting (FADELS)	
	Uitstaand bedrag	Evolutie	Uitstaand bedrag	Evolutie
1990	44,1		91,9	
1991	44,3	+ 0,2	99,7	+ 7,8
1992	44,6 (a)	+ 0,4 (a)	104,0	+ 4,3
1993	45,5	+ 0,9	104,4	+ 0,4

(a) Schulddaling voor 2,0 miljard toe te schrijven aan de overname van leningen in het CRAC-stelsel. Werkelijke evolutie + 2,4 miljard.

BRON : Begrotingsdocumenten Waals Gewest.

De evolutie van de gedebudgetteerde schuld werd in het verleden sterk beïnvloed door de evolutie van de schuld in de sector van de sociale huisvesting die, in hoofdzaak, in 1989 van de Federale Overheid werd geërfd. In 1993 lag de toename op een veel lager niveau. Er wordt nogmaals (zie ook Vlaamse Gemeenschap) op gewezen dat die schuld een speciaal karakter heeft, gezien een groot deel ervan terugbetaald wordt door middelen die van buiten de begroting komen.

2.1.3.3. Samenvattend.

Hoewel de begroting nu op kruissnelheid lijkt gekomen, bleef er op ordonnanceringsniveau nog een relatief ruime marge beschikbaar.

De debudgetteringen zijn binnen de perken gebleven en een beperkt gebruik van de leningsmachtigingen zorgde voor een stabilisatie van de schuld.

Indien we de normnaleving op basis van de vermelde cijfers willen nagaan, geeft dit ons het navolgende beeld :

	Te financieren saldo (ordonnanceringen)	Netto- debudgetteringen (a)	Totaal	Norm
1992	- 11,9	- 6,7	- 18,6	- 17,4
1993	- 10,2	- 1,3	- 11,5	- 17,9

(a) Inclusief sociale huisvesting.

Het Waalse Gewest heeft op basis van deze gegevens in 1992 de norm overschreden, maar blijft in 1993 ruim binnen de vooropgestelde marges.

Het vastleggingsencours is in 1993 niet verder toegenomen, maar stabiliseert zich op een hoog niveau t.o.v. de objectieven van het Gewest.

Het Waalse Gewest heeft slechts sporadisch de officiële schatkist- en schuldgegevens in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd, waardoor een opvolging van de begrotingsuitvoering bemoeilijkt wordt. Een regelmatige publicatie van die gegevens is wettelijk vereist en zou ten zeerste wenselijk zijn.

De Afdeling kan evenwel op maandelijks basis beschikken over het gedetailleerd thesaurieverslag.

De Algemene Toelichting bij de begrotingen van de verschillende jaren bevat een enorme bron aan statistische informatie zowel m.b.t. de uitvoering van de begrotingen van de voorgaande jaren als m.b.t. de evolutie van de schuld. Zij kan als voorbeeld gesteld worden voor de overige deelgebieden.

2.1.4. Het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

2.1.4.1. Begrotingen 1992 - 1993.

*Tabel III. 28.
Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
Begrotingen 1992-1993 - Kredieten en realisaties.*

miljarden

	1992			1993		
	Aangepaste kredieten	Ordonnanceringen	Kas	Aangepaste kredieten	Ordonnanceringen	Kas
Ontvangsten	42,4	36,2	35,7	45,0	39,5	39,5
<i>realisatie %</i>		85,4%	84,2%		87,8%	87,8%
Uitgaven (a)	49,1	44,2	45,7	51,2	51,6	45,4
<i>realisatie %</i>		90,0%	93,1%		100,8%	88,7%
Saldo	-6,7	-8,0	-9,9	-6,2	-12,1	-5,9

(a) Exclusief de aflossingen op de directe schuld.

BRON : Documenten Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Préfiguration de l'exécution du Budget 1993 : Cour des Comptes.

Het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest is het enige deelgebied waar, voor de periode 1992-1993, de ontvangsten (aanrekenings- en kasbasis) minder goed aansluiten bij de ramingen. Die afwijking is toe te schrijven aan de "eigen" gewestelijke belastingen (PSU-taks) die in 1992 niet werden geïnd en in 1993 slechts de helft van de vooropgestelde opbrengst behaalden. Bovendien haalden ook de diverse ontvangsten en de ontvangsten op de organieke fondsen hun vooropgesteld rendement niet. In die context groeiden de ontvangsten tussen 1992 en 1993 toch nog met 9,1 pct.

Aan de uitgavenzijde werd in 1992 zowel op ordonnancerings- als op kasbasis een vrij groot percentage niet gerealiseerd. Dit in tegenstelling tot 1993 waar zich op het vlak van de ordonnanceringen een sterke stijging heeft voorgedaan. De uitgaventoename tussen 1992 en 1993 beliep dan ook 14,7 pct. Deze beweging had zich eind 1993 nog niet vertaald in de kasuitgaven (74). Ingevolge de minderontvangsten en de versnelling van de uitgaven in 1993 werd het voorziene tekort overschreden. Bovendien heeft het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest volgens de analyse van het Rekenhof bijkomend nog voor bijna 2 miljard facturen van 1993 naar 1994 moeten doorschuiven.

74 De kastoestand per eind april 1994 toont evenwel aan dat die inhaalbeweging begin 1994 heeft plaatsgevonden (de kasuitgaven op voorgaande jaren lagen 5,0 miljard hoger dan in dezelfde periode van 1993).

Die evolutie wordt duidelijk weerspiegeld in het encours van de uitstaande vastleggingen op de gesplitste en niet-gesplitste kredieten. Tussen eind 1992 en eind 1993 is dat encours met ± 5 miljard afgenomen. Het beliep per 31/12/1993 nog $\pm 24,5$ miljard. Het encours op de gesplitste kredieten is tussen 1992 en 1993 ongeveer constant gebleven en belooft bijna drie maal de ordonnanceringskredieten van het jaar. Het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest zal dus strikt moeten toezien op de ontwikkeling van haar vastleggingskredieten om het budget niet te laten ontsporen.

2.1.4.2. Schuldevolutie.

a) De directe schuld.

*Tabel III.29.
Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
Uitstaande directe schuld 1991-1993 (a).*

	<i>miljarden</i>		
	Geconsolideerd	Vlottend (b)	Totaal
1991	3,0	2,1	5,1
1992	12,5	2,5	15,0
1993	21,1	- 0,2	20,9

(a) Een negatief teken duidt op een belegging.

(b) Bepaald als verschil tussen de gecumuleerde netto te financieren saldi en de geconsolideerde leningen.

BRON : Schatkisttoestand (intern).

De directe schuld die door het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, via privé-uitgiften werd aangegaan heeft een looptijd die schommelt tussen de 5 en 10 jaar. Het betreft in hoofdzaak leningen met een vlottende of op vaste termijn herzienbare rentevoet die worden terugbetaald met jaarlijkse annuïteiten waarvoor de intresten en aflossingslasten worden ingeschreven in de begroting.

b) De gedebudgetteerde schuld.

Tabel III.30.
Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
De gedebudgetteerde verrichtingen (a).

	<i>miljarden</i>		
	1991	1992	1993
Leningsmachtigingen	+ 2,1	+ 2,1	+ 3,2
Aflossing in begroting	- 2,8	- 3,7	- 4,2
Potentiele evolutie	- 0,7	- 1,6	- 1,0
Werkelijke evolutie	- 0,7	- 1,1	0,0 (b)

(a) Exclusief de verrichtingen m.b.t. de schuld van de sociale huisvesting.

(b) Indien geen rekening wordt gehouden met de overname van een deel van de schuld van het vroegere Fonds 208 ten belope van 0,5 miljard.

BRON : Begrotingsdocumenten Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest heeft steeds een politiek gevoerd van beperking van de gedebudgetteerde verrichtingen. Dit blijkt uit de relatief beperkte leningsmachtigingen die elk jaar gevraagd worden. Deze worden meer dan gecompenseerd door de voorziene aflossingen.

Het beperkt gebruik van de debudgetteringstechniek geeft dan ook aanleiding tot een quasi stabilisatie van het uitstaande bedrag van die schuld. De voor 1993 vooropgestelde vermindering wordt niet gerealiseerd. Dit is uitsluitend het gevolg van een verschuiving in de tijd van de aflossingen van sommige leningen van de lokale besturen ingevolge het opstarten van het Herfinancieringsfonds van de gemeentelijke Thesauriën (75).

De schuld van de sociale huisvestingssector die relatief beperkt is in uitstaande bedragen daalt vanaf 1991 gedurende 5 jaar met minstens 1 miljard ingevolge de bilaterale overeenkomst tussen de Federale Overheid en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. Zoals voor de andere Gewesten geldt ook hier dat de schuld in deze sector niet kan of mag gezien worden als een echte gedebudgetteerde schuld gezien de stortingen die het Gewest van buiten zijn begroting daartoe ontvangt.

75 De terugbetalingen, die voorgefinancierd werden door de Federale Thesaurie werden in de loop van januari-februari 1994 terugbetaald.

*Tabel III.31.
Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
Gedebudgetteerde schuld 1990-1993.*

miljarden

	Eigenlijke gedebudgetteerde schuld		Sociale Huisvesting	
	Uitstaand per 31/12	Evolutie	Uitstaand bedrag	Evolutie
1990	38,6		21,0	
1991	37,9	- 0,7	19,7	- 0,3
1992	36,8	- 1,1	18,7	- 1,0
1993	37,3	+ 0,5	17,5	- 1,2

BRON : Begrotingsdocumenten.

2.1.4.3. Samenvattend.

Zoals voor de andere Gewesten of Gemeenschappen mag men stellen dat de begroting van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest op kruissnelheid is gekomen.

Op grond van de uitvoering van de begroting op ordonnanceringsbasis zien we dat het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest voor twee opeenvolgende jaren zijn gedebudgetteerde saldo overschrijdt. In beide gevallen is dit o.a. te wijten aan de minwaarden op de ontvangsten. Het gegeven dat de begroting van het Gewest in 1993 volledig werd uitgeput, gepaard gaand met het terugdringen van het vastleggingsencours op de niet-gespliste kredieten is daarvoor een bijkomende verklaring.

Op basis van de ordonnanceringen en de netto-debudgetteringen kan men nagaan in hoeverre de norm van de Afdeling werd nageleefd.

	Te financieren saldo (ordonnanceringen)	Netto- debudgetteringen	Totaal	Norm
1992	- 8,0	+ 2,1	- 5,9	- 7,4
1993	- 12,1	+ 1,2	- 10,9	- 5,4

Het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest heeft op een zeer significante wijze het vooropgestelde normtekort voor 1993 overschreden. Dit is ten dele te wijten aan de albouw van het encours dat tijdens de vorige begrotingsjaren was opgebouwd.

Naar de nabije toekomst toe blijft het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest geconfronteerd met een vrij hoog vastleggingsencours op de gesplitste kredieten.

De gedebudgetteerde verrichtingen zijn vrij beperkt en leggen geen bijkomende lasten op de begroting.

Sinds 1993 publiceert het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest in het Belgisch Staatsblad ook uitvoeringsgegevens m.b.t. haar begroting.

Bovendien beschikt de Afdeling over de maandelijkse thesaurierrapporten die een meer gedetailleerde opvolging van de begroting mogelijk maken.

De Algemene Toelichting bij de begroting bevat heel wat relevante informatie m.b.t. de financiële positie van het Gewest.

2.1.5. De Duitstalige Gemeenschap.

2.1.5.1. Begrotingen 1992-1993.

De uitvoering van de begroting van de Duitstalige Gemeenschap ziet er als volgt uit :

*Tabel III.32.
Duitstalige Gemeenschap.
Begrotingen 1992-1993 - Kredieten en realisaties.*

	1992			1993		
	Aangepaste kredieten	Ordonnanceringen	Kas	Aangepaste kredieten	Ordonnanceringen	Kas
Ontvangsten	3,4	3,3	3,3	3,6	3,5	3,4
<i>realisatie %</i>		<i>97,1%</i>	<i>97,1%</i>		<i>97,2%</i>	<i>94,4%</i>
Uitgaven	4,7	3,6	3,7	3,9	4,0	3,7
<i>realisatie %</i>		<i>76,6%</i>	<i>78,7%</i>		<i>102,6%</i>	<i>94,9%</i>
Saldo	-1,3	-0,3	-0,4	-0,3	-0,5	-0,2

miljarden

BRON : Documenten Duitstalige Gemeenschap.

Uit de tabel blijkt dat de ontvangsten zowel op aanrekeningsbasis als op kasbasis dicht aansluiten bij de vooropgestelde kredieten. Dit is gezien het financieringssysteem van de Duitstalige Gemeenschap ($\pm 75\%$ van de middelen via dotatie) ook logisch.

In 1992 bleven de geordonnanceerde uitgaven zowel als de kasuitgaven sterk achter op de kredieten. Dit had te maken met de inschrijving in de begroting van een investeringsprogramma dat zou gefinancierd worden met reserves uit het verleden ($\pm 1,2$ miljard) en dat niet ten volle kon uitgevoerd worden. Dit gaf aanleiding tot de overdracht van de resterende ordonnanceringskredieten.

In 1993 stijgen de uitgaven op ordonnanceringsbasis evenwel boven de in de begroting ingeschreven kredieten. Dit is een gevolg van, enerzijds het gebruiken van overgedragen ordonnanceringskredieten (investeringsprogramma) en, anderzijds van de aanwending van beschikbare saldi op de variabele kredieten. Die evolutie had zich eind 1993 nog niet vertaald in het kassaldo.

2.1.5.2. Samenvattend.

De Duitstalige Gemeenschap wendt de relatief beperkte reserves aan voor de financiering van een éénmalig investeringsprogramma. Eens deze reserves uitgeput kan de begroting onder druk komen.

De begrotingsdocumenten bevatten een gedetailleerd overzicht van alle ontvangsten- en uitgavenverrichtingen.

Zoals andere deelgebieden publiceert de Duitstalige Gemeenschap nog geen gegevens m.b.t. de begrotingsuitvoering en haar kastoestand in het Belgisch Staatsblad.

De Afdeling beschikt maandelijks evenwel over een synthese van de kastoestand en een gedetailleerd overzicht van de ordonnanceringen.

2.1.6. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

2.1.6.1. Begrotingen 1992-1993.

Het relatief belangrijke tekort dat op begrotingsvlak voor 1992 werd vastgesteld is het gevolg van het herinschrijven van niet gebruikte kredieten van het vorige jaar. Een techniek die ook in 1993 werd toegepast, doch betrekking had op minder belangrijke bedragen.

De uitvoering van de begroting blijft evenwel ruim binnen de vooropgestelde kredieten. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie slaagt er daarom ook in elk jaar met een licht overschot af te sluiten.

*Tabel III.33.
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.
Begrotingen 1992-1993 - Kredieten en realisaties.*

	<i>miljarden</i>					
	Aangepaste kredieten	1992 Ordonnanceringen	Kas	Aangepaste kredieten	1993 Ordonnanceringen	Kas
Ontvangsten	1,2	1,2	1,2	1,6	1,4	1,4
<i>realisatie %</i>		<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>		<i>87,5%</i>	<i>87,5%</i>
Uitgaven	1,9	0,9	0,9	1,7	1,2	1,2
<i>realisatie %</i>		<i>47,4%</i>	<i>47,4%</i>		<i>70,6%</i>	<i>70,6%</i>
Saldo	- 0,7	+ 0,3	+ 0,3	- 0,1	+ 0,2	+ 0,2

BRON : Documenten Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

2.1.6.2. Samenvattend.

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voert eveneens, in verhouding tot de haar ter beschikking staande middelen, een relatief belangrijk investeringsprogramma uit. Dit wordt gefinancierd met reserves die in de vorige jaren werden opgebouwd.

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie publiceert geen gegevens met betrekking tot haar begrotingsuitvoering of kastoestand.

De Afdeling beschikt maandelijks over een synthese van de kasverrichtingen en ook ordonnanceringsgegevens worden regelmatig doorgezonden.

De begrotingsdocumenten zijn zeer gedetailleerd, ook wat betreft de uitvoering van vorige jaren.

2.1.7. *De Franse Gemeenschapscommissie en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.*

Tot 1993 werden zowel de Franse Gemeenschapscommissie als de Vlaamse Gemeenschapscommissie volledig gefinancierd door de respectievelijke begrotingen van de Franse en de Vlaamse Gemeenschap.

Beide instellingen werkten volgens het stelsel van de gemeentelijke begrotingen. Zij kenden dus de gewone dienst, die in evenwicht moest zijn, en de buitengewone dienst waarvoor mag ontleend worden.

Dat de beide instellingen in de periode over relatief beperkte middelen beschikten blijkt uit de navolgende gegevens m.b.t. de rekeningen.

*Tabel III.34.
De Vlaamse Gemeenschapscommissie.
Rekening - Eigen dienstjaar
1989-1993.*

miljoenen

	Gewone dienst			Buitengewone dienst		
	Ontvangsten	Uitgaven	Saldo	Ontvangsten	Uitgaven	Saldo
1989	337,3	338,7	- 1,4	6,8	10,4	- 3,6
1990	383,8	368,9	+ 14,9	10,5	5,5	+ 5,0
1991	336,6	385,6	- 49,0	7,2	2,5	+ 4,7
1992	529,9	418,4	+ 111,5	50,4	10,9	+ 39,5
1993	546,3	471,0	+ 75,3	54,1	5,9	+ 48,2

*Tabel III.35.
De Franse Gemeenschapscommissie.
Rekening - eigen dienstjaar
1989-1993.*

miljoenen

	Gewone dienst			Buitengewone dienst		
	Ontvangsten	Uitgaven	Saldo	Ontvangsten	Uitgaven	Saldo
1989	249,9	222,1	27,8	-	-	-
1990	968,7	827,5	141,2	-	-	-
1991	1.742,7	1.678,0	64,7	-	2,2	- 2,2
1992	1.858,3	1.802,6	55,7	-	-	-
1993	2.760,5	1.872,0	888,5	502,0	- 51,4	450,6

De ontleningen voor de verzekering van de buitengewone dienst hebben aanleiding gegeven tot een zekere schuldbouw. Deze wordt in onderstaande tabel weergegeven.

*Tabel III.36.
De uitstaande schuld van de Vlaamse Gemeenschapscommissie
en de Franse Gemeenschapscommissie.
1989-1993*

per 31/12	<i>miljoenen</i>	
	Vlaamse Gemeenschaps- commissie Direct	Franse Gemeenschaps- commissie Direct Gedebudgetteerd
1989	175,5	40,5
1990	159,8	42,0
1991	143,2	36,0
1992	139,2	29,8
1993	131,3	26,0 2950,0

Per eind 1993 dient ingevolge de leningen die de Beheersmaatschappij voor de schoolgebouwen heeft afgesloten een gedebudgetteerde schuld aan de Franse Gemeenschapscommissie aangerekend te worden. Ze beloopt 2.950 miljoen.

*

* *

Ingevolge de bevoegdheidsoverdrachten tussen de Franse Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie en het Waalse Gewest werd aan de Franse Gemeenschapscommissie, voor wat die overgedragen bevoegdheden betreft, decretale macht toegekend.

Naar aanleiding van de bespreking van de decreten werd expliciet gesteld dat de Franse Gemeenschapscommissie onderworpen zou worden aan de Hoge Raad van Financiën - Afdeling Financieringsbehoeften. Gezien de Franse Gemeenschapscommissie haar "oude" en "nieuwe" bevoegdheden strikt gescheiden houdt, zal de Afdeling elk jaar een onderzoek wijden aan de evolutie van de begroting die de financiering van de nieuwe bevoegdheden regelt.

2.1.8. Globaal overzicht met betrekking tot de uitvoering van de norm van de Afdeling in 1992 en 1993.

De hierna volgende tabel geeft een overzicht van de realisaties van de begrotingen voor 1992 en 1993 op ordonnanceringsbasis gekoppeld aan de evolutie van de netto - debugettering om te komen tot het gecorrigeerde saldo zoals dat door de Afdeling wordt bepaald.

*Tabel III.37.
Uitvoering begroting 1992.
Vergelijking met de norm.*

miljarden

	NFS (ord.)	Netto evolutie GDBS	Sub. totaal	Evolutie Soc.Huisv. schuld	Totaal	Norm	Afwijking
Vl. Gem.	- 29,8	- 13,2	- 43,0	- 3,7	- 46,7	- 42,5	- 4,2
Fr. Gem.	- 9,6	- 2,6	- 12,2	-	- 12,2	- 9,0	- 3,2
Waals Gew.	- 11,9	- 2,4	- 14,3	- 4,3	- 18,6	- 17,4	- 1,2
Br. Hoofd. Gew.	- 8,0	1,1	- 6,9	1,0	- 5,9	- 7,4	1,5
D. Gem.	- 0,3		- 0,3		- 0,3	0,0	- 0,3
Gem. Gem Com.	0,7		0,7		0,7	0,0	0,7
Fr. Gem. Com.	-				0,0	0,0	0,0
Totaal	- 58,9	- 17,1	- 76,0	- 7,0	- 83,0	- 76,3	- 6,7

*Tabel III.38.
Uitvoering Begroting 1993.
Vergelijking met de norm.*

miljarden

	NFS (ord.)	Netto evolutie GDBS	Sub. totaal	Evolutie Soc.Huisv. schuld	Totaal	Norm	Afwijking
Vl. Gem.	- 22,9	1,1	- 21,8	1,0	- 20,8	- 38,4	17,6
Fr. Gem.	- 9,1	- 11,0	- 20,1	-	- 20,1	- 9,1	- 11,0
Waals Gew.	- 10,2	- 0,9	- 11,1	- 0,4	- 11,5	- 17,9	6,4
Br. Hoofd. Gew.	- 12,1	- 0,5	- 12,6	1,2	- 11,4	- 5,4	- 6,0
D. Gem.	- 0,5		- 0,5		- 0,5	0,0	- 0,5
Gem. Gem Com.	0,2		0,2		0,2	0,0	0,2
Fr. Gem. Com.		- 3,0	- 3,0		- 3,0	0,0	- 3,0
Totaal	- 54,6	- 14,3	- 68,9	1,8	- 67,1	- 70,8	3,8

2.2. De evolutie van de budgettaire toestand van de Lokale Overheden.

Veruit de belangrijkste deelsector binnen de lokale overheden zijn de gemeenten. Hun budgettaire positie kan, sinds de verruimde gewestvorming, alleen nog opgevolgd worden aan de hand van de jaarlijkse rapporten van het Gemeentekrediet.

De Gewesten publiceren geen gesynthetiseerde gegevens met betrekking tot de financiële toestand van de gemeenten.

We zullen daarnaast zeer summier een aantal cijfers geven met betrekking tot de evolutie van de provinciale begrotingen.

2.2.1. De gemeenten.

*Tabel III.39.
Synthese van de gemeentebegrotingen 1992-1993
- gewone dienst -*

	1992	1993	% var.
Ontvangsten	321,2	341,0	+ 6,2%
Uitgaven	327,9	347,7	+ 6,0%
Saldo	- 6,7	- 6,7	

BRON : Gemeentekrediet van België

Op basis van de begrotingen voor de gewone dienst lijkt de financiële positie van de gemeenten gestabiliseerd.

Het in relatieve termen beperkte tekort, ondanks de wettelijke verplichting tot evenwicht, ligt gespreid over meer dan de helft van de gemeenten. In verhouding zijn er meer gemeenten in Vlaanderen die een begroting met een tekort indienen dan in Wallonië of in Brussel. Dit weerspiegelt zich ook in de tekorten zelf waar Vlaanderen op begrotingsbasis voor bijna tweederden van het globale tekort verantwoordelijk is en Brussel voor het overige derde. De budgetten van de Waalse gemeenten zijn in globo genomen bijna in evenwicht.

Deze positie dient evenwel genuanceerd door het beeld dat verkregen wordt door de rekeningen waar slechts één op zes gemeenten nog een tekort heeft en waar in Wallonië relatief meer gemeenten met een effectief tekort zijn. In globo is er op basis van de rekeningen zelfs een overschot. Dit beliep op basis van de rekeningen 1992 ongeveer 15 miljard.

Op basis van de gegevens met betrekking tot de buitengewone dienst kan afgeleid worden dat de investeringen fors zijn toegenomen. De investeringsschuld is evenwel niet op een evenredige manier toegenomen.

De O.C.M.W.'s laten volgens de begrotingen een tekort zien van ongeveer 3 miljard. Dit evolueert op basis van de rekeningen voor 1992 weer naar een overschot van meer dan 2 miljard.

2.2.2. De provincies.

De provinciale begrotingen worden jaarlijks ingediend met een saldo dat schommelt rond het evenwicht.

De rekeningen geven evenwel een veel gunstiger beeld van de financiële positie van de provincies.

*Tabel III.40.
Provinciebegrotingen 1992-1993. (a)*

	1992		1993
	Begroting	Uitvoering	Begroting
Ontvangsten	47,5	42,6	50,8
Uitgaven	48,1	38,8	50,8
Saldo	- 0,6	+ 3,8	0,0

miljarden

(a) Gewone begroting ; Eigen dienstjaar.

BRON : Gemeentekrediet van België.

2.2.3. De schuldevolutie van de Lokale Overheden. (76)

De totale bruto-schuld van de lokale sector is ten gevolge van de terugbetalingen van de saneringsleningen (77) in 1993 slechts beperkt toegenomen zoals uit onderstaande tabel moge blijken.

*Tabel III.41.
Evolutie van de schuld van lokale sector.
1991-1993*

	<i>miljarden</i>		
	31/12/91	31/12/92	31/12/93
1. Investeringsschuld	363,9	379,7	397,7
2. Schuld uit saneringsleningen	142,3	142,3	128,2
3. Totale schuld op lange termijn (1)+(2)	506,2	522,0	525,9
4. Schuld op korte termijn	71,6	75,1	74,3
Totaal (3) + (4)	577,8	597,1	600,2
w.o.			
volledig ten laste v.d. lokale sector	n.b.	455,9	474,6
gedeeltelijk ten laste v.d. lokale sector	n.b.	141,2	125,6

Bron: Gemeentekrediet van België.

De forse toename van de investeringen die in de lokale sector kon worden vastgesteld lijkt zich in eerste instantie nog niet te vertalen in versnelde groei van de investeringsschuld.

-
- 76 Deze schuld dient wegens het gevaar voor dubbeltellingen met de nodige omzichtigheid behandeld te worden indien men ze wil verrekenen met de schulden van de Gemeenschappen en de Gewesten om te komen tot een globale schuld van Entiteit II.
- 77 Overname door het Regionaal Fonds voor de herfinanciering van de Gemeentelijke Thesauriën dat door het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest werd opgericht.

HOOFDSTUK III. DE AANGEPASTE BEGROTINGEN 1994 EN DE NORMEN VAN DE AFDELING

1. Methodologische opmerking.

Op methodologisch vlak benadrukt de Afdeling nogmaals het verschil dat er bestaat tussen de gecorrigeerde saldi zoals die door de Afdeling worden bepaald en de netto te financieren saldi zoals die afgeleid kunnen worden uit de begrotingsdocumenten van de Gemeenschappen en de Gewesten. Beide concepten kunnen en mogen dus ook niet rechtstreeks met elkaar vergeleken worden. Bovendien hanteren de Gemeenschappen en de Gewesten soms een bruto te financieren saldo. Hun begrotingen bevatten in dat geval niet alleen de aflossingen op de gedebudgetteerde schuld maar tevens deze op de directe schuld.

De gecorrigeerde saldi zoals deze door de Afdeling worden vooropgesteld vertrekken van de budgettaire uitgaven die gecorrigeerd worden voor de aflossingen van de directe (indien nodig) en de gedebudgetteerde of ermee gelijkgestelde indirecte schuld. Het aldus bekomen bedrag wordt verhoogd met de nieuwe debudgetteringen. Indien de in de begroting voorziene ontvangsten verminderd worden met de op hiervoor omschreven wijze gecorrigeerde uitgaven dan bekomt men het gecorrigeerde saldo zoals dat door de Afdeling wordt vooropgesteld.

In de hier gehanteerde methodologie worden de debudgetteringen bepaald aan de hand van de ontlenningsmachtigingen en andere elementen die wijzen op een indirecte schuldaangroei waarvan het deelgebied de last zal moeten dragen en dit onafhankelijk van het feit door wie die schuld effectief wordt aangegaan. *Deze werkwijze wordt overigens voorgeschreven door de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, Titel VI, art. 49 par. 6, waarin de opdracht van de Afdeling wordt gepreciseerd.*

Door op deze wijze de debudgetteringen nader te omschrijven wenst de Afdeling een duidelijk signaal te geven aan de Gemeenschappen en de Gewesten evenals aan de Federale Overheid. Vastgesteld werd dat steeds nieuwe technieken worden gezocht om bijkomende marges voor de begrotingen te creëren. Dergelijke technieken zijn niet alleen een aanfluiting van de stabiele trendmatige groei van de primaire uitgaven die de Afdeling vooropstelt maar ze beperken bovendien in zeer sterke mate de vrije ruimte die binnen de toegelaten trendmatige groei in de toekomst ook effectief beschikbaar zal zijn. Deze technieken dragen dus in deze zin niet bij tot het intertemporeel neutraal karakter van het budgettair beleid dat de Afdeling als één van haar criteria vooropstelt.

In de navolgende tekst wordt voor elke Gemeenschap en elk Gewest, afzonderlijk, de vergelijking gemaakt tussen de in het Jaarverslag 1993, voor de begrotingen 1994 vooropgestelde norm en de aangepaste begrotingen zoals deze door de Gewesten of de Gemeenschappen zeer recentelijk werden neergelegd bij hun Raden. Die norm hield rekening met een eerste verrekening van de St.-Michiels- en St.-Kwintensakkoorden.

2. De evaluatie van de begroting 1994 van de Vlaamse Gemeenschap.

*Tabel III.42.
Vlaamse Gemeenschap - Begroting 1994.
Evaluatie t.o.v. de norm.*

	<i>miljoenen</i>				
	Jaarverslag	Begroting 1994		Verschil	
	1993 (1)	Initieel (2)	Aangepast (3)	(1)/(2)	(1)/(3)
<i>Gecorrigeerde totale uitgaven</i>	498.500,0	505.559,3	498.685,6	- 7.059,3	- 185,6
- Intresten	26.035,0	20.892,3	20.182,4	5.142,3	5.852,5
Gecorrigeerde primaire uitgaven	472.465,0	484.666,6	478.503,1	- 12.201,6	- 6.038,1
<i>Ontvangsten</i>	469.735,0	462.252,7	462.574,1	7.482,3	7.160,9
Saldo	- 28.765,0	- 43.306,6	- 36.111,5	14.541,6	7.346,5

BRON : Begrotingsdocumenten 1994.

Op begrotingsbasis gemeten groeien de ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap in 1994 met meer dan 6 pct. Deze groei evenaart aldus de gemiddelde groeivoet van de voorgaande jaren. De toename van de ontvangsten wordt in hoofdzaak verklaard door de groei van de gewestelijke belastingen en van de toegewezen personenbelasting.

De begrotingsuitgaven vertonen een groei van 4,5 pct. Deze ligt beneden de gemiddelde groei (meer dan 6 pct.) die tijdens de verlopen periode (1991-1993) werd vastgesteld.

Indien die gegevens omgezet worden naar de gecorrigeerde uitgaven zoals deze door de Afdeling worden weerhouden en verrekend worden met de gebudgetteerde ontvangsten, dan blijkt daaruit een tekort van \pm 36 miljard. Dit tekort overschrijdt met meer dan 7,3 miljard de in 1993 vooropgestelde norm van 28,8 miljard. Het voormelde gecorrigeerde tekort vertoont reeds een forse verbetering t.o.v. het uit de initiële begroting afgeleide tekort van 43,3 miljard.

Deze overschrijding dient evenwel genuanceerd te worden. Ten eerste is er binnen de Vlaamse begroting steeds een ruime marge aan begrotingskredieten gebleven die niet werd opgebruikt. Bovendien hebben de methodologische aanpassingen m.b.t. de primaire uitgaven in de periode 1991-1993 (zie bijlage) die n.a.v. dit Jaarverslag werden doorgevoerd er toe geleid dat de begroting van de Vlaamse Gemeenschap het aldus uitgetekende nieuwe pad nagenoeg respecteert. Daarenboven heeft de Vlaamse Gemeenschap een aanvang gemaakt met de aanleg van reserves 0,3 miljard voor de pensioenen van haar ambtenaren. Terwijl tenslotte een zeer voorzichtige politiek werd gevoerd met betrekking tot de voorziene ontvangsten die voortvloeien uit de financieringswet.

De Afdeling beveelt de Vlaamse Gemeenschap daarom nadrukkelijk aan om haar begroting binnen de norm te houden. De begroting 1995, die zeer binnenkort moet opgesteld worden zou een duidelijk signaal moeten bevatten waardoor de Vlaamse Gemeenschap bewijst dat zij de vooropgestelde gecorrigeerde saldi wenst te respecteren.

De Afdeling pleit er nogmaals voor, zoals dit reeds meerdere jaren het geval is, dat de Vlaamse Gemeenschap werk zou maken van meerjarige begrotingen die de budgettaire evoluties voor de komende 3 à 4 jaar duidelijk in perspectief zouden zetten. Dit zou de Afdeling moeten toelaten een betere evaluatie te maken van de begrotingsevoluties op middellange termijn en de beheersbaarheid van het encours op de vastleggingen en op de vastleggingsmachtigingen moeten aantonen.

Bovendien benadrukt de Afdeling het belang dat dient gehecht te worden aan een goede doorstroming van de informatie. Hierin is evenwel in het voorbije verslagjaar een duidelijke verbetering gekomen. Toch dient het automatisme m.b.t. het doorzenden van gegevens aan de daartoe opgerichte "Gegevensbank" nog versterkt. In het bijzonder hecht de Afdeling een groot belang aan de gegevens m.b.t. de economische hergroepering, terwijl bovendien uitvoeringsresultaten op ordonnanceringsbasis een absolute noodzaak zijn voor de evaluatie die de Afdeling jaarlijks doorvoert.

3. De evaluatie van de begroting 1994 van de Franse Gemeenschap.

*Tabel III.43.
Franse Gemeenschap - Begroting 1994.
Evaluatie t.a.v. de norm.*

miljoenen

	Jaarverslag	Begroting 1994		Verschil	
	1993 (1)	Initieel (2)	Aangepast (a) (3)	(1)/(2)	(1)/(3)
<i>Gecorrigeerde totale uitgaven</i>	224.189,0	231.677,5	228.512,9	- 7.488,5	- 4.323,9
- Intresten	4.989,0	4.575,0	4.546,2	414,0	442,8
Gecorrigeerde primaire uitgaven	219.200,0	227.102,5	223.966,7	- 7.902,5	- 4.766,7
<i>Ontvangsten</i>	216.963,0	218.159,0	214.032,9	- 1.196,0	2.930,1
w.o. verkoop schoolgebouwen		12.400,0	9.666,5		
Saldo	- 7.226,0	- 13.518,5	- 14.480,0	- 6.292,5	- 7.254,0

(a) Bij gebrek aan een officiële aangepaste begroting steunen deze cijfers op het meerjarenplan zoals dat door de Regering van de Franse Gemeenschap werd goedgekeurd.

BRON : Begrotingsdocumenten en meerjarenplan.

Op basis van de begrotingscijfers (initieel) kon de groei van de ontvangsten voor de Franse Gemeenschap bepaald worden op 4,1 pct t.o.v. de begroting 1993. Dit is een terugkeer naar de groeivoeten zoals die werden vastgesteld in de periode 1991-1992 en duidelijk minder dan in 1993 toen ingevolge de bijkomende middelen uit de St.-Michielsakkoorden en de inschrijving van de opbrengst van de verkoop van schoolgebouwen een groei t.o.v. het vorig jaar kon vastgesteld worden van 9,4 pct.

Het totaal pakket aan ontvangsten kon slechts bekomen worden door het inschrijven in de initiële en aangepaste begroting van resp. 12,4 en 9,7 miljard als ontvangst van de tweede tranche van de verkoop van schoolgebouwen. Op begrotingsbasis gezien stegen de uitgaven met 2,6 pct. Die groei ligt beneden het gemiddeld niveau van de vorige jaren. Dat de groeivoet in die mate kon gedrukt worden vloeit voort uit de transfer van bevoegdheden (21 miljard) die niet volledig gecompenseerd werd door de inschrijving van de dotatie (15 miljard) ter financiering van hun overdracht. De groei van de uitgaven "oude bevoegdheden" ligt daardoor boven de 5 pct.

Indien die uitgaven evenwel gecorrigeerd worden volgens de methodologie van de Afdeling dan bekomt men voor de Franse Gemeenschap op basis van de aangepaste begroting een saldo van 14,5 miljard. Voorgaand saldo werd bekomen door 75 pct. van de leningen die door de Beheersmaatschappijen voor schoolgebouwen worden aangegaan te verrekenen in

de gecorrigeerde uitgaven (78). Op grond van die gegevens belooft de overschrijding die wordt vastgesteld 7,3 miljard. Er dient op gewezen dat de totale saneringsinspanning die de Gemeenschap moet leveren veel dieper moet gaan omdat een deel (25 pct.) van de leningen niet op haar norm werd aangerekend en ze toch geniet van de éénmalige ontvangsten.

De Afdeling heeft met het oog op het bereiken van de objectieven die gesteld werden voor 1996 een nieuw traject uitgetekend dat rekening houdt met de huidige toestand van de Franse Gemeenschap. Dit nieuwe pad doet geen afbreuk aan de structurele inspanning die de Gemeenschap in de toekomst moet leveren en die tot uiting komt in een sterke verlaging van de groei van de gecorrigeerde primaire uitgaven tussen 1994 en 2000.

Indien wordt uitgegaan van het meerjarenplan dan mag men stellen dat in de begroting 1994 15 miljard extra middelen worden toegekend. Een gedeelte daarvan kan als structureel worden beschouwd (6 miljard), de rest is evenwel éénmalig. De Franse Gemeenschap zal daarom zonder uitstel voor de komende jaren, en dit met ingang van het jaar 1995, zware en vergaande maatregelen moeten nemen die moeten toelaten dat de uitgaven tijdens de eerstkomende 3 à 4 jaar met ongeveer 15 miljard kunnen gedrukt worden. Zoniet treedt er een belangrijk ontsporing op van de begroting en van de schuld.

De Franse Gemeenschap beschikt over een meerjarenprogramma dat werd goedgekeurd door haar Regering. Dat plan gaat uit van 13 miljard structurele besparingen tussen 1995 en 1997. Ten einde dit plan correct te kunnen uitvoeren vraagt de Afdeling dat de Franse Gemeenschap, nog voor de aanvang van het eerstkomende schooljaar, een reeks maatregelen zou nemen die de vooropgezette structurele vermindering van de onderwijsuitgaven in 1995 mogelijk zouden maken.

De Afdeling vraagt tevens dat de Franse Gemeenschap bijzondere aandacht zou besteden aan het verstrekken van de nodige gegevens aan de "Gegevensbank".

In de eerste plaats wordt nogmaals gewezen op de noodzaak tot het opstellen van een economische hergroepering die bij voorkeur berust op uitvoeringsbasis of m.a.w. op de ordonnanceringen.

In tweede instantie wenst de Afdeling te beschikken over gedetailleerde ordonnanceringsgegevens die moeten toelaten de normnaleving en de uitvoering van het convergentieplan te controleren.

Ten slotte wenst de Afdeling te beschikken over duidelijk omschreven gegevens m.b.t. de schuld. Hoewel hierin duidelijk verbetering is gekomen voor wat betreft gegevens m.b.t. de directe schuld, stelden zich nog problemen m.b.t. de indirecte schuld (79). Bovendien dringt de Afdeling aan er op een globaal overzicht krijgen van de gewaarborgde schulden.

78 Volgens de meest recente gegevens zou de Franse Gemeenschap vanaf 1996 de noodzakelijke huurvergoedingen inschrijven waardoor het voor de vermelde vennootschappen mogelijk moet worden hun leningen terug te betalen. Om methodologische redenen werd daarom, als voorlopige hypothese, 75 pct. van de leningen ten laste gelegd van de Franse Gemeenschap. De overige 25 pct. worden, reeds vanaf 1994 gedragen door de begroting van de Franse Gemeenschapscommissie en worden dus daar geïmputeerd.

79 Een deel ervan (sociale sector) werd per 1/1/1994 overgenomen door het Waalse Gewest.

4. De evaluatie van de begroting 1994 voor het Waalse Gewest.

*Tabel III.44.
Waalse Gewest - Begroting 1994.
Evaluatie t.a.v. de norm.*

miljoenen

	Jaarverslag	Begroting 1994		Verschil	
	1993	Initieel	Aangepast	(1)/(2)	(1)/(3)
	(1)	(2)	(3)		
<i>Gecorrigeerde totale uitgaven</i>	140.608,0	157.818,2	159.817,8	- 17.210,2	- 19.209,8
- Intresten	14.060,0	9.016,9	9.021,3	5.043,1	5.038,7
Gecorrigeerde primaire uitgaven	126.548,0	148.801,3	150.796,5	- 22.253,3	- 24.248,5
<i>Ontvangsten</i>	124.598,0	133.594,7	135.443,3	- 8.996,7	- 10.845,3
Saldo	- 16.010,0	- 24.223,5	- 24.374,5	8.213,5	8.364,5

BRON : Begrotingsdocumenten.

In tegenstelling met de Vlaamse en de Franse Gemeenschap kennen de ontvangsten van het Waalse Gewest in 1994 een groei van meer dan 18 pct. Deze groei ligt duidelijk boven deze die vastgesteld werd in 1992 en 1993. Indien de middelen evenwel gecorrigeerd worden voor de dotatie van de Franse Gemeenschap dan bekomt men een groei van 7,6 pct. Die ligt iets beneden het gemiddelde niveau van de vorige jaren. De overgedragen dotatie dekt evenwel niet het volle bedrag van bevoegdheden waardoor men mag stellen dat de Franse Gemeenschap kan genieten van een herfinancieringsmarge die voor \pm 6 miljard gedragen wordt door het Waalse Gewest.

Op begrotingsbasis beliep de groei van de totale uitgaven eveneens ongeveer 18 pct. Zonder bevoegdheidsoverdracht zou de groei 4,9 pct. bedragen hebben.

Op basis van de door de Afdeling bepaalde gecorrigeerde totale uitgaven en rekening houdend met de in de begroting voorziene ontvangsten wordt een gecorrigeerd saldo bekomen van nagenoeg 24 miljard. Dit is bijna één derde meer dan wat werd toegelaten.

Die overschrijding kan vermoedelijk verklaard worden door de bijkomende debudgettering ten belope van 2,4 miljard voor de financiering van de aanleg van autowegen (NV SOFICO) en door de herfinancieringsmarge die het Waalse Gewest aan de Franse Gemeenschap heeft toegestaan en die blijkbaar niet binnen de begroting kon worden opgevangen.

Zoals voor de Vlaamse Gemeenschap werd ook voor het Waalse Gewest vastgesteld dat er een ruime marge was tussen de ingeschreven begrotingskredieten en de eigenlijke uitvoering ervan. Indien de begrotingsuitvoering het niveau van de voorgaande jaren zou houden kan er gesteld worden dat alle marges ook op uitvoeringsniveau opgebruikt zullen zijn.

De Afdeling beveelt het Waalse Gewest aan om de norm van de Afdeling te respecteren. In ieder geval zou het gecorrigeerde tekort voor 1995 dat zal kunnen afgeleid worden uit de zeer binnenkort op te stellen begroting opnieuw binnen de norm moeten liggen.

De Afdeling dringt er bovendien op aan dat het Waalse Gewest een meerjarenplan zou opstellen. Daaruit kan dan blijken in welke mate het Gewest het hoofd kan bieden aan de grote financieel budgettaire uitdagingen die voor haar liggen. Zo zijn er o.m. het beheersbaar houden van het vastleggingsencours, de opvang van gemeenten met financiële moeilijkheden via het CRAC (80), de gegarandeerde reële groei van 1 pct. voor de van de Franse Gemeenschap overgekomen bevoegdheden.

Het Waalse Gewest geeft in zijn algemene toelichting zeer duidelijke en zeer ruime informatie m.b.t. de directe, de indirecte en de gewaarborgde schuld. De Afdeling vraagt dat die gegevens zo vlug mogelijk zouden aangevuld worden met de van de Franse Gemeenschap overgenomen gedebudgetteerde schuld.

Ten einde de integratie van alle begrotingsgegevens zo coherent mogelijk te laten verlopen en de Afdeling toe te laten haar normen om te zetten naar het ESER-concept vraagt de Afdeling dat de economische hergroepering zoals die sinds een aantal jaren door het Waalse Gewest wordt opgesteld, zou herwerkt worden op basis van de ESER-definities. Tegelijkertijd zouden dan ook de nieuwe bevoegdheden in deze economische hergroepering kunnen geïntegreerd worden.

Zoals voor andere Gemeenschappen en Gewesten worden ook ordonnanceringsgegevens gevraagd die moeten toelaten om de normnaleving op basis van de uitvoering van de begroting te controleren. Bovendien zijn die gegevens essentieel voor de evaluatie van de uitvoering van het convergentieplan.

5. De evaluatie van de begroting 1994 van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

*Tabel III.45.
Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Begroting 1994.
Evaluatie t.a.v. de norm.*

miljoenen

	Jaarverslag	Begroting		Verschil	
	1993	Initieel	Aangepast	(1)/(2)	(1)/(3)
	(1)	(2)	(3)		
<i>Gecorrigeerde totale uitgaven</i>	49.956,0	51.882,6	52.082,8	- 1.926,6	- 2.126,6
- Intresten	6.619,0	6.171,2	5.839,9	447,8	779,1
Gecorrigeerde primaire uitgaven	43.337,0	45.711,4	46.242,7	- 2.374,4	- 2.905,7
<i>Ontvangsten</i>	43.097,0	43.611,1	43.705,7	- 514,1	- 608,7
Saldo	- 6.859,0	- 8.271,5	- 8376,9	1.412,5	1.517,9

BRON : Begrotingsdocumenten.

Op basis van de begroting kennen de ontvangsten van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest in 1994 een daling met 3,8 pct. Deze daling beduidt een totale breuk met de groei die vastgesteld werd voor 1991-1993. Die evolutie kan voornamelijk verklaard worden door de ontwikkeling van de gewestelijke belastingen (eigen en overgedragen). Daarnaast wordt ook een duidelijke vermindering vastgesteld, alhoewel in absolute bedragen minder belangrijk, van de overige transfers en van de niet-fiscale ontvangsten.

De begrotingsuitgaven van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest stijgen met 0,6 pct. Ook deze stijging ligt zeer duidelijk beneden het niveau dat de laatste jaren werd vastgesteld.

De gecorrigeerde uitgaven zoals die door de Afdeling worden bepaald leiden tot een tekort van \pm 8,4 miljard, wat overeenstemt met een overschrijding van de norm met 1,5 miljard.

Indien evenwel wordt rekening gehouden met de vooropgestelde methodologische aanpassingen (zie Deel I en Deel II) dan krijgt het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest een structureel lager saldo toegewezen.

De Afdeling beveelt het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest aan om haar begroting binnen de norm van de Afdeling te brengen. Dit dient te gebeuren naar aanleiding van de opstelling van de begroting voor het jaar 1995.

De Afdeling acht het wenselijk dat dit gebeurt in het kader van een meerjarenplan dat aantoont op welke wijze het encours op de vastleggingen kan in de hand gehouden worden. Dergelijk plan zou ook moeten aantonen hoe het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest het hoofd kan bieden aan de grote financieel budgettaire uitdagingen die voor haar liggen. Zo is er ondermeer de last van de herfinanciering van de gemeenten via hulpfondsen en de financiering van de Gemeenschapscommissies. De integratie van de provinciale diensten zou volgens de recentste inlichtingen daarentegen een boni opleveren voor het Gewest.

Zoals elders reeds gevraagd had de Afdeling ook willen beschikken over de nodige ordonnanceringsgegevens m.b.t. de uitvoering van de begroting, evenals een economische hergroepering op basis van de ESER-definities zodat vanuit het gecorrigeerde saldo zou kunnen overgegaan worden naar een saldo dat kan geïntegreerd worden in de ESER-concepten, om aldus een globaal saldo voor de gezamenlijke overheid te bepalen.

Ten slotte vraagt de Afdeling aandacht voor de opstelling en publicatie van de schuldstatistieken. De meeste gegevens kunnen evenwel teruggevonden worden in de Parlementaire documenten die naar aanleiding van de begrotingsbespreking jaarlijks worden opgesteld.

6. De evaluatie van de begroting 1994 van de Duitstalige Gemeenschap.

De Afdeling is voor de Duitstalige Gemeenschap, gezien haar financieringsmechanisme, uitgegaan van een evenwicht op de begroting.

*Tabel III.46.
De Duitstalige Gemeenschap - Begroting 1994.*

	1993	1994	% Var. t.o.v. vorig jaar
Ontvangsten	3.572,6	3.867,9	8,3%
- Algemene	3.507,8	3.380,3	- 3,6%
- Toegewezen	64,8	487,6	
Uitgaven	3.829,9	4.433,4	15,8%
- Algemene	3.503,9	4.174,7	19,1%
- Variabele	326,0	258,7	- 20,6%
Saldo	+ 257,3	- 565,5	

Door het voorzien van ordonnanceringskredieten, noodzakelijk voor de vereffening van de vastleggingen die genomen werden in het kader van het investeringsprogramma, vertoont de begroting 1994 een, relatief gezien, fors tekort. Dit tekort zal evenwel, zoals van bij de aanvang van dit éénmalig programma werd gesteld, gefinancierd worden met reserves. Die reserves werden toegekend n.a.v. de afrekening met de Federale Overheid die werd opgesteld op het ogenblik van de opstarting van de eigen thesaurie.

Ten gronde lijkt de begroting echter vrij gezond. Het blijkt evenwel dat de onderwijsuitgaven, zoals ook voor de andere Gemeenschappen werd gezien, de neiging hebben om de overige uitgaven te verdringen, m.a.w. de dotatie voor onderwijsbevoegdheden zou te klein zijn voor de financiering van de ermee verbonden uitgaven. Deze vaststelling kan op termijn de begroting onder druk zetten en het is daarom aangewezen om tijdig de nodige maatregelen te treffen.

Zoals voor de overige deelgebieden vraagt de Afdeling dat de Duitstalige Gemeenschap eveneens de gegevens m.b.t. de economische hergroepering en de uitvoering van de begroting zou toezenden aan de Gegevensbank.

7. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Zoals de Duitstalige Gemeenschap wordt de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie gefinancierd met een dotatie. De Afdeling heeft er dan ook steeds voor gepleit dat de begroting in evenwicht zou zijn.

*Tabel III.47.
De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.
Begroting 1994.*

	1993 (a)	1994 (i)	% Var. t.o.v. vorig jaar
Ontvangsten	1.559,0	1.569,2	0,7%
Uitgaven	1.687,8	1.569,2	- 1,2%
Saldo	- 128,8	0,0	

miljoenen

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie heeft in 1994 haar begroting in evenwicht ingediend. Ze beschikt bovendien over een, in relatieve termen gemeten, flink pak reserves.

De evolutie van de uitgaven wordt vertekend doordat de aangepaste begrotingen ook steeds de overdrachten aan niet-gebruikte kredieten hernemen. Vergelijkt men de initiële begrotingen dan bekomt men een groei van meer dan 25%. Een gelijkaardige evolutie werd vastgesteld bij de ontvangsten. Inderdaad, vanaf 1993 (aangepaste begroting) ontvangt de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie een dotatie vanuit het door het Gemeentefonds van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest gespijsde speciaal Fonds voor Sociale hulp. Die middelen worden daarna verdeeld over de OCMW's van de 19 gemeenten.

Besluitend mag men dus stellen dat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie over een gezonde begroting beschikt.

8. De Franse Gemeenschapscommissie.

Zoals reeds bij de evaluatie van de begrotingen 1992 en 1993 uiteengezet hadden de Vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie evenals de Raad van de Franse Gemeenschap en de Waalse Gewestraad er op aangedrongen dat de begroting van de Franse Gemeenschapscommissie mee zou beoordeeld worden door de Afdeling Financieringsbehoeften van de Hoge Raad van Financiën. De Afdeling is op die vraag ingegaan en zal dus vanaf dit verslag een norm vooropstellen voor de decretale bevoegdheden van de Franse Gemeenschapscommissie. De Afdeling houdt m.a.w. alleen rekening met de bevoegdheden die aan de Franse Gemeenschapscommissie werden toevertrouwd in hoofde van de artikelen 59bis en 59 quinquies van de Grondwet. Daarom ook werden alle de "oude" bevoegdheden buiten beschouwing gelaten en wordt de Vlaamse Gemeenschapscommissie die niet over die bevoegdheden beschikt buiten beschouwing gelaten.

De beoordeling van de begroting 1994 dient evenwel te gebeuren tegen een achtergrond die geen norm voorzagt van deze instelling.

De Afdeling is er evenwel van uitgegaan dat, de transfer van uitgaven tussen de Franse Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie, in globo, geen aanleiding mocht geven tot een hoger normtekort.

Bovendien werden de nieuwe bevoegdheden gefinancierd met een dotatie ingeschreven op de begroting van de Franse Gemeenschap en wordt een bijkomende dotatie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ontvangen. Om die redenen heeft de Afdeling geoordeeld dat de begroting 1994 het best in evenwicht zou worden ingediend. Uit de navolgende tabel blijkt dat dit het geval is.

*Tabel III.48.
De Franse Gemeenschapscommissie.
Begroting 1994.*

	1994 (i)	<i>miljoenen</i>
Ontvangsten	5.825,7	
Uitgaven	5.821,9	
Saldo	3,8	

De voorziene middelen laten bovendien toe de noodzakelijke intrest- en aflossingslasten te betalen voor de leningen aangegaan door de Beheersmaatschappij van de Brusselse Schoolgebouwen. De Afdeling beschouwt de leningen die door die maatschappijen werden aangegaan als een vorm van gedebudgetteerde schuld. Gezien geen enkele van de bij deze operatie betrokken deelgebieden nog ruimte heeft binnen zijn norm dient deze debudgettering (9,7 x 25 pct. d.i. 2,4 miljard) als normaalwijking te worden beschouwd.

De Afdeling pleit ervoor dat de Franse Gemeenschapscommissie, zoals de andere deelgebieden, werk zou maken van de opstelling van een economische hergroepering van haar uitgaven en dat zij daarnaast zou zorgen voor een snelle doorstroming van de voor de Afdeling noodzakelijke uitvoeringsgegevens van de begroting.

9. Samenvattend overzicht

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de vastgestelde begrotingssaldi zoals die volgen uit de door de Afdeling gehanteerde methodologie en de afwijkingen die met de in 1993 vastgestelde norm worden bekomen.

*Tabel III. 49.
Overzicht van de begrotingssaldi en de
normen 1994.*

	<i>miljoenen</i>				
	initiëel	aangepast	norm	verschil met initiëel	aangepast
Vlaamse Gemeenschap	- 43,3	- 36,1	- 28,8	14,5	7,3
Franse Gemeenschap	- 13,5	- 14,5	- 7,2	6,3	7,3
Waalse Gewest	- 24,2	- 24,4	- 16,0	8,2	8,4
Brusselse Hoofdst. Gewest	- 8,3	- 8,4	- 6,9	1,4	1,5
Duitstalige Gemeenschap	- 0,6	- 0,6	0,0	0,6	0,6
Gem. Gemeenschapscommissie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Franse Gemeenschapscom.	- 3,1	- 2,4	0,0	3,1	2,4
Saldo	- 93,0	- 86,0	- 58,9	34,1	27,5

Uit de tabel blijkt dat de Gemeenschappen en de Gewesten in globo en op grond van de begrotingsgegevens in 1994 de vooropgestelde normen, zoals deze door de Afdeling in het jaarlijks advies van juni 1993 werden geformuleerd, in belangrijke mate hebben overschreden, d.i. met nagenoeg 0,4 pct. van het BBP. Deze vastgestelde overschrijdingen houden geen rekening met de correcties die een overgang van hogervermelde begrotingssaldi naar het concept "financieringsbehoeften" volgens het ESER-stelsel mogelijk maken en evenmin met de methodologische aanpassingen die de Afdeling heeft doorgevoerd ten einde een nieuw traject voor de gecorrigeerde tekorten vanaf 1995 mogelijk te maken.

De vastgestelde afwijkingen zijn over alle deelgebieden gespreid. De verrekening van de leningen die zijn aangegaan door de Beheersmaatschappijen voor schoolgebouwen maken dat de afwijking in relatieve termen groter is in het franstalige landsdeel.

BIJLAGEN DEEL III

BIJLAGE III.1. GEZAMENLIJKE OVERHEID.
Geconsolideerd.

	<i>In % van het BBP.</i>												
	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
I. Ontvangsten													
1. Belastingen	31.52%	33.09%	32.44%	32.65%	32.37%	31.51%	31.69%	30.63%	29.44%	29.75%	29.35%	29.31%	29.79%
2. Sociale Zekerheidsbijdragen	13.88%	13.93%	14.49%	15.36%	15.76%	15.92%	16.17%	15.73%	15.33%	15.46%	15.89%	16.37%	16.76%
3. Fiscale en parafiscale ontvangsten (= 1 + 2):	45.40%	47.02%	46.93%	48.01%	48.13%	47.43%	47.86%	46.36%	44.78%	45.21%	45.24%	45.68%	46.55%
4. Niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten	1.96%	2.28%	1.92%	1.92%	1.89%	1.58%	1.35%	1.24%	1.35%	1.39%	1.48%	1.42%	1.83%
5. Algemeen totaal (3 + 4)	47.36%	49.30%	48.85%	49.92%	50.02%	49.02%	49.21%	47.60%	46.12%	46.60%	46.72%	47.10%	48.38%
II. Totale uitgaven													
1. Intrestlasten	8.10%	9.42%	9.59%	10.09%	10.88%	11.52%	10.84%	10.32%	10.64%	11.01%	10.66%	11.04%	11.04%
2. Netto uitgaven voor goederen en diensten	18.14%	17.61%	17.11%	16.66%	16.71%	16.46%	15.85%	14.81%	14.23%	14.11%	14.45%	14.42%	15.04%
3. Totaal transfers aan particulieren	23.95%	23.79%	24.37%	23.95%	23.38%	22.97%	23.06%	22.01%	21.31%	21.12%	21.89%	22.23%	22.96%
4. Andere lopende uitgaven	5.02%	5.02%	5.29%	4.93%	4.55%	4.35%	4.23%	4.37%	4.01%	3.77%	3.92%	3.68%	3.51%
5. Totaal lopende uitgaven	55.20%	55.85%	56.36%	55.63%	55.52%	55.31%	53.97%	51.51%	50.19%	50.01%	50.93%	51.38%	52.54%
6. Idem excl. intrestlasten (5-1)	47.11%	46.43%	46.77%	45.54%	44.64%	43.79%	43.14%	41.19%	39.55%	38.99%	40.26%	40.34%	41.51%
7. Netto kapitaaluitgaven (excl. KVD)	5.64%	4.92%	4.44%	3.87%	3.56%	3.15%	2.76%	2.86%	2.43%	2.50%	2.62%	2.78%	2.97%
1. Bruto kapitaalvorming	3.55%	3.27%	3.01%	2.57%	2.23%	2.01%	1.79%	1.80%	1.54%	1.61%	1.69%	1.69%	1.83%
2. Kapitaaltransfers	2.09%	1.65%	1.43%	1.30%	1.33%	1.14%	0.96%	1.06%	0.89%	0.89%	0.93%	1.09%	1.14%
8. Totaal primaire uitgaven (6+7)	52.75%	51.34%	51.21%	49.41%	48.21%	46.94%	45.89%	44.05%	41.98%	41.50%	42.88%	43.12%	44.47%
III. Saldi													
1. Netto-financieringsbehoeften (I-II)	-13.48%	-11.47%	-11.94%	-9.58%	-9.07%	-9.44%	-7.52%	-6.77%	-6.50%	-5.91%	-6.83%	-7.06%	-7.13%
2. Idem, exclusief intresten (primaire).	-5.38%	-2.05%	-2.35%	0.51%	1.81%	2.08%	3.32%	3.56%	4.14%	5.10%	3.84%	3.99%	3.90%

Bron : Berekeningen SDD (Min.Fin.) op basis van NBB-gegevens

BIJLAGE III.2. TOTALE OVERHEIDSSALDI EN SALDI PER SUB-SECTOR (*)

	<i>In % van het BBP</i>												
	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993p
1.Netto-financieringsbehoeften (NFB) ^o	-13.48%	-11.47%	-11.94%	-9.58%	-9.07%	-9.44%	-7.52%	-6.77%	-6.50%	-5.91%	-6.83%	-7.06%	-7.13%
1.Centrale Overheid	-12.40%	-11.03%	-11.53%	-10.64%	-9.84%	-10.52%	-7.61%	-7.27%	-7.12%	-6.16%	-6.48%	-7.04%	-6.64%
2.Sociale Zekerheid	0.24%	0.56%	0.43%	0.99%	0.67%	0.88%	0.08%	0.84%	0.83%	0.51%	-0.35%	-0.04%	-0.33%
3.Lokale Overheid	-1.33%	-1.01%	-0.85%	0.07%	0.09%	0.19%	0.01%	-0.34%	-0.21%	-0.27%	-0.00%	0.01%	-0.17%
2.NFB, excl. intresten (primaire), excl. KVD	-5.38%	-2.05%	-2.35%	0.51%	1.81%	2.08%	3.32%	3.56%	4.14%	5.10%	3.84%	3.99%	3.90%
1.Centrale Overheid	-5.66%	-2.99%	-3.42%	-1.95%	-0.28%	-0.30%	2.10%	2.07%	2.64%	4.06%	3.45%	3.31%	3.67%
2.Sociale Zekerheid	0.37%	0.67%	0.54%	1.12%	0.78%	0.99%	0.16%	0.88%	0.87%	0.54%	-0.28%	0.01%	-0.26%
3.Lokale Overheid	-0.10%	0.27%	0.52%	1.33%	1.31%	1.38%	1.05%	0.60%	0.63%	0.49%	0.65%	0.65%	0.49%
3.Financiële tekorten (*)	-13.61%	-11.99%	-11.60%	-8.99%	-9.63%	-9.80%	-7.79%	-7.45%	-6.81%	-6.14%	-6.78%	-7.04%	-7.26%
1.Centrale Overheid	-11.51%	-11.97%	-11.21%	-9.75%	-10.44%	-10.10%	-8.17%	-7.77%	-7.14%	-6.56%	-5.97%	-6.56%	-6.39%
2.Sociale Zekerheid	-0.30%	0.70%	0.27%	1.01%	1.01%	0.61%	0.40%	0.40%	0.83%	0.63%	-0.26%	-0.20%	-0.49%
3.Lokale Overheid	-1.81%	-0.72%	-0.66%	-0.26%	-0.21%	-0.30%	-0.02%	-0.09%	-0.51%	-0.22%	-0.57%	-0.30%	-0.38%
4.Lopende primaire saldi	-0.25%	2.44%	1.67%	3.95%	4.98%	4.84%	5.69%	6.07%	6.25%	7.26%	6.03%	6.37%	6.46%
1.Centrale Overheid	-1.13%	0.87%	0.20%	1.33%	2.75%	2.36%	4.18%	4.12%	4.40%	5.83%	5.29%	5.23%	5.75%
2.Sociale Zekerheid	0.00%	0.44%	0.33%	0.90%	0.58%	0.79%	-0.01%	0.78%	0.78%	0.47%	-0.39%	-0.08%	-0.36%
3.Lokale Overheid	0.88%	1.13%	1.14%	1.73%	1.66%	1.68%	1.52%	1.17%	1.07%	0.96%	1.14%	1.23%	1.08%
5.Kredietverleningen en deelnemingen	-1.48%	-1.29%	-1.71%	-1.53%	-1.74%	-1.36%	-0.83%	-0.72%	-0.60%	-0.44%	-0.34%	-0.34%	-0.38%
6.Statistische afwijkingen	0.13%	0.52%	-0.35%	-0.58%	0.56%	0.36%	0.27%	0.68%	0.32%	0.23%	-0.04%	-0.01%	0.13%
7.Centrale Overheid : NFS	-12.71%	-13.08%	-12.72%	-11.37%	-12.05%	-11.13%	-8.27%	-7.80%	-6.59%	-6.14%	-6.00%	-6.30%	-6.00%
- Verschil met NFB excl. KVD	-0.31%	-2.05%	-1.18%	-0.73%	-2.21%	-0.61%	-0.66%	-0.52%	0.53%	0.02%	0.48%	0.74%	0.64%

(*) Exclusief KVD

Bron : Berekeningen SDD (Min. Fin.) op basis van NBB-gegevens.

BIJLAGE III.3.

OVERHEIDSUITGAVEN EN –ONTVANGSTEN PER SUB–SECTOR.

	<i>In % van het BBP.</i>												
	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993p
1.Intrestlasten	8.10%	9.42%	9.59%	10.09%	10.88%	11.52%	10.84%	10.32%	10.64%	11.01%	10.66%	11.04%	11.04%
1.Centrale Overheid	6.74%	8.04%	8.12%	8.69%	9.55%	10.22%	9.71%	9.34%	9.76%	10.22%	9.93%	10.35%	10.31%
2.Sociale Zekerheid	0.13%	0.11%	0.11%	0.12%	0.11%	0.11%	0.08%	0.04%	0.04%	0.03%	0.08%	0.05%	0.07%
3.Lokale Overheid	1.23%	1.27%	1.37%	1.27%	1.21%	1.19%	1.05%	0.93%	0.85%	0.76%	0.66%	0.65%	0.66%
2.Totale primaire uitgaven (excl. KVD)	52.75%	51.34%	51.21%	49.41%	48.21%	46.94%	45.89%	44.05%	41.98%	41.50%	42.88%	43.12%	44.47%
1.Centrale Overheid	36.82%	35.84%	35.38%	33.87%	31.91%	30.78%	28.34%	27.34%	25.89%	24.78%	24.88%	24.87%	25.62%
2.Sociale Zekerheid	13.44%	13.04%	13.67%	13.95%	14.75%	14.70%	15.77%	14.61%	14.23%	14.75%	16.02%	16.17%	16.77%
3.Lokale Overheid	2.50%	2.47%	2.16%	1.60%	1.55%	1.46%	1.78%	2.10%	1.87%	1.97%	1.99%	2.08%	2.09%
3.Eigen ontvangsten	47.36%	49.30%	48.85%	49.92%	50.02%	49.02%	49.21%	47.60%	46.12%	46.60%	46.72%	47.10%	48.38%
1.Centrale Overheid	31.16%	32.85%	31.96%	31.92%	31.63%	30.48%	30.44%	29.41%	28.53%	28.84%	28.33%	28.18%	29.29%
2.Sociale Zekerheid	13.81%	13.71%	14.21%	15.07%	15.53%	15.69%	15.93%	15.49%	15.09%	15.29%	15.75%	16.18%	16.51%
3.Lokale Overheid	2.40%	2.73%	2.68%	2.93%	2.86%	2.85%	2.83%	2.70%	2.51%	2.47%	2.64%	2.74%	2.58%
4.Totale finale primaire uitgaven (excl. KVD)	52.75%	51.34%	51.21%	49.41%	48.21%	46.94%	45.89%	44.05%	41.98%	41.50%	42.88%	43.12%	44.47%
1.Centrale Overheid	23.78%	22.64%	22.41%	21.53%	21.01%	20.19%	19.17%	18.50%	17.50%	17.16%	17.78%	17.64%	18.10%
2.Sociale Zekerheid	21.89%	21.83%	22.34%	21.82%	21.29%	20.95%	21.00%	19.98%	19.15%	19.02%	19.76%	20.08%	20.71%
3.Lokale Overheid	7.09%	6.88%	6.47%	6.07%	5.91%	5.81%	5.73%	5.58%	5.33%	5.33%	5.36%	5.40%	5.66%
5.Totale financiële uitgaven (excl. KVD)	60.84%	60.77%	60.80%	59.50%	59.09%	58.46%	56.73%	54.37%	52.62%	52.51%	53.55%	54.16%	55.51%
1.Centrale Overheid	30.52%	30.68%	30.52%	30.22%	30.56%	30.41%	28.88%	27.84%	27.26%	27.38%	27.71%	27.99%	28.40%
2.Sociale Zekerheid	22.01%	21.93%	22.44%	21.94%	21.40%	21.05%	21.08%	20.02%	19.19%	19.05%	19.83%	20.13%	20.78%
3.Lokale Overheid	8.31%	8.16%	7.83%	7.34%	7.13%	7.00%	6.78%	6.51%	6.18%	6.09%	6.01%	6.05%	6.32%
6.Netto totale ontvangsten (incl. transfers)	47.36%	49.30%	48.85%	49.92%	50.02%	49.02%	49.21%	47.60%	46.12%	46.60%	46.72%	47.10%	48.38%
1.Centrale Overheid	18.12%	19.65%	18.99%	19.58%	20.73%	19.89%	21.27%	20.57%	20.14%	21.22%	21.23%	20.95%	21.77%
2.Sociale Zekerheid	22.26%	22.49%	22.88%	22.94%	22.07%	21.94%	21.16%	20.86%	20.02%	19.56%	19.48%	20.09%	20.45%
3.Lokale Overheid	6.98%	7.15%	6.99%	7.41%	7.22%	7.19%	6.78%	6.17%	5.97%	5.82%	6.01%	6.06%	6.16%

Bron : Berekeningen SDD (Min. Fin.) op basis van NBB-gegevens

BIJLAGE III.4. EVOLUTIE VAN DE ONTVANGSTEN EN DE UITGAVEN IN REELE TERMEN (*)
(/CONSUMTIEPRIJZEN)

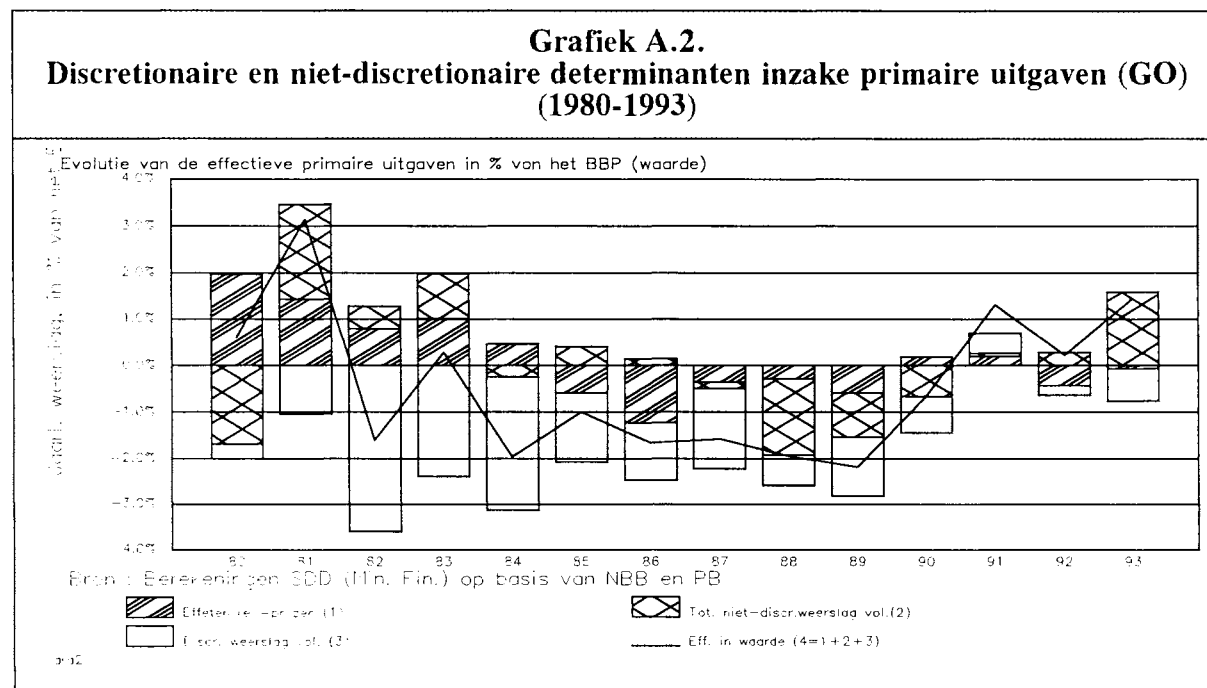
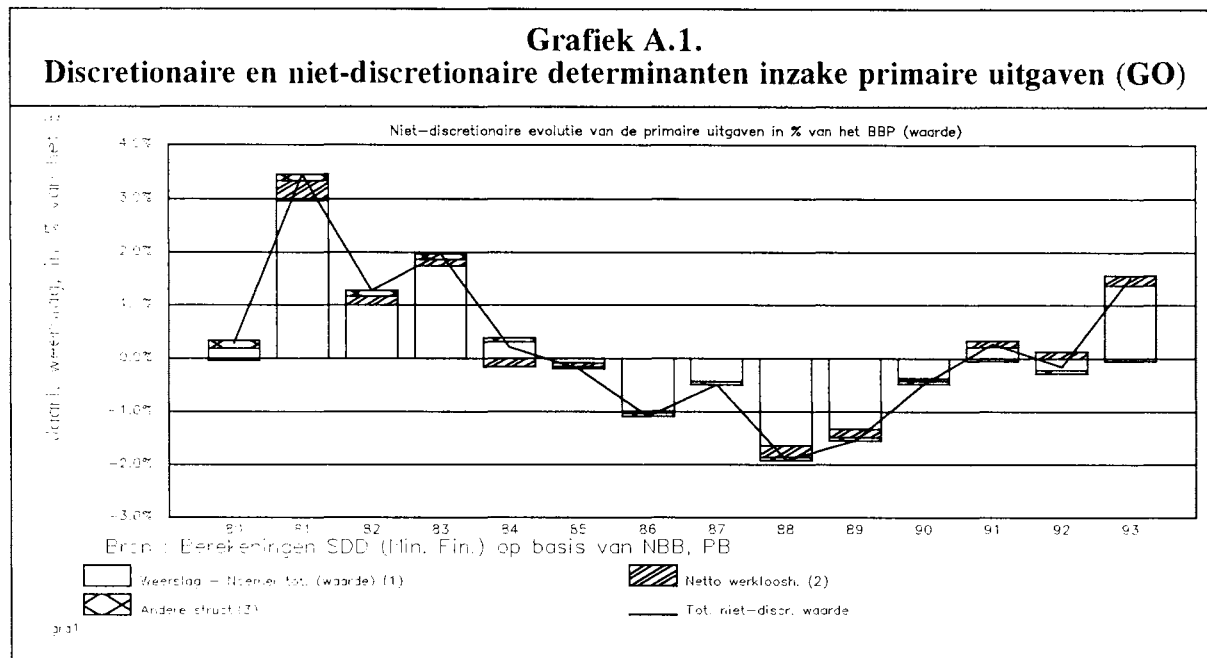
	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993 ^o
I. Totaal interne transferts	-3.2%	-3.8%	-9.9%	1.0%	-11.0%	1.9%	-0.4%	-6.5%	-5.7%	4.3%	2.7%
1. Naar Sociale Zekerheid	-2.8%	-8.3%	-15.2%	-0.7%	-14.1%	8.6%	-3.7%	-10.8%	-11.5%	7.3%	-0.3%
2. Naar Lokale Overheid	-4.0%	5.1%	-0.7%	3.7%	-6.7%	-7.1%	4.6%	-0.3%	1.7%	1.0%	6.3%
II. Totale ontvangsten (na interne transferts)	-2.4%	3.3%	2.2%	1.8%	3.2%	2.2%	1.8%	3.9%	1.6%	3.2%	1.4%
1. Centrale Overheid	-4.8%	4.2%	8.0%	-0.3%	9.9%	2.1%	2.9%	8.3%	1.4%	1.0%	2.6%
2. Sociale Zekerheid	0.2%	1.3%	-1.9%	3.3%	-0.9%	4.1%	0.8%	0.5%	0.9%	5.6%	0.5%
3. Lokale Overheid	-3.8%	7.2%	-0.5%	3.5%	-3.1%	-3.9%	1.5%	0.3%	4.6%	3.2%	0.4%
III. Totaal eigen ontvangsten (vóór transferts)	-2.4%	3.3%	2.2%	1.8%	3.2%	2.2%	1.8%	3.9%	1.6%	3.2%	1.4%
1. Centrale Overheid	-4.2%	0.9%	1.0%	0.2%	2.6%	2.0%	1.9%	4.0%	-0.5%	1.8%	2.7%
2. Sociale Zekerheid	2.1%	7.2%	5.1%	5.0%	4.4%	2.7%	2.4%	4.2%	4.3%	5.2%	0.7%
3. Lokale Overheid	-3.4%	10.4%	-0.3%	3.2%	2.3%	0.6%	-2.4%	1.3%	8.5%	6.0%	-6.8%
IV. Finale primaire uitgaven (excl. KVD)	-1.8%	-2.5%	-0.5%	1.2%	0.5%	1.4%	0.2%	1.7%	4.7%	2.9%	1.9%
idem, gecorrigeerd cycl. incidenties	-2.0%	-2.2%	-0.3%	1.2%	0.5%	1.9%	0.5%	1.8%	4.4%	2.7%	1.5%
1. Centrale Overheid	-2.5%	-2.9%	-0.5%	-0.2%	-2.4%	1.9%	-0.6%	0.8%	5.0%	1.6%	1.3%
2. Sociale Zekerheid	0.8%	-1.3%	-0.5%	2.2%	3.0%	0.5%	0.7%	2.1%	5.2%	4.1%	1.9%
idem gecorrigeerd cycl. incidenties	0.2%	-0.5%	-0.1%	2.4%	3.0%	1.6%	1.5%	2.4%	4.6%	3.5%	0.9%
3. Lokale Overheid	-7.5%	-5.1%	-0.7%	2.1%	1.3%	2.8%	0.5%	2.7%	1.8%	3.3%	3.7%
V. Finale lopende primaire uitgaven	-0.8%	-1.6%	-0.0%	1.9%	1.2%	0.8%	0.9%	1.4%	4.6%	2.6%	1.6%
idem, gecorrigeerd cycl. incidenties	-1.1%	-1.2%	0.1%	2.0%	1.2%	1.4%	1.3%	1.5%	4.3%	2.3%	1.2%
1. Centrale Overheid	-1.9%	-1.8%	0.3%	1.3%	0.1%	1.2%	0.8%	0.4%	4.6%	0.7%	0.9%
2. Sociale Zekerheid	0.8%	-1.3%	-0.5%	2.2%	3.0%	0.5%	0.7%	2.1%	5.2%	4.1%	1.9%
idem gecorrigeerd cycl. incidenties	0.3%	-0.5%	-0.1%	2.4%	3.0%	1.6%	1.5%	2.4%	4.6%	3.5%	1.0%
3. Lokale Overheid	-3.3%	-2.0%	0.7%	2.9%	-2.1%	1.1%	2.2%	1.8%	1.9%	2.5%	3.0%

(*) Raming

Bron : Rekeningen SDD (Min.Fin.) op basis van NBB-gegevens voorlopige ramingen.

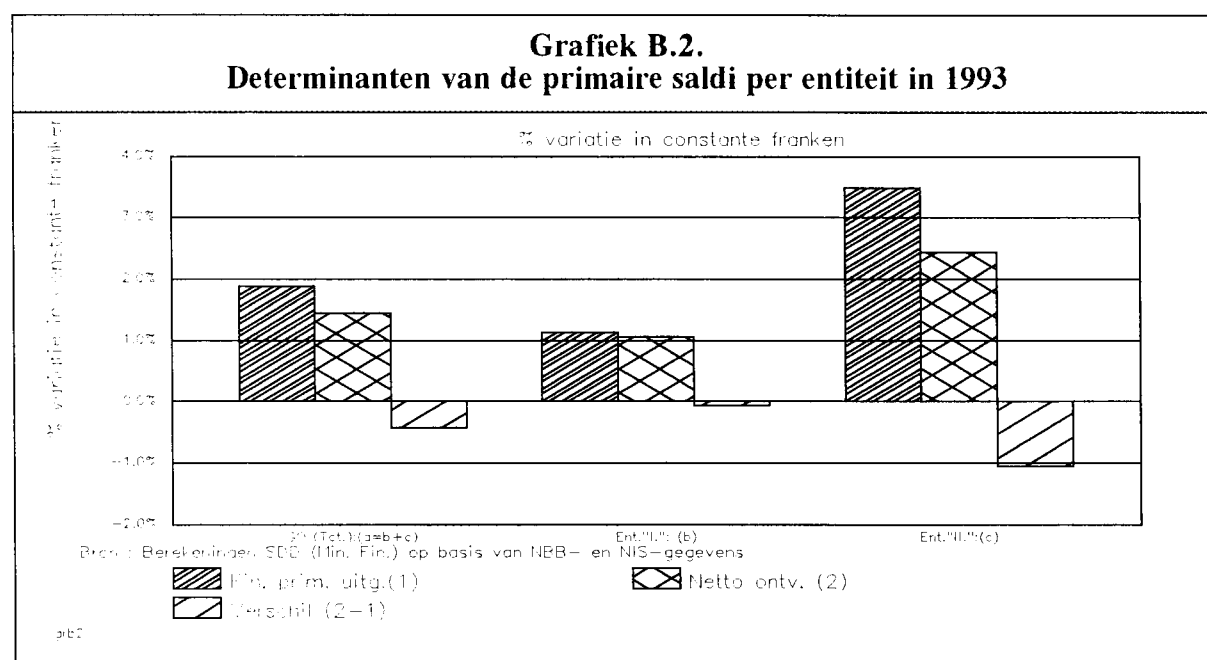
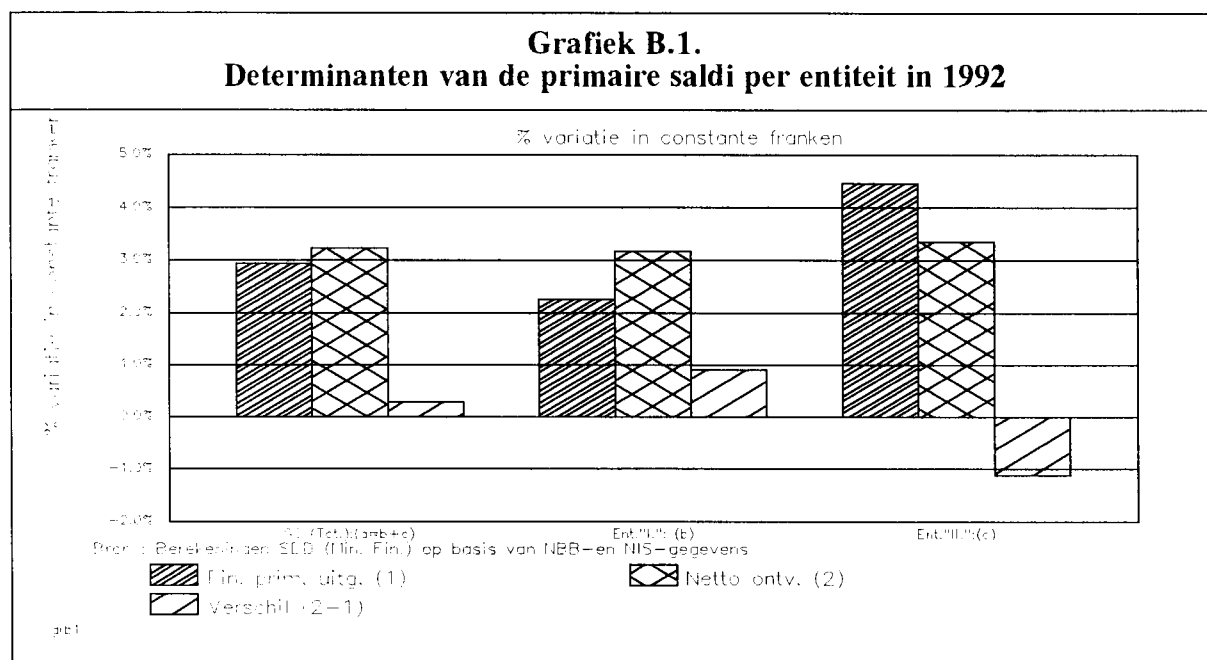
Bijlage III.5.

Niet-discretionaire weerslag en discretionaire impulsen m.b.t. de primaire uitgaven -
Gezamenlijke Overheid

Bijlage III.6.

Jaarlijkse determinanten van de primaire saldi per Entiteit en voor de Gezamenlijke Overheid

miljoenen franken

OMSCHRIJVING	Vlaamse Gemeenschap	Waalse Gewest	Brusselse Hoofdstede- delijk Gewest	Franse Gemeenschap	Duitstalige Gemeenschap	sub- totaal	Federale Overheid	ALGEMEEN TOTAAL
A. Eigenlijk gedebudgetteerde schuld								
Lokale en regionale besturen	24783.6	15030.0	23487.1	0.0		63300.7	7860.5	71161.2
Onderwijs en cultuur	18438.8			15897.2		34336.1		34336.1
– Universitair onderwijs	11133.9			15897.2		27031.1		27031.1
– Schoolgebouwen	3973.4					3973.4		3973.4
– Middenstandsopleiding								
– OVV	1210.9					1210.9		1210.9
– Philharmonie	31.1					31.1		31.1
– BRT/RTBF	1325.5					1325.5		1325.5
– Sportinfrastructuur								
– Toerisme								
Sociale sector	10114.5			7922.0		18036.5	23529.9	41566.4
Leefmilieu	12106.9	440.0	(b)			12546.9		12546.9
Watervoorziening	3428.7	10080.0	19.2			13527.9		13527.9
Huisvesting : Premies	22544.9	2320.0	4.2			24869.1		24869.1
Nationale sectoren	26545.0	16274.5				42819.5	181353.0	224172.5
Openbaar vervoer	200.9		14041.4			14242.3		14242.3
G.O.M.B. – S.D.R.B.			1025.4			1025.4		1025.4
Regie der Gebouwen							112.2	112.2
Leningen vreemde staten							4000.0	4000.0
Wetensch. Onderzoek							2386.5	2386.5
TOTAAL : eigenlijk gedebudgetteerd	118163.4	44144.5	38577.3	23819.2	(a)	224704.4	219242.1	443946.5
B. Sociale huisvesting								
– Huisvestingmaatschappijen	13654.3	1706.8				15361.1	0.0	15361.1
– Anortisatiefonds (c)	97120.5	90214.6	20996.0	0.0		208331.1	29045.4	237376.5
TOTAAL : Sociale huisvesting	110774.8	91921.4	20996.0	0.0		223692.2	29045.4	252737.6
ALGEMEEN TOTAAL	228938.2	136065.9	59573.3	23819.2		448396.6	248287.5	696684.1

* Deze tabel bevat alle schulden die door de Afdeling financierings-behoeften worden weerhouden, volgens de naar geeigende methodologie, om naar normen te bepalen.

(a) De Duitstalige Gemeenschap heeft geen gedebudgetteerde schuld.

(b) Zit vervat in de post "Lokale en regionale besturen".

(c) Op basis van de balansen van de Alesh.

miljoenen franken

OMSCHRIJVING	Vlaamse Gemeenschap	Waalse Gewest	Brusselse Hoofdstedelijk Gewest	Franse Gemeenschap	Duitstalige Gemeenschap	sub-totaal	Federale Overheid	ALGEMEEN TOTAAL
A. Eigenlijk gedebudgetteerde schuld								
Lokale en regionale besturen	25077.5	15360.0	21935.6			62373.1	6975.8	69348.9
Onderwijs en cultuur	22964.7			21992.8		44957.5		44957.5
– Universitair onderwijs	11404.9			21975.8		33380.7		33380.7
– Schoolgebouwen	8085.5					8085.5		8085.5
– Middenstandsopleiding	726.1					726.1		726.1
– OVV	1468.4					1468.4		1468.4
– Philharmonie	29.4					29.4		29.4
– BRT/RTBF	1246.8					1246.8		1246.8
– Sportinfrastructuur								
– Toerisme	3.6			17.0		20.6		20.6
Sociale sector	10785.1			6728.0		17513.1	21980.0	39493.1
Leefmilieu	12485.3	390.0	(b)			12875.3		12875.3
Watervoorziening	3587.7	9930.0	18.5			13536.2		13536.2
Huisvesting : Premies	22587.7	2620.0	2.6			25210.3		25210.3
Nationale sectoren	26545.0	15962.0				42507.0	181640.0	224147.0
Openbaar vervoer	201.3		15031.9			15233.2		15233.2
G.O.M.B. – S.D.R.B.			907.9			907.9		907.9
Regie der Gebouwen							54.1	54.1
Leningen vreemde staten							5200.0	5200.0
Wetensch. Onderzoek							2121.2	2121.2
Nationale Delcrederedienst							12000.0	12000.0
SABENA (via Belfin)							12617.4	12617.4
TOTAAL : eigenlijk gedebudgetteerd	124234.3	44262.0	37896.5	28720.8		235113.6	242588.5	477702.1
B. Sociale huisvesting								
– Huisvestingmatschappijen	14602.7	1645.9				16248.6		16248.6
– Amortisatiefonds (c)	102044.2	98079.0	19667.1			219790.3	26425.6	246215.9
TOTAAL : Sociale huisvesting	116646.9	99724.9	19667.1		(a)	236038.9	26425.6	262464.5
ALGEMEEN TOTAAL	240881.2	143986.9	57563.6	28720.8		471152.5	269014.1	740166.6

* Deze tabel bevat alle schulden die door de Afdeling financieringsbehoeften worden weerhouden, volgens de naar geëigende methodologie, om haar normen te bepalen .

(a) De Duitstalige Gemeenschap heeft geen gedebudgetteerde schuld.

(b) Zit vervat in de post "Lokale en regionale besturen".

(c) Op basis van de balansen van de Alesh.

miljoenen franken

OMSCHRIJVING	Vlaamse Gemeenschap	Waalse Gewest	Brusselse Hoofdstedelijk Gewest	Fransen Gemeenschap	Duitstalige Gemeenschap	sub-totaal	Federale Overheid	ALGEMEEN TOTAAL
A. Eigenlijk gedebudgetteerde schuld								
Lokale en regionale besturen	27147.9	22075.5	18983.5			68206.9	6357.4	74564.3
Onderwijs en cultuur	27675.4			22427.4		50102.8		50102.8
- Universitair onderwijs	11166.6			22160.4		33327.0		33327.0
- Schoolgebouwen	13350.6					13350.6		13350.6
- Middenstandsopleiding	742.7					742.7		
- OVV	1303.2					1303.2		1303.2
- Philharmonie	27.6					27.6		27.6
- BRT/RTBF	1081.1					1081.1		1081.1
- Sportinfrastructuur								
- Toerisme	3.6			16.0		19.6		19.6
Sociale sector	11291.9			7089.0		18380.9	20654.5	39035.4
Para-communautaire instellingen				1772.2		1772.2		1772.2
Leefmilieu	12820.3	2307.2	(b)			15127.5		15127.5
Watervoorziening	3688.2	1650.0	11.4			5349.6		5349.6
Huisvesting : Premies	23645.9	2979.0	1.4			26626.3		26626.3
Nationale sectoren	30941.8	15610.0				46551.8	185910.0	232461.8
Openbaar vervoer	197.3		15822.7			16020.0		16020.0
G.O.M.B. - S.D.R.B.			1362.9			1362.9		1362.9
Brandweer			603.9			603.9		603.9
Regie der Gebouwen							3790.3	3790.3
Leningen vreemde staten							6000.0	6000.0
Wetensch. Onderzoek							1854.6	1854.6
Nationale Delcrederiedienst							12000.0	12000.0
NILK							2500.0	2500.0
SOCOBESOM							1341.3	1341.3
SABENA (via Belfin)							14100.0	14100.0
TOTAAL : eigenlijk gedebudgetteerd	137408.7	44621.7	36785.8	31288.6		250104.8	254508.1	504612.9
B. Sociale huisvesting								
- Huisvestingmaatschappijen	14313.2	1581.7				15894.9		15894.9
- Amortisatiefonds (c)	105945.3	102397.1	18679.8			227022.2	23982.0	251004.2
TOTAAL : Sociale huisvesting	120258.5	103978.8	18679.8		(a)	242917.1	23982.0	266899.1
ALGEMEEN TOTAAL	257667.2	148600.5	55465.6	31288.6		493021.9	278490.1	771512.0

* Deze tabel bevat alle schulden die door de Afdeling financierings-behoeften worden weerhouden, volgens de naar geëigende methodologie, om naar normen te bepalen .

(a) De Duitstalige Gemeenschap heeft geen gedebudgetteerde schuld.

(b) Zit vervat in de post "Lokale en regionale besturen".

(c) Op basis van de balansen van de Alesh.

miljoenen franken

OMSCHRIJVING	Vlaamse Gemeenschap	Waalse Gewest	Brusselse Hoofdstedelijk Gewest	Franse Gemeenschap	Franse Gemeenschapscommissie	sub-totaal	Federale Overheid	ALGEMEEN TOTAAL
A. Eigenlijk gedebudgetteerde schuld								
Lokale en regionale besturen	27025.7	23296.6	18236.3			68558.6	5679.7	74238.3
Onderwijs en cultuur	26813.8			30675.9	2950.0	60439.7		60439.7
– Universitair onderwijs	10765.5			21675.9		32441.4		32441.4
– Schoolgebouwen								
– Middenstandsopleiding								
– OVV	13269.2					13269.2		13269.2
– Philharmonie								
– BRT/RTBF								
– Sportinfrastructuur	838.7					838.7		838.7
– Toerisme	1138.1					1138.1		1138.1
– Overbruggingsleningen				9000.0	2950.0	11950.0		11950.0
Sociale sector	11155.5			8144.8		19300.3	19286.3	38586.6
Para-communautaire instellingen				3479.7		3479.7		3479.7
Leefmilieu	12375.4	290.0	697.8			13363.2		13363.2
Watervoorziening	3993.5	4338.9	10.7			8343.1		8343.1
Huisvesting : Premies	23835.4	2432.0	0.6			26268.0		26268.0
Nationale sectoren	(a)	15214.0				15214.0		15214.0
Openbaar vervoer	193.2		16626.8			16820.0		16820.0
G.O.M.B. – S.D.R.B.			1151.8			1151.8		1151.8
Brandweer			579.6			579.6		579.6
Regie der Gebouwen							3523.7	3523.7
Leningen vreemde staten							5000.0	5000.0
Wetensch. Onderzoek							1593.7	1593.7
Nationale Delcredere dienst							11742.0	11742.0
NILK – CBHK							11583.0	11583.0
SOCOBESOM							0.0	0.0
SABENA (via Belfin)							15410.7	15410.7
TOTAAL : eigenlijk gedebudgetteerd	105392.5	45571.5	37303.6	42300.4	2950.0	233518.0	73819.2	307337.2
B. Sociale huisvesting								
– Huisvestingmatschappijen	16854.2	1513.8				18368.0		18368.0
– Amortisatiefonds (b)	102495.3	102874.2	17526.8			222896.3	19978.2	242874.5
TOTAAL : Sociale huisvesting	119349.5	104388.0	17526.8			241264.3	19978.2	261242.5
ALGEMEEN TOTAAL	224742.0	149959.5	54830.4	42300.4	2950.0	474782.3	93797.4	568579.7

* Deze tabel bevat alle schulden die door de Afdeling financierings-behoeften worden weerhouden, volgens de naar geeignende methodologie, om naar normen te bepalen .

(a) Vanaf 1993 heeft GIMVINDUS deze schuld overgenomen.

(b) Op basis van de balansen van de Alesh.

